

MİLLÎ ŞUUR

Yaradan Rabbi'nin Adıyla Oku

Merhaba

Hiz. Mevlana Mesnevisinde ehil olmayan kişilerin elindeki doğan kuşunun içler acısı halini anlatır.

Hikâye şöyledir:

Padişahın gözü gibi sevdiği çok güzel ve kıymetli doğanı bir gün saraydan kaçır ve çocuklarına ekme yapmakta olan bir kocakarının evine gider. Kocakarı doğanı yakalayıp ayağını bağlar, kanatlarını kesip güdük bir hale getirir, tırnaklarını keser, yesin diye de önüne arpa ve saman kor. Üstelik bir de; "Ehil olmayanlar sana iyi bakamamışlar, kanatların ve tırnakların uzamış, aç koymuşlar. Naehil kişileri seni hasta ederler. Ananın yanına gel ki sana bak-sın." diyerek yaptıklarını bir de maharetmiş gibi övüne övüne anlatır.

Her iş naehil kişilerin elinde doğanın hali gibidir. Asıl vasfını yitirir, acı bir hilkat garibesine döner.

Ehil olmayan kişiler elindeki eğitim ve eğitim sistemi de kocakarının elindeki doğanın haline döner.

Ülkemizde eğitimin durumunu içinden birisi olarak bizzat görüyorum ve izliyorum.

Bu güne kadar çeşitli eğitim modelleri hiçbir alt-yapı hazırlığı dahi yapılmadan denendi ve başarısızlıkla sonuçlandı.

Kredili sistem çok büyük iddialarla sunuldu. "Artık bu sistem hiç değişmez" deniliyordu. Birkaç yıl uygulandı. Sisteme yönelik olarak okul yöneticileri daha hizmet içi eğitim seminerinde iken uygulamadan kaldırıldı.

100'lük mü? 10'luk mu? Not sistemi öğrencilik yıllarımızdan bu yana yaklaşık kırk yıldır en çok değişen şey oldu. Yani matematik dersinden 90 puan almakla 9 almak öğrenciye nasıl bir katkı sağladı, eğitim sistemimiz ne kadar olumlu mesafe aldı? Anlamak zor.

Zorunlu eğitim 5 yıl mı olsun, 8 yıl mı olsun, 12 yıl mı olsun? Kesintili mi olsun, kesintisiz mi? İçini dolduramadıktan ve iyi insan yetiştiremedikten sonra kaç yıl olduğunun bir önemi var mı?

Sekiz yıllık kesintisiz ürünü 17 yaşında sakal ve bıyıkları çıkmış, delikanlılık çağındaki berber çırağı çok garibime gitti. Sordum: "Niçin çıraklığa daha erken başlamadın?" Çırak mahcup; "Okulum yeni bitti amca." Usta ise çırak bulamamaktan zaten sıkıntılı. Yaşı geçmiş, elinden bir iş gelmeyen, nerdeyse evlenme çağındaki gence makas ve ustura tutmayı öğ-

Tacettin ÇETİNKAYA

cetinkayatacettin@yahoo.com

retmede zorlandığı için şaşkın ve çaresiz. Ne garip bir tablo değil mi?

Şimdi de hem ilköğretimde hem de ortaöğretimde müfredat değişiklikleri yapılıyor. Sadece bir yıl pilot okullarda denenerek alelacele tüm okullara yaygınlaştırıldı.

Bu sistem için altyapısı ve birikimi olmayan öğretmenler hala adapte olamadılar. Görülen manzara o ki öğretmenler etkinlik(!) üretmiyorlar. Etkinlik lafı da artık gına getirdi.

Liseler 3 yıldan 4 yıla çıktı. Bazı liseler hazırlık sınıfıyla beraber 5 yıl. Önceki uygulamaya nazaran öğrenciye farklı bir davranış kazandıracak mı? Yani ne gibi faydalar sağlayacak? Belli değil.

Geçmişe doğru baktığımızda hep Milli Eğitimde reform diye pompalanan ve hiçbir netice elde edilemeyip vazgeçilen o kadar programlar ve uygulamalar var ki... Geçenlerde kütüphanede elime geçen 2 ciltlik "Milli Eğitim Mevzuatları" kitaplarına şöyle bir baktım, nerdeyse tamamı yürürlükten kalkmış. Çöpe attım.

Bir yerlerden olduğu gibi alınan ve test edilmeden ve işin özüne derinlemesine analizi yapılmadan, uygulayıcılardan, akademik çevrelerden, eğitimle ilişkili sivil toplum kuruluşlarından görüş alınmadan ortaya konan uygulamalar sonunda çöpe gidiyor. Eğitim hep deneme yanılma yoluyla idare edilmeye çalışıldı. Çok yanıldık, hiç deneyim kazanmadık.

Böyle boş işlerle meşgul olunurken gençlik elden gidiyor, nesiller heba oluyor.

Bizim gencimiz denek değildir. İnsanımız bu muameleye layık değildir. Eğitim, üzerinde çokça oynanan bir oyuncak değildir. Bu iş de oyun değildir.

Gençliğimizi fikren gelişme eksikliği, lüzumsuz meşguliyetler, fikir kirlenmesi ve buna bağlı olarak ahlak ve maneviyat eksikliği tehlikesi önemli ölçüde tehdit etmektedir. Bu tehlikeler de uyuşturucu tehlikesi kadar gençliğimize yönelik önemli tehditlerdir.

Öze dönelim, özü dolduralım.

Dördüncü sayımızda görüşmek üzere. Allah'a emanet olun.

SAHİBİ

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına

İsmail Hakkı AKKİRAZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hüseyin YAVUZ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa AYDIN

EDİTÖR

Tacettin ÇETİNKAYA

YAYIN KURULU

Dr.Nuh SAVAŞ

Şaban CENGİZ

Mecit DÖNMEZBİLEK

Yılmaz BÖLÜKBAŞI

Seyfi ÖZKAN

Abdurrahman ERBAŞ

HUKUK DANIŞMANI

Prof.Dr. Mustafa KAMALAK

REKLAM

Mehmet ARSLAN

DAĞITIM

Hamdi SÜRÜCÜ

TASARIM EDİTÖRÜ

Fatih BUDAK

GRAFİK TASARIM

ARTI5 MEDYA 0 (312) 286 13 00

www.arti5medyatanitim.com

Sinan Oral

BASKI

Semih Ofset

BASIM TARİHİ

Ekim - 2007

ADRES

Ziyabey Cad. 4. Sk.No : 2/1 BALGAT / ANKARA

TEL : 0 (312) 286 18 83

FAX : 0 (312) 287 61 80

WEB: www.millisuurdergisi.com

e-posta : bilgi@millisuurdergisi.com

MİLLÎ ŞUUR Dergisi

ÖĞ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur Dergisi'ne aittir, kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Millî Şuur Dergisi basın ve meslek ilkelerine uyar. Yayın Türü : Yaygın 3 Aylık süreli yayın

İÇİNDEKİLER

■ Talim Terbiye ve İlim	4
■ Örnek Anne - Baba	7
■ Hatırlıyor musunuz “Sevgi” Neydi?.....	8
■ Eğitimde Metod	10
■ Modern Hurafe: Anne ve Babalığı Okula Devretmek	14
■ İdeal Öğretmen	16
■ Zernüci'nin “Ta’lîm’ül Mü’teallim”inde İlim ve Arkadaşlık	18
■ Modernizmin Sonuçları.....	22
■ Okul Çantaları Omurga Eğrilğine Neden Oluyor	26
■ Eğitim Tarihimiz Peygamberimizden Sonra Eğitim - I... ..	28
■ Yavrularımıza Dini Eğitim Verirken Nelere Dikkat Etmeliyiz?	34
■ Yozlaşan Bir Dil; Türkçe.....	38
■ Ümmü Varakatü'l-Ensâriyye.....	42
■ Eğitim.....	46
■ Kuşaklar Arası Çatışma	48
■ Dünyanın Bütün Çiçekleri “Şiir”	52
■ Hz. Mevlana: Eğitimi ve Eğitim Anlayış	54
■ Peygamberimizi (S.A.V.) Dinlemek ve Yaşamak	58
■ Sözün Gücü.....	59
■ Mesleki ve Teknik Eğitim.....	60
■ Millî Eğitimde OKS Yerine SBS Geldi	62
■ Karikatür	63
■ Bulmaca	64

REKLAM İÇERİĞİ

■ Öğretmenler Vakfı.....	13
■ Artı5 Medya Tanıtım	37
■ Cansuyu	41
■ Kadioğlu	13
■ Anadolu Gençlik	57

Talim Terbiye ve İlim / 4

İsmail Hakkı AKKİRAZ
~ öğ-der genel başkanı ~

Hatırlıyor musunuz
“Sevgi” Neydi? / 8

Fatih BUDAK
~ şair - yazar ~

Eğitimde Metod / 10

Hüseyin Yavuz
~ eğitimci ~

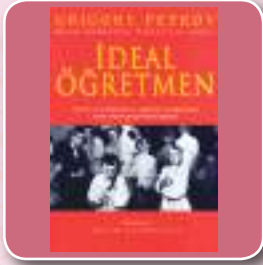

Modern Hurafe: Anne Ve
Babalığı Okula Devretmek / 14

Erol ERDOĞAN
~ eğitimci yazar ~

İdeal Öğretmen / 16

Mustafa Aydın
~ eğitimci ~

Zernüci'nin
“Ta’lîm’ül Mü’tellim”inde
İlim Ve Arkadaşlık / 18

Fahrattin GÜN
~ eğitimci ~

Modernizmin Sonuçları / 22

Birol DUMAN
~ eğitimci ~

Okul Çantaları Omurga
Eğriliğine Neden Oluyor / 26

Dr. Kasım SEZEN
~ fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanı ~

Eğitim Tarihimiz
Peygamberimizden Sonra
Eğitim - I / 28

İbrahim Halil ER
~ eğitimci - yazar ~

Yavrularımıza Dini Eğitim
Verirken Nelere Dikkat
Etmeliyiz? / 34

A. Mecit Dönmezbilek
~ eğitimci ~

TALİM TERBİYE VE İLİM

İsmail Hakkı AKKIRAZ
~ öğ-der genel başkanı ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Tevhid inancının temeli ilim, ilmin temeli de talim ve terbiyedir.

Talim; öğrenmek ve öğretmek, terbiye de yetiştirmek. Terbiye dar anlamda çocukta şahsiyeti inşa faaliyeti, geniş anlamda da gelecek toplumu oluşturma ve kurma faaliyetidir. Bu hayati görevin önemini Müslüman vicdanına nakşetmek için gerek Kura'nı Kerim'in ayetlerinde gerekse sevgili Peygamberimizin hadislerinde tekraren beyanlar gelmiştir. Kura'n-ı Kerim'de Tahrim suresinin 6.ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **"Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun..."** Burada emredilen korumanın terbiye etme, hak ve batılı, adalet ile zulmü, helal ve haramı, güzel ahlakı talim, kötü arkadaşlardan korumak, aşırı tüketim ve israfı önlemek, ziyneti ve lüksü sevdirmemek vb. terbiye faaliyetleri olduğu belirtilmiştir.

Ve Yine Kura'nı Kerim'de Teğabün suresinin 14. ve 15. ayetinde şöyle buyrulmaktadır **"Ey iman edenler, gerçek şu ki, eşlerinizden ve çocuklarınızdan bir kısmı sizin için (bire) düşmandırlar. O halde onlardan sakının. Yine de affeder, hoş görür (kusurlarını yüzlerine vurmaz) ve bağışlar-sanız, artık elbette Allah bağışlayandır, esirgeyendir. Mallarınız ve çocuklarınız sizin için ancak bir fitne (bir imtihan) dir. Allah ise, büyük ecir (en güzel karşılık) O'nun katında olandır."**

Fert ve toplum, talim ve terbiye yolu ile yaratılış gayesine uygun olarak eğitilip yetiştirildiğinde, düşünce disiplini ve güzelliğini, davranış disiplin ve güzelliğini, konuşma disiplini ve güzelliğini, çalışma disiplini ve güzelliğini kazanmış olacağından geleceğimize güvenle bakmamız mümkün olacaktır.

Dünya hayatı bir imtihan yeridir. Anne ve babaların dünya imtihanını kazanması, ancak evlatlarına karşı vazifelerini yapmaları ve terbiyelerini güzel kılmaları, İslam itikadını, ilmi bilgilerini, İslam ahlakını onlara güzel bir şekilde öğretmeleri ile mümkündür. Peygamberimiz (s.a.v) bu gerçeği şöyle ifade etmektedir. **“Çocuğa güzel isim ve terbiye verilmesi, onun anne ve babası üzerindeki haklarındandır.”** Peygamberimiz (s.a.v.) başka bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır: **“Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha iyi bir miras bırakmamıştır.”**

Talim ve terbiyede en büyük sorumluluk, ailelere; anne babalara, sonra devlete ve topluma aittir. Nitekim Peygamberimiz (s.a.v) anne ve babaların çocuk eğitimindeki etkisi konusunda şöyle buyurmaktadır: **“Her doğan çocuk ancak İslam fıtratı üzerine doğar. Sonra annesi ve babası onu Yahudi, Mecusi veya Hristiyan yaparlar...”** Mesela peygamberimiz bizlere **“Çocuklarınız yedi yaşına ulaştıklarında onlara namaz kılmalarını öğretiniz”** telkininde bulunmuştur.

İmtihan olduğu bu dünyada insanın, dünya ve ahiret saadetine nail olması, onun iki cihan saadetini elde edebilecek şekilde terbiye edilmesine bağlıdır.

Çocuk terbiyesinde Rabbimizin Kur'an-ı Kerim'de bize verdiği örneklerden birisi de Lokman'ın (a.s) örneğidir. Lokman suresinin 13. ayetinde: **“Lokman, oğluna öğüt vererek: Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür, demişti.”** buyrulmaktadır. Surenin 16–19. ayetlerinde ise, Lokman (a.s) nasihatlerine şöyle devam etmektedir: **“(Lokman, öğütlerine devamla şöyle demişti:) Yavrucuğum! Yaptığın iş (iyilik veya kötülük), bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu, bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa, yine de Allah onu (senin karşına) getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden haberdardır. Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış, başına gelenlere sabret. Doğrusu bunlar, azmedilmeye değer işlerdir. Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenmiş övünüp**

duran kimseleri asla sevmez. Yürüyüşünde tabii ol, sesini alçalt. Unutma ki, seslerin en çirkinini merkeplerin sesidir.” Bu ayetlerde Lokman (a.s) örneklenerek anne ve babaların çocuklarını nasıl eğitecekleri ve öncelikle hangi bilgileri vermeleri gerektiği ortaya konulmuştur.

Rabbimizin isim sıfatlarından birisi de **“El Rab”** sıfatıdır. Allah (c.c) Rab'bül âlemindir. Peygamberimiz (s.a.v) şöyle buyurmaktadır: **“Beni Rabbim terbiye etti. Ne güzel terbiye etti ”** Yine Peygamberimiz (s.a.v) başka bir hadislerinde **“ Ben ancak bir muallim olarak gönderildim”** buyurarak kendisini bir öğretmen ve bir terbiyeci olarak tanıtmaktadır. Peygamberimiz insanlığa Tevhidi, buna bağlı olarak iyiyi ve güzeli, doğruyu, faydalıyı, adaleti; yani İslam'ı tebliğ ve talim etmiştir.

İlim öğrenmek her Müslüman erkek ve kadın için, toplum için lazımdır ve bir görevdir. Her insanın mükellef olduğu dinin, üzerine yüklediği görevleri yerine getirmesi, hak ile batılı, helal ile haramı ayırt etmesi için yeterli miktarda bilgi sahibi olması bir vazifedir. Peygamberimiz (s.a.v) bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır: **“ İlim Çin'de bile olsa onu arayınız. Çünkü ilim öğrenmek her Müslüman erkek ve kadına farzdır. ”**

İlim ve edep işinden bir kelime öğrenenin, bir şey bilmeyene göre üstünlüğü vardır. Zümer suresinin 9. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“... (Resulüm!) De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür.”** Hz. Ali (r.a.) şöyle demiştir: **“ Her şeyin bir kıymeti vardır. İnsanın kıymeti ise, ihsanında ve edebindedir.”**

Geçmiş zatlardan bazıları, çocuklarına şu öğütte bulunmuşlardır: **“Oğlum, ilim öğren. Güzел değil-sen ilim sana güzellik olur. Malın yoksa ilim sana mal olur.”**

İlimlerin bir kısmı her fert için gerekli olduğundan, bu ilimleri tahsil etmek her Müslümanın üzerine bir farzı ayındır. Tevhit ilmi, taharet, namaz ve cihat gibi ibadetlerle ilgili ilimler, helal ve haram ilmi, güzel ve kötü olan şeyler ilmi, ahlak ilmi gibi her ferde lazımlı olan ilimler.

Bir kısım ilimler ise toplum için gerekli ilimler olduğundan bunların öğrenilmesi ise farzı kifayedir. Tıp, mühendislik, ticaret, siyaset, edebiyat, sanat, hukuk ve harp ilimleri gibi ihtisası gerektiren ilimler.

İslam dini ilme büyük önem vermiştir. İlim bir nurdur, bir hayattır, bir toplumun yaşamasına, yükselmesine sebeptir. Cehalet ise bir karanlıktır, bir ölümdür, bir felakettir.

Bazı âlim zatlar, şöyle dediler: **“Faydalı ilim, iyi edep, öyle güzel bir kazançtır ki, onları hiçbir hır-**

sız senden çalamaz. Hiçbir kimse, onları senden çekip çıkaramaz. Onlar senin cennetindir, ziynetindir. Dinin, dünyanın ve ahiretin kıvamı onlarıdır. Onları elde etmek için çalış...”

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: **“Bir kimse, ilim öğrenmek için yola girse, Allah’ü Teala onu cennete götüren yollardan birine yöneltmiş olur.” “Üç kimse. Kıymet Günü, şefaathçi olacaktır: Resûlullah (s.av.), âlimler, şehitler...” “Bir kimsenin (araştırıp) kırk hadis öğrenmesi, onun için kırk bin sadaka vermesinden hayırlıdır. Allah’ü Teala onun için Kıyamet Günü, her hadise karşılık bir şehir verir. Kıymet Günü, onun için her hadise karşılık bir nur vardır.”**

İlimin değerini en veciz şekilde şu ayet-i kerime ortaya koymaktadır: **“Rabbinden sana indirilenin gerçek olduğunu bilen kimse, kör olan kimse gibi midir?”** “Taha suresinin 114. ayetinde ise Rabbimiz bizden şu duayı yapmamızı istemektedir. **“... De ki: Rabbim, ilmimi artır.”** Mücadele suresinin 11. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“...Allah içinizden iman etmiş olanlarla, kendilerine ilim verilmiş olanların derecelerini artırır...”**

Allah (c.c) İlim sıfatı ile muttasıftır. Yarattığı insana bilmesi gereken bütün ilimleri öğreten O’dur. Bakara suresinin 31. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“Âdem’e bütün isimleri öğretti...”**

İnsanın ilk öğrenmesi gereken bilgi kendi yaratılışı ile ilgili ilimdir. Yunus Emre şöyle demiştir: **“ İlim, ilim bilmektir, ilim kendini bilmektir,/ Kişi kendini bilmezse ya nice okumaktır.”** Kâinatı kim yaratmıştır, insanı kim ve niçin yaratmıştır, dünya hayatının gayesi nedir, dünya insan için neden imtihan yeridir, ahiret nedir, bütün bunları insan bilmek zorundadır. Bu ilmi öğrenen insan yaratıcısını da bilme şerefine erişir. Nakledilen şu söz bunu en iyi bir şekilde ortaya koymaktadır **“ Ey insan, nefsini bil. Rabbini bilmiş olursun.”** Bu söz Fussilet suresinin 53. ayettin mealidir. Rabbimiz bu ayette şöyle buyurmaktadır: **“İnsanlara ufuklarda ve kendi nefislerinde ayetlerimizi göstereceğiz ki, onun (Kuran’ın) gerçek olduğu, onlara iyice belli olsun. Rabbinin her şeye şahit olması, yetmez mi?”** İnsan kendi yaratılışı ile ilgili bilgiyi edinmeden, dünya hayatının gerçeğini kavraması ve ömrünü yarattığı gaye için tanzim etmesi mümkün olmaz.

İnsanın öğrenmesi gereken bir başka ilk ilim de Ma’rifetullah, yani Allah Teala’yı bilmektir. Allah’ı bilmek ve tanımak O’nun eserlerini akliselim ile düşünmek ve incelemek ile mümkündür. Biz Müslümanlar Allah’ı (c.c) sıfatları, isimleri ve efali ile yanı eserleri ile tanırız. İnsana verilen akıl nimetinin görevi, eserden müessire gitmek, yani Yaratıcısını tanımak ve kulluk görevini gereği gibi yerine getirmek içindir.

İnsanın yaratılış gayesi nedir?

İnsanın yaratılış gayesi Allah’a ibadet etmesi, yeryüzünde onun vekili, halifesi olması, onun dinine yardım edip, ona emaneti olan yeryüzünü ve çevreyi imar ve ıslah ederek yaşanılabilir bir hâle getirmesidir. Ve böylelikle insanların dünyada barış ve huzur içinde ömür sürmelerini sağlamaktır.

Nitekim hidayet rehberimiz Kura’n-ı Kerim’de bu gerçek şu şekilde açıklanmaktadır. İnsanın Allah’a ibadet etme görevi: Zariyat suresi ayet 56–58: **“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım. Ben onlardan rızık istemiyorum. Beni doyurmalarını da istemiyorum. Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah’tır.”** İnsanın Allah’ın yeryüzündeki halifesi olduğu: Bakara süresi ayet 30: **“...Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım,”** Nur suresi ayet 55: **“Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va’detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl ‘güç ve iktidar sahibi’ kıldıysa, onları da yeryüzünde ‘güç ve iktidar sahibi’ kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca bana ibadet ederler ve bana hiç bir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkâr ederse, işte onlar fasiktir.”** İnsanın Allah’ın dinine yardımcı olma görevi: Saf suresi ayet 14: **“Ey iman edenler! Allah’ın yardımcıları olun...”** İnsanın yeryüzünü imar ve ıslah etme görevi: Hud suresi ayet 61: **“...Allah’a ibadet edin, sizin O’ndan başka ilahınız yoktur. Sizi yeryüzünde yaratıp orayı imar etmenizi dileyen O’dur. Öyleyse O’ndan bağışlanma dileyin, sonra O’na tövbe edin. Şüphesiz benim Rabbim, yakın olandır, (duaları) kabul edendir.”**

Eğitim ve öğretimin ana gayesi de insanın bu vazifelerini yapacak şekilde terbiye edilmesi, yetiştirilmesidir.

Fert ve toplum, talim ve terbiye yolu ile yaratılış gayesine uygun olarak eğitilip yetiştirildiğinde, **düşünce disiplini ve güzelliğini, davranış disiplini ve güzelliğini, konuşma disiplini ve güzelliğini, çalışma disiplini ve güzelliğini** kazanmış olacağından geleceğimize güvenle bakmamız mümkün olacaktır.

Böylelikle Al-i İmran suresinin 102. ayetiyle bizden istenen mutlu neticeye kavuşmanın yoluna girmiş olacağız. **“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten nasıl sakınmak gerekiyorsa öylece sakının ve (Kâfir, müşrik, münafık, fasık ve facir olarak değil) ancak Müslümanlar olarak ölün, can verin.”**

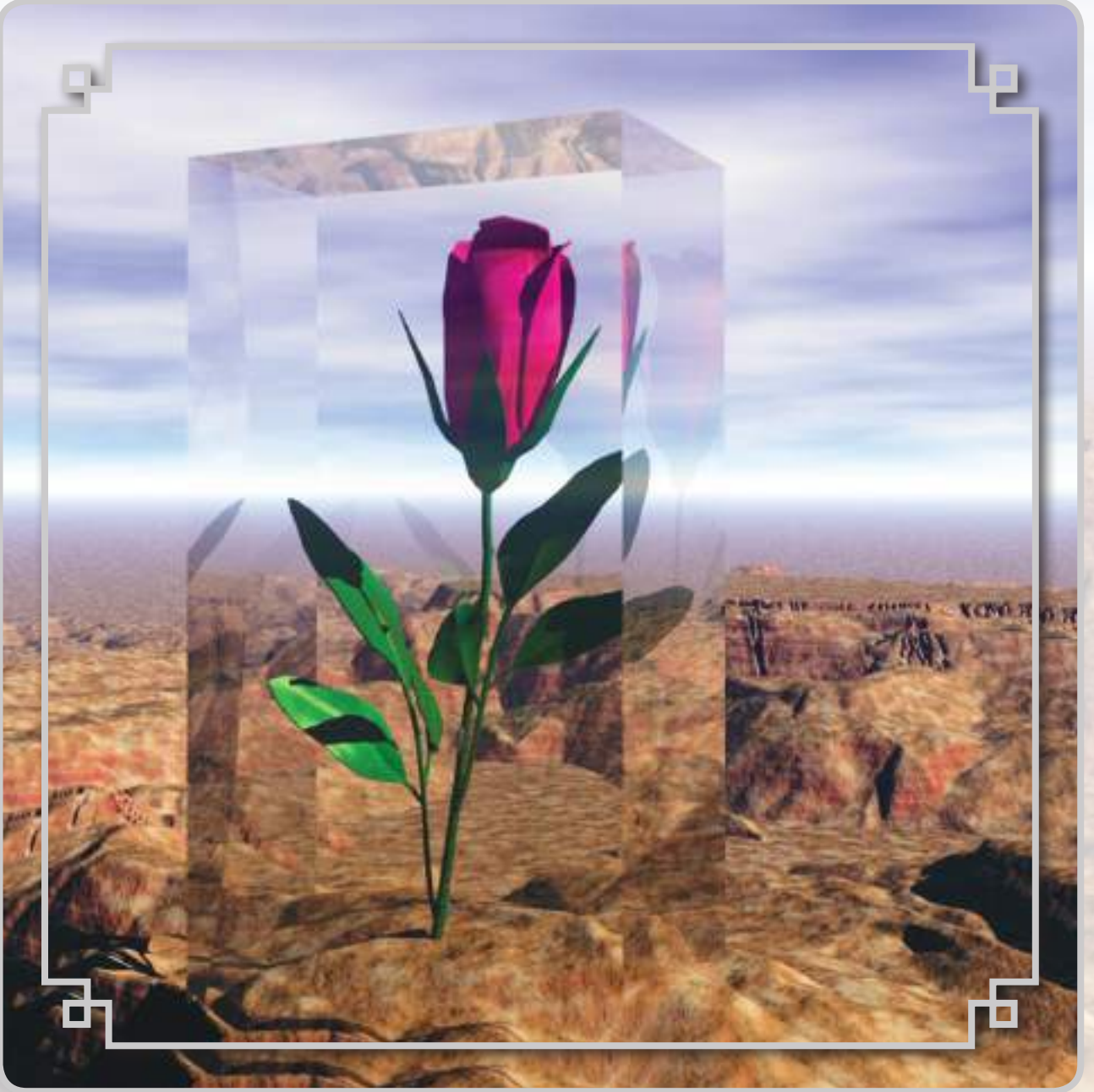
Örnek Anne - Baba

Rehberlik Uzmanı: **Nermin DOĞMUŞ**
Psikolog: **Murat DOĞMUŞ**

1	Anne - baba dinine, devletine, milletine ve insanlığa hizmet edecek çocuklar yetiştirir.	Çocuklarına ad takmaz, gülünç duruma düşürmez. Çocuklarına dinini öğretir ve yaşantılarıyla da onlara örnek olur.	19
2	Çocuklarını anlamaya çalışır.	Çocuklarını kızıp onlarla tartışmaya girmez. Son derece açık ve net olur, söyleyeceklerini dolaylı yoldan ya da işneleyerek anlatmaz.	20
3	Çocukların her davranışına müdahale etmez, onların hata yapabileceğini göz önünde bulundurur.	Çocuklarını sever, öper, okşar, sevgisini beden diliyle de gösterir. Çocuklarına kırıcı, sert ve yıkıcı davranışlarda bulunmaz.	21
4	Yapamadıklarından çok yapabildiklerini görür. Haksız yere eleştirmez.	Çocukların olumlu düşüncelerine hak verir, önemli konularda onların da fikirlerini alır.	22
5	Her çocuğun farklı bir birey olduğunu düşünerek başkalarıyla mukayese etmez.	Çocukların imkânlar ölçüsünde maddi isteklerini karşılar. Çocuklarını “deneyici” tavırlardan kaçınır, onlara güvenir.	23
6	Çocuklarını başkaları ile değil kendi kendisiyle yarıştırır.	Başarılı olduklarında takdir eder, başarısız olduğu durumlarda da onların yanında olur.	24
7	Çocuklarını kusurlarıyla beraber sever. Mükemmeliyetçilikten uzak durur. Çocuklarına şiddet uygulamaz, rencide edici söz ve davranışlardan kaçınır.	Çocukların ahlaki gelişmelerine yardımcı olur ve kendileri de onlara örnek olur.	25
8	Tutarsız tutumlarda bulunmaz, sözü ve eylemiyle uyumludur. Nasihatten çok sözü ve davranışıyla çocuklarına model olur.	Kendilerinin zamanında başaramadıkları işleri çocuklarının başarması için zorlamaz.	26
9	Ne katı bir disiplin ne de gevşek bir tutum izler, çocuklara güven verici telkinlerde bulunur.	Kesinlikle yalan söylemez ve güven bunalımına yol açmaz.	27
10	Çocukları her haliyle benimseyerek kabul eder.	Meslek seçiminde çocuklarının yeteneklerini göz önünde bulundurur.	28
11	Çocuklarıyla empati kurar, yani kendini çocuğunun yerine koyarak onu anlamaya çalışır.	Çocuklarının yanında eşi ve çevresi başta olmak üzere kimseyle kırıcı tartışmalara girmez.	29
12	Eğitimin okuldan önce ailede başladığını bilir. Çocuklarına sevginin yanı sıra saygı da gösterir.	Çocuklarına karşı daima güler yüzlü olur ve küçük kabahatlerini cezalandırmaz. Her davranışlarını tenkit etmez.	30
13	Uygulanabilir, akılcı kurallar kor. Çocukların olumlu davranışlarını onaylayıp destekler.	Hem kendisi kitap okur hem de çocuklarına kitap okuma alışkanlığı kazandırır.	31
14	Çocuklarına zaman ayırır, onların sorunlarıyla ilgilenir. Çocuklarını dinler ve onlara büyük insanlarmış gibi davranır.	Çocuklarını düzenli bir hayata ve temizliğe alıştırır. İnatçılık, kıskançlık, cimrilik ve savurganlıktan uzak durur.	32
15	Kendisi ve çevresiyle barışık olur. Çocuklarına hoşgörülü olur ve sabırlı davranır.	Çocuklarına adil davranır, gerektiğinde özür dilemeyi bilir.	33
16	Çocuklarının sorularına yanıt verir. Çocuklarıyla işbirliği yapar.	Disiplini sevgi temeli üzerine inşa eder.	34
17	Çocuklarını asla korkutmaz, korkutucu mesajlar vermez. Çocuklarına sevgi göstermekten çekinmez.	Çocukların boş zamanlarını etkin bir biçimde değerlendirmesine teşvik eder.	35
18	Çocuklarıyla oyun oynamaya zaman ayırır. Çocuklarıyla bir dost, bir arkadaş olur.	Bu Tablodan İstifade Etmenin Yolları 1- Velilere dağıtılır. 2- Uygulamaya teşvik edilir.	

HATIRLIYOR MUSUNUZ “Sevgi” NEYDİ?

Fatih BUDAK

~ şair - yazar ~

www.fatihbudak.com

Yunanlı yazar I. M. Panayotopulos, “Benzersiz Mevlâna” isimli kitabında, İslam kültürü öncüsünün ailesiyle birlikte Karaman’dan Konya’ya göçünü hikâyelendirdiği bölümde, yaşanan zaman diliminin ruh halini tasvir ederken, şu cümleye de yer verir: “... O zamanlar, daha, arkadaşın arkadaşı sevdiği ve yanında bulunabilme mutluluğunu elde edebilmek için tüm servetini feda ettiği yıllardı...”

İşte bu noktada sevgi düşer akla. Yakar ruh cad-desinin çıkmaz sokaklarını. Aşk düşer can özüne. Kerem eyler Aslı’ya Mevla ve Aslı bulur aslını. Mec-nun düşer Leyla’nın bahtına. Âdem ise Havva’ya.

Hepsi de günahkârdır ve günahkâr olan, elleriyle birlikte yüreğini de açar Mevla’ya. Halisane bir ni-yetle kimi Ferhat olur deler dağları, kimi de Mevlana olur, derer gülzâr-ı ateşten en güzel sevdaları.

Yeter ki sevgi olsun, yeter ki aşk olsun, yeter ki sevsin ve sevilsin insan, en yüce sevgili hürmetine.

İnancımız odur ki; sevgi ve aşk, Allah’ın, “tüm yaratıkları seven ve onlar tarafından çok sevilen” anlamındaki “Vedûd” isminin bir tecellisi, bir yansı-ması olarak ezelden ebede var olan olgulardır. Cem-il Tokpınar’ın “Gençlik ve Aşk” isimli kitabında yer bulan o güzel ifadeyle: “O, varlıkları sevdi ve sev-giyi yarattı. Sevgi olmasaydı, hayat olmazdı. Çünkü her şey birbirine yabancılaşır, her şey birbirinden uzaklaşırdı.”

Tıpkı bugün olduğu gibi. Adeta günümüze, 21. asrın keşmekeşliğine ışık tutan ve “neden, niçin?” sorularıyla dolu ömrümüze verilebilecek gerçek ce-vapları bulma ya da buldurma adına dillendirilmiş cümleler bütün bunlar. Sevgisizlik, sevgi eksikliği ve ardı sıra gelen yabancılaşmayla birlikte her şe-yin birbirinden uzaklaşması. Oluk oluk insan kanının akıtılması yeryüzünde. Demokrasi adına paletler altında insan hakları ve özgürlük sloganlarının es-kitilene dek, yıpratılana dek ve hatta öldürülene dek milyon kez ezilmesi, çiğnenmesi.

Yalnızca bir güne indirilmesi sevgi sözcüklerinin, “Anneler günü”, “Babalar günü”, “Sevgililer günü” gibi sevdaya ömür biçen isimlendirmelerle.

Kardeşin kardeşe düşman nazarıyla bakması ve hunharca birbirlerine silah sıkması. Tıpkı bugün Afganistan’da, Filistin’de, Çeçenya’da, Bağdat’ta ve Anadolu’da yapılan ve yapılmak istenilen gibi sevgi düşmanlarınca.

Bırakın tanımadıklarını bir tarafa, tanıdıklarına dahi selam vermemesi günümüz Müslüman’ının. Oysa hecelerinde barındırdığı iman sevgisiyle birlik-te ne de güzel uyarıyor ve buyuruyor Allah Resulü: “İman etmedikçe Cennet’e giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe, kâmil manada iman etmiş olmazsınız.”

Burada ifade ettiğimiz bütün bu gerçekler, yal-nızca ama yalnızca sevgi eksikliğinden hatta sevgi yoksulluğundan kaynaklanmakta. Erozyona uğra-mış sevgilerimiz ve çorak tarla gibi kalakalmışız; aşksız, sevgisiz ve neticesinde savunmasız. Bugün yeryüzünde yaşanmakta olan fitnenin, fesadın, if-sadın, günahın ve dillendirilen her bir ah’ın temeli sevgisizlik üzerine atılmaktadır. İnsanlar sevgiyi ve sevgiliyi unutmuş, bunun sonucu olarak Allah ise, insan yüreğinden sevdayı uzak tutmuştur.

Yaşanılan zamana ve kutlu sevdalara yemin ol-sun ki; hatırlayamıyoruz sevgi sözcüklerini. “İlk kı-pırdanışını yüreğimizin”, hatırlayamıyoruz. “İlk hü-z-nümüzün adını” sevgi koyamıyoruz geriye dönüp baktığımızda. “Derunî coğrafyamızı kaplayan zifiri bulutların ve üzerimize örtülen maddeci felsefenin ağırlığına ne zaman başkaldırdığını sevgilerimizin” hatırlayamıyoruz.

Cevap verin lütfen dostlar, şimdi soruyorum size İskender Pala lisanıyla: “Ne zaman sevgilerimiz pa-ralarımızdan önce tartıldı; ya ne zaman pazar eyle-dik sevgilerimizi, biliyor musunuz? En son ne zaman bir sevgiyi söylemiştik bir sevgiliye? Her gün bir par-çamızı daha tüketen teknoloji çağında sevgiye en son ne zaman yürekten bir merhaba demiştik, hatırlayanınız var mı? Hatırlıyor musunuz sevgi neydi?”

İnancımız odur ki; sevgi ve aşk, Allah’ın, “tüm yaratıkları seven ve onlar tarafından çok sevilen” anlamındaki “Vedûd” isminin bir tecellisi, bir yansıması olarak ezelden ebede var olan olgulardır. Cem-il Tokpınar’ın “Gençlik ve Aşk” isimli kitabında yer bulan o güzel ifadeyle: “O, varlıkları sevdi ve sevgiyi yarattı. Sevgi olmasaydı, ha-yat olmazdı. Çünkü her şey birbiri-ne yabancılaşır, her şey birbirinden uzaklaşırdı.”

Eğitimde Metod

Hüseyin Yavuz

~ eğitimci ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Eğitim, kişinin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda gelişmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar ve bilgiler kazandırılmasındaki çalışmaların tümüdür.(Os.terbiye Fr. ve İng. Education,pedagogie) .Öğretim, Teşkilatlı ve düzenli olarak genellikle bir öğretim kurumunda eğitimciler tarafından öğrencilere araç gereç kullanarak bilgi aktarılması ve öğretilmesi çabalarının tümüdür. (Os. tedrisat,talim Fr.ve İng. Enseignement,instruction) Eğitim ve öğretim için bu ve benzeri tanımlar yapılabilir. Burada sonuca ulaşabilmek için amaçları ve metotları planlarken doğru olanı tespit etmek önemlidir. Milletler önce kendi halkını genelde tüm insanlığı kurtarıcı, rahat ve huzurlu hayat sağlayacağı eğitim sistemini oluşturarak bu doğrultuda yön verilerse bütün insanlığı yüceltirler. Kendi değerlerinden uzak, insanlığın kurtuluşu ve saadetini hedef almayan eğitim öğretim toplumu huzursuzluğa iter.

Sömürgeci gelişmiş ülkeler sistemlerini diğer ülkelere benimsettirirken onların bir yandan da öz benliğini kaybetmelerini arzularlar. Kendi kültürlerini yaymanın çabasıdadırlar. Materyalist sistemlerde eğitim öğretim maddî kazanç sağlamak için yapılırken; erdemli, insanlığın kurtuluşunu ve hayrını düşünen sistemler manayı kazanmanın çabası içinde olurlar. İfsatçılar o toplumun ulvî değerlerini bozmak için misyoner faaliyetlere ağırlık verirler. Bu arada onurlu toplumlar ifsatçıların faaliyetlerini iyi okur, metotlarını iyi algılar ve ıslahçıların yanında yer alırlar. Öğretimde metot belirlemek ve onu yerinde kullanmanın çok önemli olduğu bir gerçektir. Eğitimciler bu metotları en etkili şekilde kullanmak zorundadır. Eğitimci dediğimizde sadece öğretmenler akla gelmemelidir. Anne, baba ve mesuliyet sahibi her fert bunun içindedir.

Bizler geçmiş insanlığa bir dönem ışık tutmuş millet olarak ecdadımızın metotlarını incelersek batı âleminin çok önünde olduğumuzu görürüz Batı'nın psikolojik rahatsızlığı olanlara kötü ruhları kovacağız diye işkence yaptığı dönemlerde ecdadımızın koyduğu prensipleri,metotları ve tedaviyi incelersek gerçeği daha net görebiliriz.

Eğitim- öğretim bir milletin öz benliğinden kaynaklanmaz, onlarla paralellik azletmezse ve metotlar iyi belirlenmezse o toplumda bir şeyler yanlış gider. Fertler arasında sevgi, hoşgörü ve huzur olmaz. Öğretimdeki yanlışlar toplumu ifsat eder.

Tarihimizde eğitim metotlarına ışık tutacak nice örnekler vardır. Metotlar deneme yanılma yoluyla olursa zaman kaybından başka bir şey olmaz. Başkalarının yapmış olduğu hatayı görerek aynı hataya düşmememiz eğitimcinin bir prensibi olmalıdır. Başkalarının hatalarını görmek ve onlardan ders almak bizim doğru olmamızı sağlar. Lokman'a:" Edebi kimden öğrendin? diye sordular. Cevap verdi: Edepsizlerden öğrendim. Şöyle ki; Onların işlediklerinden hangisi gözüme hoş görünmediyse onu yapmaktan sakındım" "İnsanlar şaka tarikiyle her ne söyleseler akıllı insan o sözden mutlaka bir hisse alır; cahil kimseinin karşısında hikmetli sözlerden yüz bap okunsa kulağına masal gelir."(Bostan ve Gülistan Şeyh Şâdi-î Şirazi)

Erzurumlu İbrahim Hakkı eserinde öğretmen öğrenci ilişkilerini ele alırken ve onların davranışlarına ışık tutarken öğretmenin ders vermesine ilişkin kuralları sıralamıştır:

- ❖ Halim selim vakarlı ve alçak gönüllü olmak.
- ❖ Sukut etmeye önem vermek.
- ❖ Boş sözlerden ve gevezelikten kaçınmak.
- ❖ Öğrenciye yumuşak davranmak.
- ❖ Aciz öğrenciye yavaş davranmak. (Seviyesine inmek)
- ❖ Bağırıp çağıranı tatlılıkla yola getirmek.

- ❖ Soru soranı haşlamamak.
- ❖ Öğrenciyi zararlı bilgilerden korumak ve ona faydalı bilgiler öğretmek
- ❖ Daima Hakk'a yöneltmek ve O'na boyun eğmek.(T. Eğitim Tarihi Prof. Dr. Yahya Akyüz Ank. Üniv.Eğ. Fak. Yayınları Ankara 1982)

Eğitimcinin yapacağı rehberliği lisan ve hal ile yapması en tesirli olanıdır.Allah (c.c.) Kuran-Kerim'de Peygamber'e (s.a.v.) hitaben: "... Onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı yürekli olsaydın,elbette onlar etrafından dağılıverirdi...."(Al-i İmran 159) buyurarak örnek metoda vurgu yapılmaktadır . "...Kendinizi unutup da (diğer) insanlara iyilik yapmalarını mı emrediyorsunuz. Hiç düşünmüyor musunuz?"(Bakara 44) "Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsun"(Saff 2) ayetleri bir dizi metoda örnektir.

Sümbülzade Vehbi Efendi(Ölümü 1809) eğitime nasihatinde der ki;

Tecavüz eyleme haddi, nasihat eyle kabul

Cihanda ta olasin husn-ü makbul

(Sınırı ölçüyü aşma, öğüt kabul et. Dünyada güzel davranışlarla kendini herkese benimset.) .

Nabii Oğluna bilim öğrenmeyi ve kullanmayı nasihat ederken şöyle der;

Say kıl ilm-i şerife şeb-u rûz

Kalma hayvan sıfat evvel ilim amûz

İlmin et cümlesini istihsal

Cümlesini etme vel istimâl

(Kutsal ilme gece gündüz çalış, hayvan gibi kalma, önce ilmi öğren)

(Bütün ilimleri kazan, yalnız hepsini kullanma) (a.g.e.)

Kutudgu Bilig, eserinde insanın bilgisini artırması, çalışması, az konuşması, acele etmemesi, sabırlı olması, öfke, kin, ve kibirden kaçınmasını ve dine uygun bir yaşantı sürdürmesini vs.. öğütlerken Aytoldi'nin Ögdilmiş'e verdiği baba öğüdünden bahsederken:

Davranışların doğru olsun kendini yanıltma

Gönlünü dilini alçak tut sözünü abartma

Öfken gelirse katılaşı; sabret

Sabrının sevinci sonra gelir.

Kuran 'da önemli emirlerin ve hatırlatmaların defalarca tekrar edilmesi tekrar metodunun öğretisidir.

"Düşünmez misiniz?", "Bakmaz mısınız?" gibi emirlerin gözlem ve inceleme metodunu öğretene örneklerdendir.

Günümüzde eğitim yuvalarında şiddet ve zararlı alışkanlıklar yaygınlaşmışsa, madde bağımlılığı kullanma yaşı ilköğretimin birinci kademesine kadar inmişse bir yerlerde yanlışlık yaptığımızı düşünmemiz

ve ona göre tedbir almamız gerekmektedir. İnsanın benliğine maddi ve manevi eğitimi eşit vermediğimizde bu eksikliği bir şekilde telafi yoluna gideceğini iyi hesaplamamız gerekmektedir.

Tarihimizden ve özümüzden gelen bu metotları teknolojinin nimetlerinden de yararlanarak sunan bir eğitiminin yetiştirdiği nesil asla ifsatçı olmaz ve ifsat edenlerin oyunlarına alet olmaz.

Eğitiminin yapacağı rehberliği lisan ve hal ile yapması en tesirli olanıdır. Allah (c.c.) Kuran- Kerim'de Peygamber'e (s.a.v.) hitaben: "... Onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı yürekli olsaydın, elbette onlar etrafından dağılıverirdi...." (Al-i İmran 159) buyurarak örnek metoda vurgu yapılmaktadır .

ÖĞRETMENLER VAKFI

" Güven Kapısı "

Bir harf öğretmenin *
Dua eden bir elin *
Açık bir amel defterin *
Bir hayır kapın *
Sıkıntılı anlarında sığınağın *
Yoksul ve kimsesiz çocuklara bir katkın *
Seni unutturmayacak bir eserinin *
Geleceğinin teminatı bir neslin *

Olsun İster misin ?

ÖĞRETMENLER VAKFI
Nakdi Bağışlarınız İçin

VAKIFLAR BANKASI
Balgat Şubesi

HESAP NO :
00 158 0072 844 28 744

Ziyabey Cad.b 4. Sk. No:2/1 Balgat / ANKARA
Tel: 0(312) 286 18 83 • Faks: 0(312) 287 61 80

Modern eğitim sistemi, çoğu kere çizmeyi aşır kendini ailenin yani annenin, babanın, dedenin, ağabeyin yerine koyuyor. Onların alanını da kapatarak “her şey dahil” pozisyonuna geçiyor. Anne ve baba da, “eti de kemiği de ruhu da senin” diyerek çocuğunu okula teslim ediveriyor.

Modern hurafe: Anne ve babalığı okula devretmek

Erol ERDOĞAN

~ eğitimci yazar ~

catisizokul@yahoo.com

Çocuğunuzu çok seviyor, yetişmesi için olağan üstü çabalara giriyor, yemiyor içmiyor para arttırıyor ve onu gücünüzün yettiği en güzel okula kaydettiriyorsunuz.

Bununla yetinmiyor onu kurslara gönderiyor, özel hocalar tutuyor, üniversiteyi kazanınca da gurbet acısı ile eğitimini aksatmasın diye okuduğu şehirde göç ediyorsunuz.

Dinden imandan uzak kalmasın diye eline bir elif-bâ cüzü vererek yazları kursa gönderiyor, Kur'an okumaya geçtiği zamanı düşün bayram kabul edip helvalar ve tatlılar dağıtılıyorsunuz.

Çocuk dergilerine onun adına abone oluyor, fuarlara gidip çanta çanta kitaplar alıyor, televizyonlarda reklamı çıkan cd ve dvd'lere bir sürü para ödeyip eve getiriyorsunuz. Televizyonu ve interneti emrine amade kılıyorsunuz hatta.

“Bak evladım, sen yeter ki oku, sen yeter ki iyi yetiş, ne istersen alırım” diye de diliniz döndüğünce nasihat ediyorsunuz.

Çok şey yapıyorsunuz onun için. Elinizden geleni arkanıza koymuyorsunuz.

Artık, gönlünüz o kadar rahat ki...

Çünkü ciğerpareniz için her şeyi yaptınız, yapmaya devam ediyorsunuz. Kendi çocukluğunuzda hayal bile edemediklerinizi onların ayaklarının altına serdiniz. Siz bu imkanlar içinde büyüydünüz kim bilir şimdi hangi mevkide olursunuz, ne kadar çok kazanırsınız, ne kadar da bilgili olurdunuz değil mi?

İnsanın, kendi sahip olamadığı şeyleri çocuğu için yapması ne kadar rahatlatıcı, ne kadar güzel bir duygu...

Bütün bu fedakarlık sürecinde yanlış yapma ihtimalimiz var mı? Çocuğumuzun iyi yetişmesi için bütün imkanları seferber ettiğimiz halde bazen her şey tersine gidebilir mi?

Çocuğumuzun eğitiminde bazen istemediğimiz sonuçlar doğabilir. Bunun temel nedenlerinden biri işte yazının başından beri ima ettiğimiz husustur.

Bir okul küçük bir yüreğe ne kadar aile olabilir?

Modern eğitim sistemi, çoğu kere çizmeyi aşır kendini ailenin yani annenin, babanın, dedenin, ağabeyin yerine koyuyor. Onların alanını da kapatarak “her şey dahil” pozisyonuna geçiyor. Anne ve baba da, “eti de kemiği de ruhu da senin” diyerek çocuğunu okula teslim ediveriyor.

Babalık görevini okuldaki bir öğretmen ne kadar yerine getirebilir? Çok mükemmel bir öğretmen olsa bile... Bir okul küçük bir yüreğe ne kadar aile olabilir? Bir çocuk dergisinin çocuğa bütün bilgileri öğretmesi beklenebilir mi? İnternet, televizyon, çocuk bakıcısı ebeveynin yerini ne kadar tutabilir?

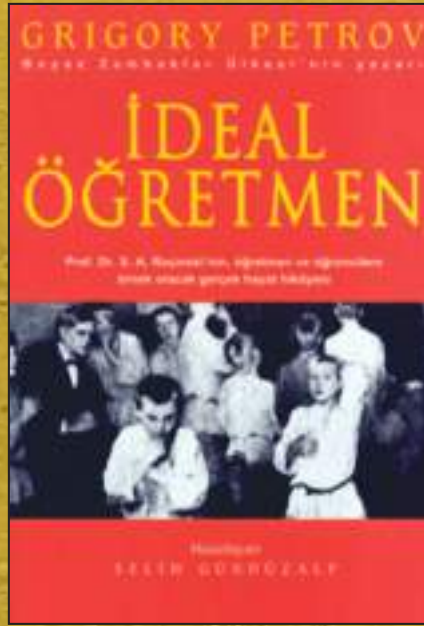
Çocuğunu çok başarılı bir okula kaydettiren baba, onun eğitimi için bütün görevlerini tamamladığını düşünürse, dini konular üzerine yayın yapan bir çocuk dergisine abone olan anne derginin çocuğuna dine ve imana dair ne varsa öğretmesini beklerse, çocuğunu çevreden bir ağabey veya abla ile tanıştıran aile çocuğunun çok iyi insan olacağı konusunda

emin olursa... Evet bunları yaparsa eksik düşünmüş ve hata yapmış demektir.

Teknoloji ne kadar güçlenirse güçlensin, okullar ne kadar başarılı olursa olsun, kitaplar ve dergiler ne kadar pedagojik çıkarsa çıksın, ailenin ilk mekteplik fonksiyonu sona ermez. Bir çocuk için babalık, annelik, dedelik, ağabeylik, ablalık her zaman gereklidir.

Çocuklarımız için iyi okullar bulmak, özel dersler aldırarak, harika dergilere abone olmak, onlarca kitap almak ebeveyn olmanın gereğidir ama kül’ü değildir.

Çocuğu için hiçbir şeyden kaçınmayan fakat anneliği, babalığı, ebeveynliği eksik yapanlara yapılacak çağrı şudur: Vakit çok geç olmadan çocuğunuzu fark edin, babalığınızı fark edin, anneliğinizi fark edin. Okul, sadece okuldur ve “çok şey” değildir, “her şey” zaten değildir.

İDEAL ÖĞRETMEN

Mustafa Aydın

~eğitimci~

mustafaaydin@millisuurdergisi.com

Öğretmen hakkında bugüne kadar çok şey söylendi, yazıldı bundan böyle de çok şey söylenecek, söylenmeli de. Sizinle paylaşmak istediğim, doğrusu çok etkilendiğim ilginç bir hayat hikâyesi, bir öğretmen, bir ideal öğretmen.

Bu yazıda, Grigory Petrov' un Prof. Dr. S. A. Raçinski'nin ibretlik hayat hikâyesini konu edindiği ideal öğretmen adlı kitabından bazı notlar ve düşünceleri sizinle paylaşmak istedim.

Hayatın sıradanlaştığı ve sığ bir insan kitlesi ile karşı karşıya kaldığımız günümüzde, şikâyetlerimizin ana kaynağı tartışmasız herkes tararından kabul gören eğitimle ilişkilendirilmektedir. Böyle olunca da ister istemez, eğitimin en önemli aktörlerinden öğretmen gündeme gelmekte, hedef tahtası olmaktadır.

Bu yazıda, farklı yönleriyle, farklı bir coğrafyadan olsa da ideal öğretmen her yerde aynıdır düşüncesini doğrularcasına gerçek bir hayat hikâyesi konumuz.

Öğretmenler odasındaki konuşmalardan oldukça rahatsız olurum, oldum olası. Sebebine gelince; okul açıldığında seminerlerin gereksizliği, tatil anıları, ödenekler gibi lüzumsuz bir sürü lakırdı... İlerleyen sürelerde ise çocukların ne kadar aptal olduğu, hiçbir şey anlamadıkları, ailelerinden hiç mi bir şey görmedikleri, öğrenmek istemedikleri... Sene sonunda ise tatilde nereye gideceğiz, çok yorulduk, ama bu çocuklar bir işe yaramaz, yazık emeklerime...

Görüleceği üzere geleceğimiz olan çocuklarımızın daha iyi eğitimi için, manevi ve maddi kalkınmaya ilişkin fikir üretme, kaygı duyma gibi konularda üzülmek ifade edeyim ki kayda değer bir üretim yapılamıyor. Sanki biz öğretmenler bu konunun dışında kalmışız da bizi hiç ilgilendirmiyormuş gibi. Oysaki bu konuda en fazla söz söylemesi gereken biz eğitimcileriz. Bunun için de idealist olmak, okumak ve en önemlisi yaşamak gerek. 'Gül yetiştirmek için toprak olmak gerek'.

Durum o kadar da umutsuz değildir aslında.

Kitabın içerisine girdiğimizde, bizim aydınlarımızın Rus aydınlardan daha iyi olduğunu görüyoruz. Hiç olmazsa bildikleri doğruları halka götürmeyi bir görev biçmiş kendine. Yeterli araştırma yapmayı düşünmese de, bazen zorla olsa da. Bunu yapar-

ken, eğitimin hedefi soyut bir anlayışla yükseklerde gösterilirken, asıl eğitilmesi gereken halkın içindeki insanların unutulması yanlışlığı vurgulanmış. Henüz yeterince farkına varamadığımız ilköğretim öğretmenlerinin üniversite hocasından daha donanımlı olması gereği, gerçeği gözler önüne serilmiş, güzel bir şekilde. 'Eğer çocuk keşfedilmesi gereken bir hazine ise, olabildiğince erken keşfedilmeli. Onları eğitirken yapılacak bir hata çocukların ahlakı, kişilikleri üzerinde olumsuz etkilere yol açar. Bazen hatanın tespiti uzun seneler alır ve buna bağlı olarak da telafisi çok güç çoğunlukla da imkansızdır. Ki bunun için en iyi donanıma sahip olması gereken ilköğretim öğretmenleridir'.

Geçmişle olan ilişkileri çok düzeyli bir şekilde tanımladığını düşünüyorum. 'Erdemi arayanlar için, geçmişin ödevlerini yapmak gerek yerli yerince, geçmişin hatalarından da kurtulmak gerek hemen-ce'. Tıpkı bir Kızılderi atasözündeki gibi: 'Kırlı su da işe yarar, ama temiz suyu bulduğunda kırlı suyu hemen at.'

'Ülkemizde okul sayısı çok azdır. Var olanda da iyi öğretmen yoktur. Bu okullarda çocuklar öğrendiklerini papağan gibi ezberleyerek öğrenmişlerdir. Okullarda çocuklara doğru dürüst bir eğitim vermiyorlar, HAYATI ANLAMININ METODUNU öğretmiyorlar. İnsanların ruhlarında gizlenmiş olan duyguları uyandırmıyorlar. Milyonlarca insanımızın beyinleri işlenmemiş çorak topraklar gibi duruyor, hiçbir meyve vermiyor'

'Topraklarımızın zengin olduğundan hiçbir kimsenin şüphesi yok! Fakat üzerinde yaşayan insanlar çok fakir durumdadır. Bu insanlar çok az şey üretiyor. Kendilerine gerekli olanların büyük kısmını yabancı-lardan satın alıyorlar ve çok pahalı. İthal edilen çatal kaşık olmasa neredeyse soframızda yemek bile yemeyeceğiz. Ama biz gene yersiz ve abartılı övün-melere devam ediyoruz: bizim ülkemiz, dünyanın en zengin ülkelerinden biridir diyoruz. Yüz milyonluk bir ulusu oluşturan insanlar, yeni doğmuş köpek yavru-ları gibi gözlerinin açılmasını bekliyor. Bütün millet hâla kördür. Kör doğan köpek yavrularının gözleri bile 1-2 hafta sonra açılır. Rus milletinin gözü yüz, beş yüz hatta bin yıldan beri açılmamıştır. Bu gerçe-ği düşünmek bile insanın içine ürperti veriyor'. 'Ya-ratılış itibarıyla akıllı, iyi yürekli ve asil karakterli olan bu yüz milyondan fazla halk, bu haliyle kendi vata-nında öksüz gibidir.' 'Köylülerimiz zamanlarını ilkel bir hayat yaşayan insanlar gibi, bir takım dedikodu-larla, birbirlerini çektiştiriyor, kavga ediyor. Aptalcası-na içki içiyorlar, kısacası büyük bir hızla ahlaki çöküş yaşıyorlar. İspironun içine bir kıvılcım düştü mü, bi-lirsiniz hemen tutuşur. İşte alkol bağımlısı bir beynin, bir kalbin içinde de kötülüğün ateşini tutuşturmak bu kadar kolay olmaktadır. İşte buna alkol hastalığı diyoruz. Alkol, (Zehire dönüştürme) için harcanan paralar insanların açlığını gidermek için harcansa

dünyada aç insan kalmazdı. Böyle olmakla beraber toprağın içindeki zengin madenler gibi dünyamızın manevi zenginlikleri de halkın içinde gizlidir.

'Yabancı uluslar, kendi ülkeleri içinde yetişen çi-çekleri, atları, öküzleri ve koyunları terbiye ediyor...'

'Biz ise ne yapıyoruz? Bırakın hayvanları terbiye etmeyi, insanları eğitmenin yollarını bile düşünmü-yoruz.'

'Eğitim yılları az ve eğitimi kalitesiz olan küçük okullar, bir kibrit çöpü alevine benzer, ışığı birkaç saniye sürer. Yanınca etrafını ancak birkaç metre aydınlatabilir. 'Biz bu insanlara ne veriyoruz, hiç mil-letimizi düşünüyor muyuz? Bizim suçumuz halkın suçunun çok üstündedir. Belki on kat daha fazladır. Bir defa şuna bakınız; Biz her nasılsa özel bir eği-tim gördük. Bunun sayesinde bir takım haklara da sahip olduk. Büyük makamlarla memuriyete geçtik. Ondan sonra ne yaptık? Ne yapacağız, uyuduk, sa-dece uyuduk. Eğitim öğretim gören insanların her biri, örneğin doktor, hâkim, subay, mühendis, avu-kat, memur, öğretmen... Halka ışık saçan birer fener olmalıydı. Her bir fener de ister bir sokağa, ister bir meydanlığa ya da kasabanın dışına konulmuş ol-sun, mutlaka bulunduğu yeri aydınlatmalıydı. Böyle olmalıydı, ama olmadı.' Ne kadar yakın hissediliyor olmalı.

Bu gizli manevi zenginlikleri açığa çıkarmak gerek.

Bunun için köye dönmeye karar verir kahrama-nımız, tüm ısrarlara rağmen. Hatta siz transatlantik-siniz büyük okyanuslarda bulunmanız gerekir den-diğinde ise "halkımızın cehaleti de koca bir okyanus gibidir; der ve köyüne döner. Milletin kafasındaki karanlığı yırtabilmek için ise deniz feneri kadar ışık saçan projektörler gereklidir. Bunun için büyük bir eğitim öğretim meşalesini tutuşturmaya gidiyorum" diyerek inandığını hayata geçirir. Ve sonuç da alır. Dünya çapında bilim adamları yetiştirir: Kimyacı, Bogdanof Zabolonti, Ressam Bogdanof Bielski Ta-tevolular diye bilinen köylü çocuklardan sadece ikisi. 'Bir insan gerçek manasıyla canlı bir mum gibi değil midir? Eğer bu mum yanmazsa, etrafını aydınlat-mazsa, insan hayatının kıymeti nedir?'

Şöyle söylemek mümkün; Eğer yeryüzünde yaşayan bütün insanlar, çalışmak isteseler ve ger-çekten çalışmaya başlasalar, dünyamız bir cennet olurdu.

'Eğer siz okuyup güzel bir şekilde yetişmek ve bir gün madeninizi temizleyip işlemek istiyorsanız, akıllı, güçlü, kalbi sevgiyle dolu iyi birer insan olma-lısınız.

KAYNAK: İdeal Öğretmen Yazarı:Grigory Petrov
Zafer Yayınları 2005

Burhaneddin Ez-^Â
Zernûcî'nin
“Ta'lîm'ül Mü'teallim”inde
ilim ve arkadaşlık

Erken gidenlerin kervanına katılan

Hocam Dr. Mehmet Tütüncü'nün aziz hatırasına...

Fahrattin GÜN

~ eğitimci ~

fahrettingun@gmail.com

XII. yüzyılda yaşamış Hanefî âlimlerinden biri olan ve “Burhanu’l-İslâm Muhammed ez-Zernûcî” ya da “İbrahim ez-Zernûcî” gibi isimlerle anılan Zernûcî, meşhur ve bilinen tek eseri olan “Ta’lîm’ül-Mü’taallim” de eğitim ve öğretimle ilgili konuları açıklarken, izah ederken teyid maksadıyla hemen hemen her konuyla ilgili şiirlere yer vermiştir.

Zernûcî’nin “Ta’lîm’ül-Mü’taallim” i, şiir açısından incelendiğinde zengin bir muhtevaya sahip olduğu görülür. Zernûcî, söz konusu şiirleri çeşitli şairlerden naklettiği gibi, bazen de şair kimliğini ortaya koyarak konuları yazdığı şiirlerle izah etmiştir. Zernûcî, bazen de şairlerin ismini zikretmeyerek “Şairin dediği gibi”, “Şairin dediğine göre” şeklinde şiirleri aktarmıştır.

Zernûcî’nin eğitim ve öğretim açısından bir “İslâm klasiği” olarak tavsif edebileceğimiz “Ta’lîm’ül-Mü’taallim” adlı eseri terbiye açısından gerçekten önemli bir muhtevaya sahiptir. Üstad Zernûcî eğitim- öğretim alanında büyük maharet göstermiş ve çoğu kere bunu şiirin gücünden faydalanarak ortaya koymuştur. İslâmî ilimlerden tutun da, sosyal konular, eğitim ve öğretimin önemi, eğitimde arkadaşlığın etkisi gibi pek çok konuyu şiirle anlatma cihetine gitmiştir. Söz gelimi ilmin önemi ve fıkıh ilminin mahiyet ve faziletini Muhammed b. Hasan b. Abdullah’ın şu mısralarını aktararak dile getirmiştir:

“İlim öğrenin; zira ilim, sahibi için bir zînettir,

Ve yine fazilet ve bütün övgüler için bir âlâmettir.

Her gün ilimden biraz daha fazla olmak üzere istifade et.

Ve böylece faydalar denizinde yüz.

Fıkıh öğren; zira fıkıh en üstün bir ilim ve yine

İyilik ve takvaya götüren en âdil bir ilimdir.

O (Fıkıh) en doğru Sünnet yolunu ileten bir ilimdir,

Yine o (Fıkıh) bütün zorluklardan kurtaran bir kale (gibi)dir.

Zira Allah’tan hakkıyla korkan bir fakîh,

Şeytana karşı bin âbiden daha güçlüdür...”

Dünya sürgün olduğumuz bir coğrafyadır. Öz

yurdumuz ise çıkarıldığımız cennettir. Bu nedenle dünya serüvenimiz çetin sınavlarla doludur. Bu yüzden Cennetin yanında dünyanın pek bir işlevi, pek bir değeri yoktur. Zaten Zernûcî de dünyanın değer-sizliğini şu şiirle pek şedit bir surette, pek güzel izah etmiştir:

“Dünya hayatı azların en azıdır,

Ona âşık olan alçakların en alçağıdır.

Sihriyle o bir topluluğu sağır ve kör eder,

Böylece onlar delilsiz şaşırıp ortada kalırlar.”

Eğitimde başarılı olma yöntemlerinden biri de arkadaşlar arasında yardımlaşma ve dayanışmadır. Zernûcî’de bundan mülhem olarak, “İyi bir ders arkadaşı seçimi konusunda” bir şairin şöyle dediğini nakleder:

“Bir kimsenin iyi mi kötü mü olduğunu sorma,

Arkadaşına bak,

Zira arkadaş arkadaşına uyar.

Kişî kötülük sahibi ise ondan süratle uzaklaş,

Hayır sahibi olduğu zaman ona yaklaş ki,

Doğru yolu bulasın.”

Bununla da yetinmeyen Zernûcî yine arkadaşlık konusunda düşüncelerini şu şekilde mısralara döker:

“Tembel kimselere bu vasıflarında arkadaşlık etme,

Nice iyi kimseler vardır ki, arkadaşının kötülüğü ile bozulur.

Ahmak kimsenin ahmaklığı,

Zeki ve akıllı kimselere çabuk geçer,

Ateş kuru gibi ki o, külün içine konulunca söner.”

İlim süreklilik ve gayret isteyen bir bilgi yumağıdır. Onu elde etmek için büyük bir çaba ve çalışma gerekir, sabır ve devamlılık gerekir. Bu konuda da bizi uyan Üstad, şu mısralarıyla bize ışık tutup yol gösterir:

“Ey nefsim! Tembelliği ve gayret noksanlığını bırak,

Yoksa alçak kişilerin durumunda kalırsın,

Dünya sürgün olduğumuz bir coğrafyadır. Öz yurdumuz ise çıkarıldığımız cennettir. Bu nedenle dünya serüvenimiz çetin sınavlarla doludur.

Eğitimde başarılı olma yöntemlerinden biri de arkadaşlar arasında yardımlaşma ve dayanışmadır.

İlim süreklilik ve gayret isteyen bir bilgi yumağıdır. Onu elde etmek için büyük bir çaba ve çalışma gerekir, sabır ve devamlılık gerekir.

Tembellere gayeden mahrum olmak,

Ve pişmanlıktan başka nasip verildiğini görmedim.”

İlim cehaletin karşıtı ve düşmanıdır. Birbirine taban tabana zıt olan iki unsurdur. Bu bilinçle Üstad Zernûcî, Şeyhu'l İslâm Burhaneddin'in kendisine okuduğu çok muhtevalı şu şiiri bizlere aktarmaktan imtina etmez:

“İlmin rütbesi bütün rütbelerin üstündedir,

Yayaların yanında binicilerin üstünlüğü bundan aşağıdadır.

İlim sahibinin şerefi kat kat devam eder.

Cahil ise öldükten sonra toprak altında gömülü kalır.

Saltanat sahibi ve askeri kumandanın şerefine ulaşsa da

İlim şerefine ulaşmak istemeyene yazıklar olsun

(...)

İlim başkan başa nurdur, körlere yol gösterir,

Cahil kişi her zaman karanlık içindedir.

İlim yüksek bir dağ gibidir, oraya sığınanı korur ve

Bu kişi şiddetli anlarda emniyet içinde olur.

Kurtuluş ilim iledir, fakat insanların bundan haberi yoktur.

Can boğaza geldiği zaman, ilim sebebiyle,

Azaptan kurtuluş ümit edilir,

(...)

Ey akıl sahibi, ilim yüksek bir makamdır.

Ona nail olduğun zaman, diğer bütün makamlar yok olur.

Bütün dünya ve içindeki hoş nimetler seni terk etse de

Gözlerini kapa üzülme;

Zira ilim Allah'ın en hayırlı vergisidir.”

XII. yüzyılda yaşayan bu bilge kişinin eğitim ve öğretimi anlatırken şiir sağanağı bu minvalde sürer gider.

Üstad Zernûcî eğitim- öğretim alanında büyük maharet göstermiş ve çoğu kere bunu şiirin gücünden faydalanarak ortaya koymuştur. İslâmî ilimlerden tutun da, sosyal konular, eğitim ve öğretimin önemi, eğitimde arkadaşlığın etkisi gibi pek çok konuyu şiirle anlatma cihetine gitmiştir.

İslâm eğitiminin gelişip yayılmasına ve zihinlerde yerleşmesine büyük emeği geçen Zernûcî, “Ta’lîmü'l-Müte'allim” adlı orijinal ve özgün eseriyle eğitim sahasına pek büyük bir katkı yapmış, şiirin de eğitimde kullanılacak bir araç olduğunu bu vesileyle pek güzel ispatlamıştır...

* Zernucî ve eseriyle ilgili bkz: Dr. Mehmet Tütcü, *Türk-İslâm Eğitimcisi Zernûcî*, İzmir İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İzmir 1991.

Zaman Akıp Giderken
Ölüm Gelmeden
Rücû Edin
Sizi Kurtaracak Medla'ya

MODERNİZMİN SONUÇLARI (Demir Kafes)

Birol DUMAN

~ eğitimi ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Zamanla insana verdiği zararlar anlaşıldığında birçok batılı aydın tarafından eleştirilen ve Weber'in "demir kafes" adını verdiği modernizmin kötü sonuçları hakkında kısa bir bilgi verelim. Bu kötü sonuçları modernizmin başlangıcı ve modernizmin sonrası olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Alan G. Heeger'e göre modernleşme toplumda var olan dengeyi bozabilir, talepleri ve gruplar arası gerginliği artırır, oluşturulan yeni kurumlar yükselen taleplerle başa çıkamayabilir. Böylece modernleşme istikrar bozucu bir şekilde ortaya çıkabilir. Coleman ve Pye'e göre siyasal sistem gelişirken belirli krizler gündeme gelmektedir. Bunlar, kimlik bunalımı, meş-

ruluk bunalımı, katılma bunalımı, nüfuz bunalımı, dağıtım bunalımı, bütünleşme bunalımıdır.¹

Toplumun modernleşmeye başladığında alt yapısı yoksa bu ve bunlara benzer bir takım krizlerin ortaya çıkacağından bahsedilmektedir.

Modernizm sonrasında ortaya çıkan durum ise çok daha korkunçtur. Modernizmin yaşandığı ülkelerde toplum ve ekosistem acınacak derecede tahribe uğramıştır. Olayın daha kötü yönü bu tahribin bütün dünya için söz konusu olmasıdır. Gittikçe küreselleşen dünyada özellikle iletişim ve ulaşım araçları vasıtasıyla toplumdaki yozlaşma en kırsal bölgelere kadar ulaşmıştır. Modern ülkelerin tabiata verdiği zarar da gene bütün dünya için hemen hemen aynı boyuttadır.

¹ Aytekin Yılmaz, Modernden Postmoderne Siyasal Arayışlar, sh. 64,73

İnsanlar modernizmle birlikte önemli değerlerini yitirmişlerdir. Doğal olarak bu da toplumda büyük krizlerin oluşmasına yol açmıştır. Maneviyattan kopmuş toplumun ruhsal bunalımlar çekmesi, alkole ve uyuşturucuya müptela olması, cinsel sapıklıklara ve fuhşa yönelmesi, intihara sürüklenmesi, aile mefhumunu kaybetmesi, ateistleşmesi, bencil ve çıkarıcı ilişkiler kurması, acımasız ve duygusuz olması, cinayetlere ve soygunlara yönelmesi, terörü yaygınlaştırması, batıl tarikatlarda huzur araması, fala ve medyumlara rağbet etmesi... vb. kaçınılmazdır. Nitekim batı toplumları bu olayları fazlasıyla yaşamaktadır. Özellikle Amerika'da işlenen suç oranları çok yüksektir.

Modern insan "demir kafes"e tıkmış durumdadır. Modernizmle karanlıklardan kurtulabileceğini sanan Batı, gözünü açtığında bataklığa düştüğünü anlamakta ve bu sistem içinde kurtulmak istedikçe daha derine batmaktadır.

Modernizmin tabiata verdiği zarar, insanlık için oldukça vahim olaylara yol açmıştır. ABD'nin Hiroşima'ya attığı atom bombası ölen binlerce insan yanında sakat bir neslin oluşmasına ve ara-zilerin verimsizleşmesine yol açmıştır.

Büyük sanayi tesislerinin ortaya yaydığı zehirli atık maddeleri, nükleer enerji yüklü santrallerin çevreye yaydığı radyasyon tabiat dengesini alt üst etmiştir. Bu büyük fabrika ve santallerde ortaya çıkabilecek kaza binlerce insanın ölümüne ve hastalanmasına yol açacaktır. Nitekim 1984 yılında Hindistan ve 1986 yılında Sovyetler Birliği'nde meydana gelen kazaların üzücü sonuçları hala unutulmamıştır.

Genel olarak çevre kirliliğine yol açan fabrika ve santraller insanları kansere ve lösemi hastalığına sürüklemektedir. Teknolojinin ürettiği yeni ağır silahlarla yapılan tatbikatlarda araziler ve denizler kirlenmiş, verimsiz hale gelmiş ve depremlere davetiye çıkarılmıştır. Ozon tabakasını delen ürünlerin imalatçısı olan Batı, tabiata karşı düşmanca tavrını sürdürmeye devam etmektedir.

Her geçen gün artmakta olan dünya nüfusu ve aşırı tüketim için yeterli besin sağlamak isteyen Batı, ürettiği suni gübreler, tarım ilaçları, hormonlar, sulama teknikleri vb. yöntemlerle tabiatı yeni sorunların

oluşmasına yol açmıştır. Bu konuda Prof. Dr. Ahmet Çınar şöyle demektedir: "Bu etkiler, toprak erozyonu, yer altı suları, akarsular, göller, körfezler ve açık denizlerin agrokimyasallar, özellikle suni gübrelerden fosfat, nitrat ve tarım ilaçları ile kirlenmesi, içme sularında nitrat ve ilaç düzeylerinin artması ve besinlerde sentetik kimyasal madde kirlenmeleridir. Bu gün ülkemizde bilinmeyen bir husus ise uçakla tarım ilaçları aplikasyonunun neden olduğu hava kirliliğidir... İlaçların büyük bölümü hava hareketleri ve yüksek sıcaklık nedeniyle bitki ve toprağa ulaşmadan atmosfere karışmakta ve çok uzak bölgelere taşınabilmektedir. Modern tarımın tüm bu olumsuz yönleri yalnız çevresine zarar vermemekte, aynı zamanda tarımsal üretimin kendisini de olumsuz etkilemektedir..."²

İnsanlar modernizmle birlikte önemli değerlerini yitirmişlerdir. Doğal olarak bu da toplumda büyük krizlerin oluşmasına yol açmıştır.

Modern insan "demir kafes"e tıkmış durumdadır. Modernizmle karanlıklardan kurtulabileceğini sanan Batı, gözünü açtığında bataklığa düştüğünü anlamakta ve bu sistem içinde kurtulmak istedikçe daha derine batmaktadır.

Modernizmin insana ve tabiata verdiği zarar, artık açıkça görülmekte ve her kesim tarafından kabul edilmektedir. Buna rağmen özellikle üçüncü dünya ülkeleri Batı sanayi ve teknolojisine sahip olmak, Batı gibi tüketmek ve yaşamak arzusun-dan vazgeçmemektedirler. Sadece Amerika kıtasının ve Avrupa ülkelerinin bir kısmı böylesine büyük bir sanayi ve teknolojik güce sahipken tabiat alt üst oldu. Bir de onların dışındaki devletlerin aynı sanayi ve teknolojik güce sahip olduğunu düşünürsek bu tabiat ortaya çıkabilecek birkaç kat daha güçlü tahribata ne kadar dayanabilir?

Modern devletlerin aşırı tüketim alışkanlıkları da dünya nüfusunun tüketim dengesini alt üst etmiştir. Bugün dünya, açlıktan kıvranan milyonlarca insanın acınacak haline şahittir. Her insan rızıkıyla doğar. Bugün dünya nüfusuna yetebilecek besin sağlanmasına rağmen, Batının aşırı tüketim alışkanlığı, başka insanların rızıkına el koyması dünyada her yıl binlerce insanın açlıktan ölmesine yol açmıştır. Modern devletlerin sayısı arttıkça açlıktan ölen mazlum insanların sayısının artması da kaçınılmazdır. Bu da gösteriyor ki dünyada Batı gibi yaşam tarzı sınırlı olmaya mahkumdur. Kaldı ki bu yaşam tarzının tabiat ve insana verdiği zararlar artık her kesimce kabul edilmektedir.

Her teknolojik ilerlemenin hayırlı olduğunu savunan Prof. Toktamış Ateş de teknolojik ilerlemenin hayırlı olmayan yönü hakkında şunları söylüyor:

2. Ali Bulaç, Din ve Modernizm, sh. 55-56

“... Teknolojideki değişime karşı çıkacak halimiz yok. Her teknolojik ve bilimsel ilerlemenin, insanlığa hayırlı olduğunu düşünürüm. Ama insanımızdaki değişimin pek hayırlı bir değişim olmadığını düşünüyorum. Türkiye’de insan değişmiş ya da değiştirilmiştir. İnanılmaz gücü olan kitle iletişim araçlarıyla Türk insanının, bir tür beyni yıkanmıştır. (Burada teknolojinin pek de hayırlı olmayan bir işlevini görüyoruz.) Toplumumuzun ahlaki değerleri sarsılmış, gelenek-görenek, dürüstlük, doğruluk, tutumluluk, yurtseverlik vb. gibisinden her türlü inancı, içi boşaltılmış sloganlar haline sokulmuştur. Bizim değişimciler insanımızın bu durumunu veri kabul etmek istemekte ve buna karşı çıkanları çağdışı olmakla suçlamaktadırlar. Oysaki toplumun geniş kesimlerinde bile bu gidişata direnme vardır...”³

Batı tipi teknolojik gelişme insanlara saadet değil, mutsuzluk getirmiştir. Özellikle Türkiye gibi üçüncü dünya ülkeleri sayılan devletlerde, Batıdaki gibi alkol ve kuru uyuşturucuya bağımlılık artmış, gençler çeteleşmeye başlamış, mafya devlet organlarına el atmış, trafik kazaları ve suç oranlarında çoğalmalar görülmüş, cinsel sapıklıklar ve fuhuş yaygınlaşmış, falcılar ve medyumlar rağbet görmeye başlamış, insanlar arası ilişkilerde yardımlaşmalar gittikçe azalmış, bencil ve çıkara dayalı ilişkiler kurulmuş, acıma, sevgi, saygı, sadakat vb. duygular, doğruluk, dürüstlük gibi erdemler körelmiş, toplum içinde olumlu etkileri olan geleneklere bile gericilik olarak tiksintiyle bakılmış, dini sohbetler ile davranışlar ve inancı gereği giyinenler iyice göze batmaya başlamış, tepkiler şiddete dönüşmüştür. Cinnet geçiren insanların çoluğunu çocuğunu öldürmesi, intihar etmesi iyice yaygınlaşmıştır. Modernizm tabiatı gereği girdiği her yere tekdüze bir yaşam, tek tip kültür ve inancı dayatmıştır.

Bütün bunların yanında güzel ve olumlu yapılanma da devam etmektedir. Özellikle mazlum ve mustazaf kesimin bu kötü gidişe dur diyecek legal örgütler etrafında toparlanmaları çok önemli bir gelişmedir. Batının gerçek yüzünü öğrenen inançlı ve antiemperyalist insanlar da modernleşmeye karşı koyma eğiliminde görünüyor. Hiç kimse başka toplulukların açlığı, ölümü pahasına Batı tipi yaşam tarzına uygun bir yaşam sürmeyi kabul etmiyor. İçinde insanlık duygularını yitirmemiş hiçbir topluluk, bu demir kafese hapsedilmeyi ve kendi medeniyetini, emperyalist bir politika üzerine bina edilmeyi istemez.

3 Toktamış Ateş, Nerden Nereye, sh. 52

Modern Dünya Nereye Gidiyorsun Bir Bak!

Dr. Kasım SEZEN

Sağlık-Der genel başkanı

~ fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanı ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Okullar açıldı. Öğrencilerde kilolarca kitabı sırt çantalarında taşımaya başladılar. Okul çantaları tek omuza yüklenerek ya da sürekli aynı omuzda taşındığında sırtta eğriliklere neden oluyor. Buna da tıp dilinde skolyoz deniliyor.

Skolyoz nedir?

Skolyoz; omurganın arkadan bakıldığında C ya da S şeklini almasıdır. Boy kısalığına, estetik görünüm bozukluğuna, akciğer kapasitesinin daralmasına, kalbin sıkışmasına psikolojik bozukluklara, bel ve sırt ağrılarına neden olmaktadır. Skolyozun sebebini sadece okul çantalarının yanda taşınmasına yormak doğru değildir. Oturma alışkanlıkları, çoğumuzun ders çalıştığı ev ve okuldaki masaların ve sandalyelerin yüksekliği omurga sağlığı açısından önemli unsurlardır.

Okul çantası nasıl taşınmalı?

Okul çantası sırtta ve omuzlarda ağrıya neden olmayacak ağırlıkta olmalı, eğer çantanın yanda taşınması gerekiyorsa 12 yaşına kadar 4 kg'ı, 15 yaşına kadar 5 kg'ı geçmemelidir. Çantanın uzun süre taşınmamalıdır. En doğru taşıma şekli her iki omuza eşit yük düşecek şekilde sırtta taşımaktır. Çanta sırtta taşınsa bile fazla ağır olmamalıdır. Ağırlık fazla olduğunda bu defa çocuklarda öne eğilerek yürümelerinden dolayı kamburluk rahatsızlığı ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan bakıldığında aslında okul servisleri farkında olmadan koruyucu bir rol üstlenmiş durumdadır.

Oturma ve yatış bozuklukları da omurga eğriliklerine neden oluyor

Çocukların oturma şekli genellikle hızlı büyüme döneminde bir değişime uğrar. 13-14 yaşından sonraki değişiklikler, eğer zemininde organik bir omurga bozukluğu yoksa fazla ciddi bir durum değildir. Ancak daha küçük çocuklarda bu duruma müdahale

Okul Çantaları Omurga Eğrilğine Neden Oluyor

edilmelidir. Özellikle alçak masalar, normal yükseklikteki masaya karşı yüksek sandalyeler, çocuklarda sırt ağrılarını neden olmaktadır. Bilgisayar kullanırken çocuğun ekrana yakın olması göz sağlığını tehdit etmektedir. Masa ve sandalye yükseklikleri yaşa göre belirlenmiştir ve artık günümüzde çoğu okulda buna dikkat edilmektedir. Ancak asıl tehlike evlerdedir. Çocukların çoğunlukla 6 yaşından 12 yaşına kadar aynı masayı, bazen de aynı sandalyeyi kullandığını ancak bu arada boy atmaya devam ettikleri ve evde geçen zamanın belli bir kısmında masa başında, bilgisayar ekranındaki oyuna yoğunlaştıkları düşünüldüğünde, sorunun çözümüne nereden başlanması gerektiği anlaşılmaktadır.

Öğrenciler okul sıralarına nasıl oturmalıdır?

Genelde okullarda alışılan, öğrencilerin masa üzerine dayanarak ders dinlemesidir. Ancak çocukların en azından ders dinlerken arkalarına yaslanmaları ve dik oturmaları sağlanmalıdır. Tenefüslerde ise öğrencilerin sıralarında oturmaya devam etmek yerine, kalkıp dolaşmaları sağlanmalıdır. Bu sırada iki basit sırt egzersizi bir sonraki dersin daha rahat geçmesine yardımcı olacaktır. En basit sırt egzersizi ellerin birbirlerine kenetlendirilip, dirseklerin

omuz hizasına kaldırılıp sağa, sola hafif zorlayarak dönülmesidir. Bunun 3–4 defa tekrarlanması yeterli olabilir.

Öğrencilerde ortaya çıkan diğer sorunlar

Çocuklarda ağırlara neden olan bir dizi hastalık vardır. Bunlardan en yaygını düztabanlık ve beden eğitimi dersi hastalığı olarak bilinen “Osgood schlatter”dir.

Okul çocukları sadece sırt ağrılarından değil, ayak ağrısından da yakınmaktadır. Okulda geçen süreye, okul ile ev arasında geçen süre ile etüd saatleri ve kurslar da katıldığında, çocukların büyük bir zamanı ayakkabıyla geçmektedir. Okul çağı çocuklarında ayak ağrılarının nedeni olarak okula başlarken yeni alınan ayakkabılara yormak doğru değildir. Çünkü çocukluk çağında ayakta ağrıya neden olabilecek ve çocuğun okulla olan dengesini etkileyebilecek, bir dizi doğuştan veya sonradan olma bozukluklar olmaktadır. Ağrılı bir ayakta doktorunuzun çektiireceği basit bir röntgen sonucu konacak tanı ve buna göre yapılacak tedavi ile alınacak bazı önlemler, çocukların okul performansını da artıracaktır.

Çocuğun beden eğitiminde başarılı olması, diğer derslerini de olumlu etkileyecektir.

Düztabanlık oldukça sık

Çocukluk çağında ayaklarda ağırlara neden olan bir dizi hastalık vardır. Burkulmalar ve travmalar dışında bu hastalıklar arasında en yaygın bilineni düztabanlıktır. Düztabanlık, ayağa iç yandan bakıldığında, mevcut ayak kavisinin kaybolup, ayağının iç kenarının bütünüyle yere temas etmesi durumudur. Çocuklarda en sık esnek düztabanlık görülmektedir. Yani ayak kavisini oluşturan bir takım kemiğin arasındaki bağların yapısal gevşekliği söz konusudur. Bu esnek düztabanların çok büyük bir kısmı, şeklen normal kabul edilen ayaklardan farklı bir biçimde gelişmekle birlikte, ileride herhangi bir işlevsel kusura yol açmamaktadır. Bu çocuklarda sert ayakkabı kullanıldığında da ayağın esnekliği azalacağından, gereksiz yere çocukta yürüme bozukluğu, ayak cildinde zorlanmaya bağlı yaralar ve erken yorulma gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Yumuşak malzemeden yapılmış, hafif ve esnek ayakkabıların ayak sağlığı üzerindeki katkıları inkâr edilemez. Tedavi gerektirecek boyuttaki esnek düztabanlardaki tedavi seçenekleri ise tabanlık kullanımından cerrahi girişime kadar değişmektedir. Bu nedenle içe basma saptanan çocukların okula başlamadan bir fizik tedavi uzmanına veya çocuk ortopedistine gösterilmesi, yanlış tedavileri önleyecektir. Ayrıca ayak kemiklerinin doğuştan bazı anormalliklerinde de düztabanlık oluşur. Çoğunlukla ağrıya neden olur ve ciddi bir tedavi gerektirirler.

Beden eğitimi hastalığı: Osgood - Schlatter

Beden eğitimi derslerinde ortaya çıkan ve mason tabiatlı hastalıkların başında, Osgood-Schlatter hastalığı gelmektedir. Çocuklarda dizkapağını kaval kemiğindeki büyüme plağına bağlağan kuvvetli bağın çekmesiyle, zamanla dizin hemen altında ortaya çıkan şişlik ve ağrı ile karakterize bir durumdur.

İlkokul sonlarındaki erkek çocuklarda daha yaygındır. Birkaç yıl sürer ve genellikle kendiliğinden geçer. Bu çocukların çoğunda, hastalığın derecesine bakmazsınız, beden eğitimi dersi tamamen yasaklanır.

Ne var ki, Osgood-Schlatter’li hastaların çoğunda bu önlemin bir yararı yoktur, aksine çocuk üzerinde olumsuz psikolojik baskısı olur. Bu hastaların çoğu, ortopedistler ve fizik tedavi uzmanları tarafından basit önlemlerle, fizik aktiviteleri tam kısılmadan tedavi edilebilir. Osgood-Schlatter hastalığı olan çocuklar sıra kenarında yer seçmeli ve otururken dizlerini açarak, kıvrımadan oturmalıdır.İki sıra arası dizleri kıvrımayla zorlayacak kadar dar olmamalıdır.

EĞİTİM TARİHİMİZ

PEYGAMBERİMİZİNDEN SONRA EĞİTİM - I

İbrahim Halil ER

~ eğitimci ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Peygamberimizden sonra sahabiler kanalıyla İslami ilimler gelişti. Fakat bu sahabiler içinde ilim alanında ileri gitmiş olanların sayıları sınırlıdır. Birçok İslami ilimler bu sahabiler kanalıyla bize ulaştı. Tabiiinden olan Mesruk bu Âlim sahabilerin şunlar olduğunu söylemektedir. "Ömer, Ali, İbn-i Mes'ud, İbn-i Ömer, İbn-i Abbas, Zeyd b. Sabit ve Aşşedir" der. Bunlara; Muaz, Ebu Derda, Abdullah b. Selam, Selman-ı Farisi ve Ebu Hureyre'yi de katabiliriz.

Hız. Ömer, hadis ve Kur'an tefsirinde çok fazla şeyler söylememiştir. Bunun nedeni, Hız. Ömer'in daha çok yönetim işiyle uğraşması ve onun uygulamalarıyla bunun örneklerini vermesidir. Çünkü onun uygulamaları eğer sünnete aykırı olsaydı sahabe kendisini uyarırdı. O ayrıca, iki şahit getirmeyen ki-

şilerin hadisini de kabul etmezdi. Oğlu Abdullah ise daha çok hadis toplamakla meşgul olmuştur. İbni Abbas ise siyer ve tefsir alanında büyük çalışmalar yapmıştı.

Peygamberin sahabeleri çok olmasına rağmen onlardan ilim alanında derinleşenler on kişi civarındaydı. Bu sayı ve kişiler ihtilafı olsa da genel kabul görenler şunlardır: Ömer, Ali, Muaz, Abdullah b. Mesud, Ebu Derda, Zeyd b. Sabit, Abdullah b. Selam, Selmanı Farisi, Abdullah b. Ömer, İbni Abbas, Aşşedir.

Dört Halife Döneminde Eğitim

Bu dönemde, halifeler ve sahabiler bir sorunla karşılaştıklarında Kur'an'a bakarlar, burada bulamazlarsa Peygamberimiz'in (sav) sünnetine bakar, burada da bulamazlarsa halifeler diğer sahabileri toplayarak istişare yaparlar, burada da bir sonuç alamazlarsa kendi görüşleriyle (rey) amel ederlerdi.

Bu dönemde çalışma yapılan başlıca ilim kaynakları da şunlardır.

- a) **Kur'an:** Peygamberimiz (sav) hayattayken Kur'an'ın toplanmamasının temel nedeni vahyin hala devam etmesiydi. Peygamberimizin (sav) vefatından sonra özellikle Yemame Savaşında sahabilerin şehit olması nedeniyle Hz. Ebubekir'in isteği üzerine Zeyd b. Sabit başkanlığındaki bir kurul tarafından Kur'an tek kitap haline getirildi. Hz. Osman döneminde artan ihtiyacı karşılamak için bu tek kitaptan nüshalar oluşturularak vilayetlere gönderildi.
- b) **Sünnet:** Bu dönemde insanlar kitapta bir şey bulamadıkları zaman, sünnete dönerlerdi. Bu dönemde sünnet henüz toplanmamıştı. İnsanların hafızalarında bulunuyordu. Fakat herkes sünnetin tümünü bilemiyordu. Çünkü; Peygamberimizin (sav) yanında birisi bulunurken diğeri olmayabiliyordu.

Hiz. Ebubekir ve Hiz. Ömer hadisin fazla rivayet edilmesini hoş görmemişlerdi. Bunun nedeni de Peygamberimize yalan sözler nispet edilmesi veya Peygamberimizin sözlerinin Kuran ile karıştırılmasıydı. Hatta Hiz. Ömer'in Ebu Hureyre'yi çok rivayette bulunmasından dolayı cezalandırdığı rivayet edilmektedir. Hiz. Ebubekir'den Merasil b. Melik şu rivayette bulunmaktadır. Hiz. Ebubekir, Hadis rivayet edenlere; "Sizler Hiz. Peygamberden hadis rivayet etmektesiniz ve bu konuda birbirinizle ihtilafa düşmekte-siniz. Sizden sonrakiler bu konuda sizden daha fazla ihtilafa düşeceklerdir. Peygamberden bir şey rivayet etmeyiniz. Eğer birisi size bir şey sorarsa 'Bizimle sizin aranızda Kur'an bulunmaktadır. Onun helal kıldığını helal, haram kıldığını da haram kılarız' deyin."

Aslında hadis konusunda bu ihtilaf daha çok onun rivayet yolu ve sahihliği konusuydu. Hiz. Ebubekir ve Ömer iki kişi tarafından onaylanmayan hadisleri kabul etmezlerdi. Böylece hadis rivayetinde bir ölçü koymuş oldular.

- c) **Rey (İçtihat):** Büyük sahabilerin çoğunun reye başvurduğuna dair rivayetler bize ulaşmaktadır. Özellikle Ebubekir, Ömer, Zeyd b. Sabit, Ubey b. Kab ve Muaz b. Cebel gibi sahabileri buna örnek gösterebiliriz. Örneğin; Peygamberimizin vefatı sırasında sahabilerin Sakife'de Hiz. Ebubekir'i halife seçmeleri, zekât vermeyenlerle savaş ya-

pılması gibi konular rey ile kararlaştırılmıştır.

Sahabilerde reye en fazla önem veren kişi Hiz. Ömer'dir. Hatta sahabileri de buna teşvik etmiştir. Hiz. Ömer; kıtlık döneminde hırsızın elini kesmemiştir. Buna neden olarak da açlık ve zarureti göstermiştir. Hiz. Ömer'in yolunda giden en meşhur kişi ise Abdullah b. Mesud'dur.

- d) **İcma:** Bu dönemde sahabilerin üzerinde ittifak ettikleri konular da olmuştur. Bu konular, sahabilerin icması olarak kabul edilir. Kur'anın toplanması, çoğaltılması, dinden dönenlerle savaş gibi...

- e) **Şiir, Dil ve Edebiyat:** Kuranı anlamada ve yorumlamada cahiliye dönemi şiirlerinden de yararlanıldığından dört halife döneminde bu şiirler de araştırılmış ve korunmuştur. Bu konu Hiz.

Ömer yaptığı bir konuşmada "Cahiliye dönemi şiirlerinin korunmasını istemiş ve nede-nini de şöyle açıklamıştır. Bu şiirlerden Kur'an'ın tefsirinde ve kelimelerin anlaşılmasında yararlanılmaktadır.

Hiz. Ali ise; Ebu Esved el-Duveliyi görevlendirerek ilk defa Arapça dil (Nahiv) çalış-masını başlatmıştır.

İskenderiye Kütüphanesinin Yakılması

Büyük İskender tarafından Mısır'da kurulmuş olan bu kütüphane antik çağların en önemli ilim merkeziydi. Fakat bu kütüphane zamanla ilgisizlikten önemini yitirdi ve yok oldu. İlim camiası bu kütüphanenin Hiz. Ömer'in emriyle Amr b. As tarafından yakıldığını idda etmektedirler. Bu

konudaki ilk haberler 13. yüzyıl yazarlarının kitaplarında bulunmaktadır. Bu yazarlar Abdullatif (Ö.1231), İbni Kifti (Ö.1248), Ebul Ferec'tir. (Ö.1286) Fakat bu yazarların verdikleri bilgilere güvenmek de zordur. Bu yazarların verdikleri bilgiler yanlışlıklarla doludur. Örneğin İbni Kifti'nin Johannes Philoponos'un Amr b. As ile konuştuğunu söylemekte fakat aslında bu kişi Mısır'ın fethinden 100 yıl kadar önce yaşamıştır. Ayrıca Abdullatif, büyük İskender'in hocası Aristo'nun İskenderiye'de yaşadığını belirtmektedir. Halbuki Aristo Atina ve Makedonya'da yaşamıştır. Bu yazarların verdiği bu yalan yanlış bilgiler sonraki kuşaklarca olduğu gibi alınmıştır. Örneğin Kâtip Çelebi bile bunu aynen nakletmiştir.

Peygamberin sahabe-leri çok olmasına rağmen onlardan ilim alanında derinleşenler on kişi civarındaydı. Bu sayı ve kişiler ihtilafı olsa da genel kabul görenler şunlardır: Ömer, Ali, Muaz, Abdullah b. Mesud, Ebu Derda, Zeyd b. Sabit, Abdullah b. Selam, Selmanı Farisi, Abdullah b. Ömer, İbni Abbas, Ayşedir.

Bir diğer çelişki de bu konudaki ilk bilgiler neden 13. yüzyılda yazıldı da ondan önceki 500 yıllık dönemlerde yaşayan tarihçilerce hiç değinilmedi. Eğer böyle bir olay olsaydı en azından önceki tarihçilerce kısmen değinilmiş olacaktı. Bunları göz önüne aldığımızda İskenderiye kütüphanesinin Müslümanlardan çok önce, yaklaşık 390'lı yıllarda yakılmış olduğu anlaşılmaktadır. Modern araştırmacılarından Bernad Lewis bu hikâyenin asılsız olduğunu ve olayın bir efsane olduğunu belirtir.

Kaynaklar, İskenderiye kütüphanesini Hz. Ömer tarafından yakılması olayını da şöyle nakl ederler: "İskenderiye'nin ünlü âlimlerinden olup mezhep ayrılıklarından dolayı Rumlar tarafından baskı ve sıkıntıya uğratılmış olan Yuvannis (Yahya) , İskenderiye'nin Amr b. As tarafından fetholunduğu zamana kadar yaşamıştır. Bir gün Amr'ın huzuruna çıkmak ister. Amr, Yahya'nın ilmim ve irfanını iyi bildiğinden onu çok iyi karşılayarak huzuruna alır. Amr akıllı, anlayışlı ve ileri görüşlü bir valiydi. Yahya'nın, Araplarca bilinmeyen felsefi düşüncelerini beğenerek kendisini yanından ayırmamaya çalıştı. Bir gün Yahya Amr'a "İskenderiye'deki geliri ele geçirdiniz. Size yararı olan şeylere karışmayız. Ancak size yararı olmayan şeyleri bize veremez misiniz?" der. Amr ne istediğini sorar. Yahya, kral kütüphanesinde bulunan ilmi eserlerin kendisine verilmesini ister. Amr; "Müminlerin Emiri Hz. Ömer'den izin almadan bunları veremem." cevabını verir. Amr, Yahya'nın sözlerini ve isteğini belirten bir mektubu Hz. Ömer'e gönderir. Bunun üzerine Hz. Ömer'den gelen mektupta şu cümleler yer almıştır. "Belirttiğin kitaplara gelince bunlar Allah'ın kitabına uygun şeylerden ise Allah'ın kitabı bizi onlara muhtaç olmaktan korumuştur. Allah'ın kitabına aykırı şeyler ise onlara zaten ihtiyaç yoktur. Bunları yak." Amr b. As, bu kitapları İskenderiye hamamlarına dağıtarak külhanlarda yaktırmaya başlamış ve altı ay içinde kitaplar tüketilmiştir.¹

Evdward Gibben kütüphanenin Mısır'ın fethinden önce başka bir yere taşındığını düşünür.² İskenderiye kütüphanesinin Müslümanların yaktığıyla ilgili verilen bilgilerde Amr b. As'ın Yuhanna en-Nahvi'nin sözü üzerine olayı Hz. Ömer'e yazdığı rivayet edilir. Fakat Yuhanna en-Nahvi, Mısır'ın fethinden 30 veya 40 yıl önce ölmüştü.³

1 Zeydan, a.g.e

2 Watt, Müslüman-Hristiyan Diyalogu, Birey Yayıncılık, İstanbul 2000

3 Hasan İbrahim Hasan, a.g.e

Dört Halife ve Emeviler Döneminin Önemli İlim Merkezleri ve Okulları

1) Hicaz Bölgesi (Mekke ve Medine)

Mekke ve Medine dini ilimlerin yanında şiir ve musiki sanatının da birer merkezi olmuşlardır.⁴ Bu şehirler dini ilimler ve hadis alanında ileri gitmişlerdir. Ehli hadisin merkezi olmuştur. Bunun temel nedeni Peygamber'in (sav) burada yaşaması ve büyük sahabilerin çoğunun da burada bulunmasından kaynaklanmaktadır. Hicri birinci asırda Mekke ve Medine ilim merkezi olduğundan hadis, fıkıh, tefsir, siyer ve İslam tarihi öğrenmek isteyen kişileri kendine çekmişti. Ayrıca, fetihler sonucu ele geçen esirlerin Medineye getirilmesi de kültürel hayatı geliştirdi. Çünkü Medine'ye getirilen eserler, kültür seviyesi yüksek kişilerden ve kavminin ileri gelenlerinden oluşmaktaydı.

Mekke ve Medine (Hicaz) sadece dini ilimlerde ileri gitmedi. Aynı zamanda müzik ve eğlence alanında da ileri gitmiştir. Bunun temel nedeni; Arap aristokratlarının burada yaşaması, bölgenin dini hoşgörüsü, bölgenin fetihler sonucu zenginleşmesi ve Emevilerin bölgenin muhalefetine kırmak için burayı yozlaştırmak istemesinin bir sonucudur. Medine'de müziğin ileri gitmesi bölgedeki Müslümanların daha hoş görülmesiyle de bağlantılıdır.

Okullar (Ekoller)

a) Mekke Okulu (Ekolu)

Mekke okulunu kuran ve geliştiren önemli âlimler de şunlardır: İbn-i Abbas, Mücahid b. Cebr (722), Ata b. Ebi Rebah (732), İkrime Mevla b. Abbas (724), Said b. Cübeyr (713) Tavus b. Keysan (724), Cabir b. Zeyd (711), Ubeydullah b. Abdillâh b. Utbe (716), Amr b. Dinâr, Ebu Muhammed (743), Abdurrahman b. Sabit, Abdullah b. Kesir (737), Ömer b. Abdurrahman b. Muhaysin (740) gibi ilk dönem âlimlerdir. Mekke'de bulunan okul; İbn-i Abbas ekolüdür.

İbn-i Abbas Okulu: Kuranın tefsiri ile uğraştı. Hz. Ali soyundan gelenleri Mervanilere tercih etti. Fıkıhta Kufe'nin ılımlı şiasından bağımsızdı.⁵ Abbasiler

büyük dedesidir. 1700 hadis rivayet ederek en çok hadis rivayet eden 6 sahabiden birisi oldu. Talebeleri; Mücahit, Ata ve Tavus'tur.

b) Medine Okulu (Ekolu)

Medine, ilim alanında Mekke'den daha ileri gitmiştir. Bunun nedeni de Peygamberimizin burada yaşaması ve burada vefat etmesi ve ilk İslam devletinin başkenti olmasıydı. Ayrıca, Hz. Ömer, sahabilerin Medine'den çıkışını yasaklayarak burayı bir ilim ve kültür merkezi haline getirmeye çalışmıştır. Medine ekolu, Hz. Ömer'in fikirleri etrafından toplanmıştır. Sahabi âlimleri; Hz. Ömer, Zeyd b. Sabit, Abdullah b. Ömer, Ubeyy b. Ka'b ve Hz. Aişedir.

Medine okulunun önemli âlimlerinden bazıları da şunlardır.

1- Saad b. Meseyyed (712): Adı; Ebu Muhammed Said b. Museyyeb b. Huzn el-Kerşi el-Mehzumi

el-Medenidir. Hz. Ömerin halifeliliği sırasında doğdu. Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Ebu Hureyre, Saad b. Ebi Vakkas gibi sahabilerin hadis ve uygulamalarını ezberledi. Tabiinlerin büyüklerindendir. Abdülmelik'in iki oğlu için biat etmesine karşı çıkmış ve bunun üzerine işkencelere maruz kalmıştır. Ayrıca, rüya tabiri, cahiliye dönemi ve ensab⁶ ilmi konusunda çok bilgilidir. Said b. Museyyeb fıkıhı, Zeyd b. Sabit'ten aldı. Sad b. Vakkas, İbni Abbas ve İbni Ömer'in meclislerinde bulundu. Hz. Ayşe ve Ümmü Seleme'nin yanına girmiş, Hz. Osman, Ali, Suheyb ve Muhammed b. Seleme'den hadis işitmiş, en çok rivayetlerini kayınpederi olan Ebu Hureyre'den yapmıştır.⁷

2- Nafi (735): Adı, Abdul-

lah el-Medeni'dir. Abdullah b. Ömer'in kölesidir. İlimini İbn-i Ömer, Ebu Hureyre ve Ummu Seleme'den almıştır. Talebeleri; Salih b. Keysan, Zühri, Evzai ve İmamı Malikdir. Ömer b. Abdülaziz onu Mısır'a ilim öğretmesi için göndermiştir.

3- İbn-i Ömer Okulu: Abdullah b. Ömer tarafından

İstanbul

6 Neseb ilmi demektir. Araplar bu ilme çok önem verirler. Bu ilim, Araplar arasında ilk tarih çalışması da sayılabilir.

7 Doç. Dr. Kılıçer, Esat, İslam Fıkıhında Rey Taraftarları, Diyanet Yayınları, Ankara 1994

4 Aycan, Dr. İrfan, Emeviler Sh: 125

5 Hodgson, M.G.S., İslamın Serüveni, S.214, İz yayıncılık,

kuruldu. Daha çok hadis rivayeti konusunda çalıştı.

Diğer ünlü öğretmen ve alimleri: Malik b. Enes, Urve b. Zübeyr b. Avam (712) , Kasım b. Muhammed b. Ebubekir (725) , Harice b. Zeyd (717) , Ebubekir b. Muhammad, Ubeydullah b. Zübeyr b. Avam (716) , Ebu Bekir b. Abdurrahman (712) , Harice b. Zeyd, Haris b. Hişam, Süleyman b. Yesar (725) Ali b. Huseyn Zeynelabidin (712) Salim b. Ömer b. Hat-tab (724) Ömer b. Abdülaziz (719) Zuhri Muhammed b. Muslim (742) Zeyd b. Elsem (753) Ebu Selem b. Abdurrahman (722) Yahya b. Kays b. Selim (726) , Eban b. Osman b. Affan (723) , Kabise b. Zueyb (705) , Rabiaturey Rabia b. Ebi Abdurrahman (753) , İshak b. Abdilllah b. Yesar (721) , Abdurrahman b. Hümmuz el-A'rac (735) , Ebu Cafer Yezid (745) , Amr bintu Abdurrahman ibn Sad (716-724) ve Utbe b. Mesut'tur.

Fetva Ehli; Eban b. Osman, Salem, Nafi, Abdurrahman b. Avf, Ali b. Hüseyin'dir.⁸

Medineli yedi fakih şunlardır:

1. **Said bin el-Müseyyeb (Ö.H. 93)** Kureyş kabillesinden olup, Ömer'in hilafeti döneminde doğmuştur. İmam Malik bu büyük zata yetişemedi ama talebesi olan İbni Şihab'dan ders aldı.
2. **Urve bin ez-Zübeyr (Ö.H. 94)** Hz. Aişe'nin kızkardeşinin oğlu olup, kendinden sonraki nesle bir çok alanda büyük ilim bırakmıştır.
3. **Ebu Bekr bin Ubeyd bin el-Haris** Hz. Aişe'den çok geniş bir bilgi edinmiştir.
4. **El-Kasım bin Muhammed bin Ebu Bekr (Ö.H. 108)** Hz. Aişe'nin kardeşinin oğludur. Hz. Aişe'nin bütün ilmini hemen hemen bu zat nakletmiştir. Babası Muhammed öldükten sonra, Hz. Aişe onu yanına almış ve bizzat yetiştirmiştir. Böylece Kasım, Hadis rivayet eden bir fakih olmuştur bu nedenden dolayı O, hadis konusunda çok etkili biri olarak kabul edilir.
5. **Ubeydullah bin Abdullah bin Utbe bin Mesud (Ö. H. 99)** Hz. Aişe, İbni Abbas ve diğer ashabdan rivayetler yapmıştır. O aynı zamanda Ömer bin Abdülaziz'in de hocasıdır. Onun üzerinde büyük etkiler yapmış ve böylece neredeyse ashab dönemi bu zat vesilesiyle yeniden yaşanmıştır.
6. **Süleyman bin Yasir (Öl. H. 100)** . Allah Rasulünün hanımı Meymune onu katiplik yapma kaydıyla azad etmiştir. Bu zat, Zeyd bin sabit, Abdullah bin Ömer, Ebu Hureyre, Hz. Aişe ve Ümmü Seleme'den çok rivayetler yapmıştır.
7. **Harice bin Zeyd bin Sabit. (Öl. H. 99)** Babası

ashab içinde âlim olmakla tanınırdı. İşte bu zad ilmini babasından tahsil etmiş ve aynen babası gibi rey ile temayüz etmiştir. Babası gibi, feraizleri çok iyi bilirdi. Halkın miraslarını ve diğer haklarını kitap ve sünnetle çözümler ve taksim ederdi. Musab bin Abdullah onun hakkında şunu söylüyor: "Harice'den ve Abdurrahman bin Avf'dan insanlar fetva isterlerdi meseleler hakkında. Ve aldıkları fetvalara aynen uyarlardı insanlar. Bu fetvalar daha ziyade, mülk konusunda miras işleri hakkında olurdu. Bu gibi konuları bu iki zad halleder, herkese haklarını adil bir biçimde taksim ederlerdi. Taksim ettikleri şekli yazıya rapte der ve böylece de resmen tescil etmiş olurlardı."

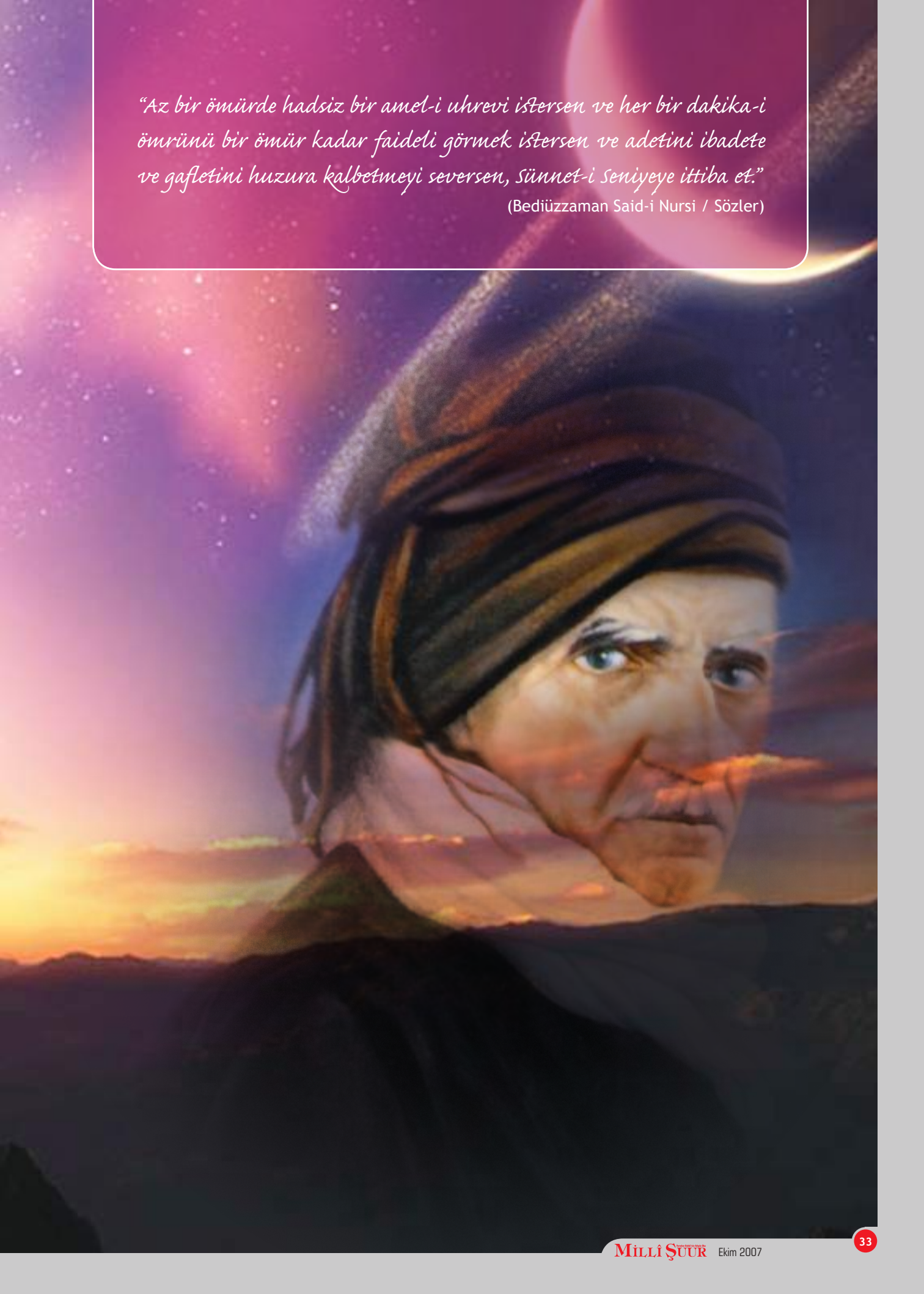
Medine Okulunun Özellikleri

1. Medineli fakihler şunlardır; Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman gibi halifelerin fetvalarına; ayrıca, Zeyd bin Sabit ve Hz. Aişe gibi değerli nakilcilerin reyleri ile; Ebu Hüreyre, Ebu Said el-Hudri gibi sahabelerin rivayetlerine en yakından sahip idiler. Iraklılar ise; Abdullah bin Mesud'un hadis ve fetvalarına, Hz. Ali ve Ebu Musa el-Eşari gibi büyüklerin fetva ve hükümlerine; Kadı Şüreyh gibi, Irak'da bulunan ashab ve tabiinin hüküm ve fetvalarına sahiptiler.
2. Medineli hukukçular, daha çok hadis kaynağına sahiptiler ve hükümlere hüccet olması bakımından hadis o devirde çok daha büyük önem taşı-maktaydı. Hadislere dayalı hukuk ilminin sahip olduğu malzeme, ashabın hükümlerinden meydana geliyor ve gerçek hadislere dayalı görüşler daha büyük bir önem kazanıyordu.
3. Tabiin âlimlerinin fetvaları Medine'deki fakihlerin yanında çok büyük önem taşıyordu. O kadar ki, bu fetvalara çoğunlukla hiç bir delile ihtiyaç hissedilmeden uyuluyordu. Gerçi bu fetvalar inanmak ve amel etmek dini bir kaide değildi ama yine de kaideymiş gibi görülüyordu. Iraklı âlimlerin yanında ashab reyî böyle bir yer işgal etmi-yordu. Ama buna rağmen zaman zaman, yer yer, onlar Tabiin reyine itibar ediyorlardı. Fakat ne var ki, bu uyuş sadece onların reyî olma vasfına dayanmıyor, hukuk okullarında varılan müşterek karara, yani ittifaka ait oluyordu.
4. Yukarda ifade etmiştik, Irak âlimlerinde rey, kıyasa dayalı idi. Hicaz'da ise rey, devlet işlerinde yaptığı ictihadlarda Hz.Ömer'e uyularak masla-hata, yani kamuoyu yararına dayanıyordu.

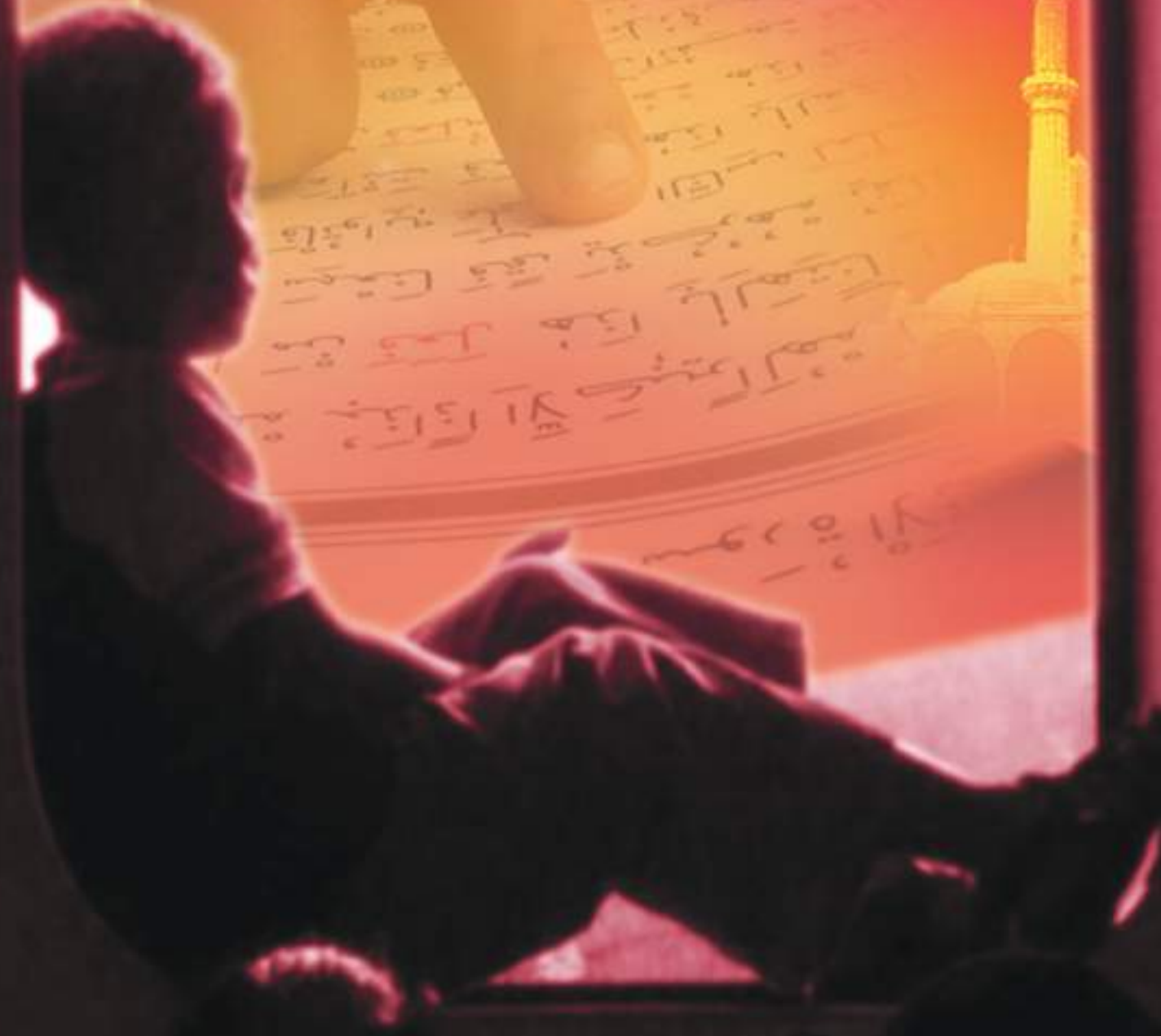
⁸ İbn-i Cevzi, İlam-ı Muvakkiiin, C.1 Sh: 23, Mısır

“Az bir ömürde hadsiz bir amel-i uhrevi istersen ve her bir dakika-i ömrünü bir ömür kadar faydeli görmek istersen ve adetini ibadete ve gafletini huzura kalbetmeyi seversen, Sünnet-i Seniye’ye ittiba et.”

(Bediüzzaman Said-i Nursi / Sözler)

YAVRULARIMIZA DİNİ EĞİTİM VERİRKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

Anne, baba ve öğretmenler olarak bu konuda hepimizin bazı bilgi ve deneyimleri vardır. Bu konularda yazılmış birçok kitap, dergi ve yazılar da mevcuttur. Ancak bu yazıyı kaleme almak isteyişimdeki en önemli etken, yavrularımızın çoğunlukla din dışı uyarıcılar tarafından kötü insan olmaya doğru sürüklenmekte olduklarını görmem olmuştur. Ayrıca bir öğretmen olarak geleceğimizi emanet edeceğimiz yavrularımızı iyi insan, iyi bir din eğitim almış bir fert olarak nasıl yetiştirebileceğim kaygıları önemli bir etken olmuştur.

Yavrularımıza dini eğitim verirken vahiy ve sünnetten bu konuda neler anlatabilirim diye düşündüğümde Prof. Dr. İbrahim Canan Hocamızın "Diyadin İşleri Başkanlığı Yayınları" arasında 1980 yılında çıkan "Hz. Peygamberin Sünnetinde Terbiye" isimli büyük hacimli, çok değerli kitabı aklıma geldi. Okurlarıma bu kıymetli eseri tavsiye edip tecrübelerime, deneyimlerime, inceleme ve araştırmalarımaya dayanarak konuyu işlemeye çalışacağım.

Anne, baba ve öğretmenler olarak verdiğim eğitim sonunda çocuklarımız;

- Din kişiliği edinebilmişler midir?

- Evreni yoktan var eden bir yaratıcının var olduğuna inanıyorlar mı?

- Kur'an-ı Kerim'in en büyük, bozulmamış bir ilahi kitap olduğuna inanıyorlar mı?

-Hz. Muhammed(s.a.v.)'in özü sözü doğru bir insan ve Allah'ın elçisi olduğuna inanıyorlar mı?

- İslam Dininin doğruluk, iyilik ve güzellik dini olduğuna inanıyorlar mı?

- Bütün bunlara inanmakla birlikte iyi, güzel ve doğru yaşamayı istiyorlar mı?

- Ayrıca bunları istemekle kalmayıp iyi, güzel ve doğru yaşıyorlar mı?

Bu sorulara olumlu cevaplar verebilmek için ferdin gelişim sürecinin bilinmesi ve bu gelişime uygun dini muhteva ile yöntemin belirlenmesi gerekecektir. Çocuğun gelişim evrelerini psikologlar, sosyologlar, pedegoglar ve fıkıhçılar çeşitli açılardan ele alıp incelemişlerdir.

Bu girişten sonra tespitlerimi ve dikkat etmemiz gerekenleri maddeler halinde sıralamak istiyorum.

Çocuk bir taraftan içinde bulunduğu çağın özel-likleri altında öte taraftan ise yaşadığı kültürden etkilanmekte ve büyükler tarafından bir kalıba sokulmaya çalışılmaktadır.

Dini terminolojideki pek çok kelimenin anlaşılması çocuk için güçtür. Ölüm, ahi- ret, günah, sevap, iyilik, kötü- lük, kutsallık... gibi kavramları başlangıçta anlamakta sıkıntı çeker.

Çocuklar çevreleri ile olan iletişimleri sayesinde dini keli- meleri öğrenirler. Bu kelimeler sık sık söylendiğinde bu kav- ramları çabuk alırlar. Gerçek anlamlarını bilmeden de onları kullanırlar.

Dini bilgilerin soru-cevap şeklinde ezberletilmesi, ço- cuğun bu alandaki kabiliyetini geliştirir. Kimin kulusun? Ki- min ümmetisin? Peygamberin kim? Seni, anneni, babanı kim yarattı? Gibi terimler başkala- rına sorularak öğrenilmeye ça- lışılır, çevrenin tutumuna bağlı olarak gelişir.

Çocukta kavramlar basit- ten bileşiğe, somuttan soyuta doğru yavaş yavaş gelişir. So- yut kavramlarla düşünebilmesi çocukluk döneminin 2. kısmın- da gerçekleşmektedir.

Başlangıçta çocuğun dünyası çevresi ile sınır- lanmıştır. Oyuncakları, yatağı, beslenme araçları vb. kısacası ev ile sınırlıdır. Büyüdükçe dünyası geliş- ektir. Evin dışına çıktığında sokakları, evleri, diğer insanları, araçları görecektir, dünyası farklılaşacaktır.

Acaba çocuk gelişiminin farklı basamaklarında ne tür bir dini eğitim ve öğretime hazırdır? Fizyolojik yönden, sosyal yönden, duygusal yönden, zihinsel yönden ve dil yönünden ne kadar hazırdır din eği- timine?

İbn Sahnun'un "Adabu'l-Muallimin" adlı eserinde çocuğun seviyesine uygun olarak öğretilbilecek ko- nuları saydığını görüyoruz.

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed(s.a.v.), " Her çocuk İslam fıtratı üzere doğar" derken çocuğun

İlk çocukluk dönemin- de çocuğa verilecek oyun- caklar arasında ona dini yaşıntıyı hatırlatacak uya- rıcılar bulunmalıdır. Çocuk bunlar hakkında soru so- racak, bilgi toplayacak, öğ- renecektir. Mesela bayram hazırlıkları için alınan şey- ler, iftar sofrası için hazır- lananlar, namaz kılmak için kullanılan seccade, tespih, takke vb. şeyler çocuk ta- rafında izlenecek ve hatır- da tutulacaktır.

Okul öncesi dönemde çocuk, dua etmekten hoşlanır, yetişkinin okuduğu duayı tekrar edebilir, ezberleyebilir. Fakat anlamını henüz çözemezler. Bu dönemde söylenenleri olduğu gibi kabul ederler.

Allah'a inanmaya, kabiliyetli ve dini inancı kabul etmeye elverişli bir yaratılışa olduğuna işaret etmiştir.

Belçikalı psikolog Antonie Vergote, "Din Psikolojisi" adlı eserinin çocuklukta din bölümünde, çocukta büyük bir dini hazırlık ve doğal bir din istidadı bulunduğunu belirtir ve dördüncü yaşın dini dünyaya altın çağı yaşı olduğunu söyler.

Çocuklar Allah'a inanma hususunda özel ve canlı bir ilgi içinde bulunurlar. Her şeyin kaynağını, ilk insanı, yeryüzünü hatta bizzat Allah'ı merak ederler, sürekli soru sorarlar. Çocuk üç dört yaşlarında kendisinin nereden geldiğini merak eder durur. Rasmussen "Çocuğun Ruhiyatı" adlı eserinde (R) ve (S) olarak isimlendirdiği iki çocuğun üzerindeki gözlemlerini kaydetmiştir. Yazar, çocuklarını özellikle dini kavramların dışında tutmaya çalıştığını fakat yine de zaman zaman onların din ile ilgili sorular sorduğunu belirtir.

Çocukların hazır olup olmadıkları dikkate alınmadan verilen bilgilerin ruh ve zihin sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğu bilinmektedir. Çocuğa yapılan yönlendirmeler onun algılama ve kapasitesinin dışında ise çoğu zaman düzeltilmesi güç ruhsal bozukluklara yol açabilmektedir. Ayrıca çocuk eski bildiklerine ters olarak çevresinden edindiği bilgileri kavramakta zorlanır, zihinsel bir çatışma içine düşer, ruhi dengesi allak bullak olur. Doğru bilgi, sağlam inanca kavuşup tatmin olduğunda ancak dengesi

oturur. Onun için çocuklarımıza verilecek bilgilerin doğruluğuna ve kimler tarafından nasıl verildiğine çok dikkat etmeliyiz.

İlk çocukluk döneminde çocuğa verilecek oyuncağlar arasında ona dini yaşantıyı hatırlatacak uyarıcılar bulunmalıdır. Çocuk bunlar hakkında soru soracak, bilgi toplayacak, öğrenecektir. Mesela bayram hazırlıkları için alınan şeyler, iftar sofrası için hazırlananlar, namaz kılmak için kullanılan seccade, tespih, takke vb. şeyler çocuk tarafında izlenecek ve hatırd tutulacaktır.

Din insanın duyguları ile yakından ilgilidir. Psikolog Erikson, çocukta güven duygusunu doğurmada dini inançların önemine dikkat çekmiştir. Çocuklarımız için amacımız onların duygu ve heyecanlarını baskı altında tutmak değil heyecanlarını yapıcı biçimde kullanmalarını sağlamak, kısaca duygusal olgunluğa erdirmek olmalıdır. Duygular davranışa yön verir, tutum ve davranışlarına önderlik eder.

Din eğitimi ve öğretiminin yardımı işte bu noktada belirecektir. Korkunun yerini güven, merhametsizliğin yerini sevgi, ümitsizliğin yerini ümit alacaktır. İslam terbiye metotlarının biri de budur. Din eğitimi ve öğretimi çocuğun ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur ve duygu gelişiminden kaynaklanan sorulara cevap verebilirse duygusal gelişime katkıda bulunabilir.

Çocuk hangi yaşta Allah kavramını kazanır? Genellikle 3-4 yaşlarında dini fikirlerle temasa geçtiği söylene de dini inanışların ağır bastığı ailelerde dini uyanışın daha erken olduğu ifade edilmektedir. Çocuk Allah'ı bu dönemde insana ait çizgiler içinde göz önüne getirmektedir. Soyut kavramları algılamaya başladığında doğru inanca ulaşacaktır.

Okul öncesi dönemde çocuk, dua etmekten hoşlanır, yetişkinin okuduğu duayı tekrar edebilir, ezberleyebilir. Fakat anlamını henüz çözemezler. Bu dönemde söylenenleri olduğu gibi kabul ederler.

Okul öncesi çocuğun din eğitim ve öğretiminde dikkatli olmak gerekmektedir. Her şeyi kabul ediyor görünce onun zihnine yüklenmek tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Dini metinleri lafzen anladığı için zihninde bazı karışıklıklar meydana gelebilir. Onun tabii inanırlığı kolaya tahrip edilebilir. Biz büyükler çocuğun bu inanırlığını bozmadan köreltmeden, saptırmadan dini gelişimine yardımcı olmalıyız.

Okul öncesi dönemde çocuğumuza dini eğitim verirken dikkat edilmesi gereken bazı hususları sizlere kısaca yazmaya çalıştım. Yazımın devamı bundan sonraki sayıda okul çağına ilk adım olan anaokulu döneminde anaokulu öğretmenlerimize yavrularımıza din eğitimi verirken nelere dikkat etmeleri gerektiğini ilgili bilgiler olacaktır.

Neler ! Yapıyoruz

ARTI5
MEDYA - TANITIM

- Tanıtım filmi
- Reklam filmi
- Kurumsal Kimlik
- Katalog- Broşür
- Web Tasarımı
- Grafik - Tasarım
- Poster - Afiş
- Interactive CD

" artı değer katar "

Ziyabey Cad. No : 40/14 BALGAT - ANKARA
Tel : +90 (312) 286 13 00(Pbx) Fax : +90 (312) 284 76 06
www.arti5medya.com e-mail: info@arti5medya.com

YOZLAŞAN BİR DİL:

Konfüçyüs'e bir gün: "Bir ulusun tüm yönetimi sana bırakılsaydı ne yapardın?" diye sormuşlar. Konfüçyüs'ün cevabı:

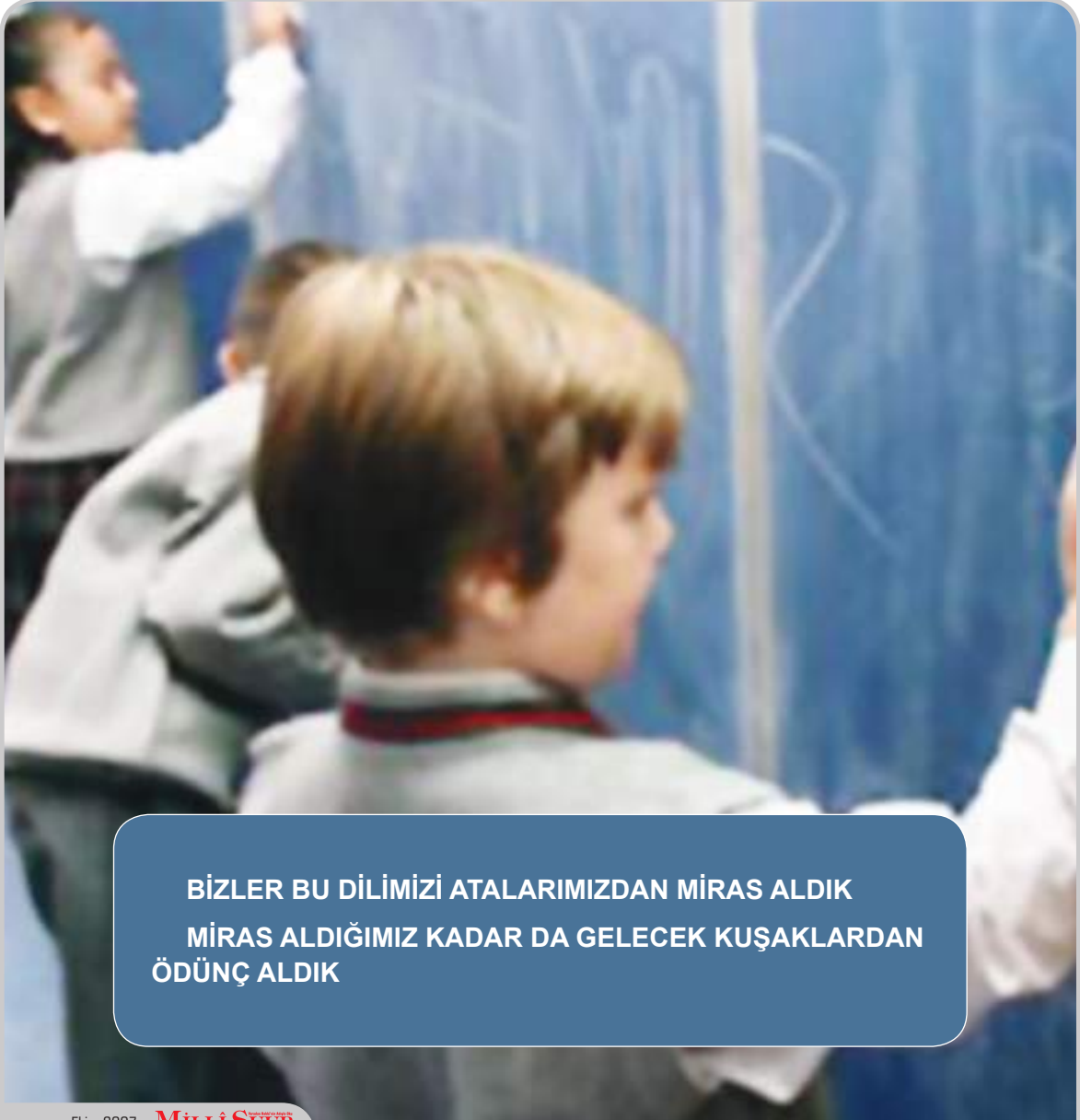
"İlkin dilimi düzeltirdim... Çünkü dil düzgün olmayınca söylenen anlaşılmaz ve yapılması gereken yapılmadan kalır, böyle olunca töreler ve sanat geriler; adalet yoldan çıkar, halk çaresizlik içinde kalır.

Metin MERCAN

~ Türkçe öğretmeni ~

[bilgi@millisuurdergisi.com](mailto: bilgi@millisuurdergisi.com)

BİZLER BU DİLİMİZİ ATALARIMIZDAN MİRAS ALDIK
MİRAS ALDIĞIMIZ KADAR DA GELECEK KUŞAKLARDAN
ÖDÜNÇ ALDIK

Ne kadar güzel bir cevap!

Sanayi değil, ekonomi, hukuk, alt yapı... değil!
İlkin dil!

Bu cevabın tam tersini düşündüğümüzde ülkemizdeki kasıtlı olarak yürütülen dil yozlaştırılmasının temel hedefini Konfüçyüs asırlar önce bizlere söylemiş.

Bir milleti millet yapan temel yapı taşları vardır. Dil birliği; din ve tarih birliği... gibi bu yapı taşlarından biridir. İzmir'de denize dökülen Çanakkale'yi geçemeyen bazı bildik güçler bizi biz yapan bir takım değerlerimizi bizden koparmaya çalışmaktadır. Dil birliği de bunlardan biridir. Daha sinsi daha derinden çalışmakta olup hedeflerini daha uzun vadeye yaymışlardır bu güçler.

"Dil meselesi bir millî müdafaa meselesidir. Dilimizi korumak vatan ve milleti korumakla birdir. Çünkü dil vatan kadar, tarih kadar, gelecek kadar ve tarih kadar azizdir. Dil de bayrak gibi aile gibi mukaddesdir." diyen Prof.Dr. Faruk Kadri TİMURTAŞ gibi dili namus kadar, vatan kadar kıymetli bilmemiz gerekmektedir.

Konuşulduğu coğrafi alan büyüklüğü bakımından dünyada İngilizceden sonra Türkçe gelmektedir. Kocaman bir coğrafyaya yayılan bu dil sadece belirli güçlerin oyunlarımla mı bu kadar kısırlaştırılmış, yozlaştırılmıştır?

Okey mi kanka!

Nereye takılıyor bu gece?

Çok tiksinsin!

Ay ne borkünç!

Oha oldum yani!

diyen gençliğimizin hiç mi suçu yok!

Bugün yeryüzündeki Türkoloji araştırmalarının %80'ini Almanlar ve Ruslar yapmakta, geri kalan %20'sinin tamamı da Türk değil.

Genelde; ülkemizi dünya çapındaki ilk 100 üniversite arasına sokamayan; özelde de Türk dili üzerindeki araştırmaların neredeyse tümünü yabancılara bırakan bilim adamı ve araştırmacılarımızın hiç mi suçu yok?

İngiltere ve ABD'de ilköğretimden geçen çocukların ders kitaplarında 71.000 kelime

İtalya'da 33.000

Suudi Arabistan'da 12.500

Türkiye'de 7.000 kelime var

Senelerdir "Ali gel, Cemil zil çaldı, Ayşe topu tut... vb." cümlelerle kelime dağarcığımızı sınırlı tutan (bakan!)lığımızın hiç mi suçu yok?

"Bir insanın zekâsı bildiği kelime sayısı ile orantılıdır. Bir insan ne kadar çok kelime biliyorsa zekâsını o nispette iyi kullanır." diyen Namık Kemal'in bu sözünü duymuş olmalı binlerce kilometre uzaktan Yeni Kıta.

Aynı coğrafyada yaşayıp da onun bu sözünü duymayan "içimizdeki bizlerin" hiç mi suçu yok?

Eğitim dili Türkçe olmayan, tamamıyla yabancı dille eğitim yapan okullarımız ve üniversitelerimizden ne kadar yerli bir insan modeli çıkartabiliriz?

Bir yabancı gibi konuşan, düşünen ve hayal kuran menşei yerli ama kafası batılı bir insan modeli... Bu millete topla tüfele saldırmaya gerek yok çünkü

bu çok yorucu ve meşakkatli bir iş. Günümüzdeki yok etme metotları çok daha planlı ve kalıcı.

Bakin topla tüfeğe gerek kalmadan fethedilmiş bir köşe yazarımızın bir köşe yazısı:

"Global konseptte marjinal kalmamak için sübjektif hazırlanmış spekülative ekono-mi tendlerine değil de realitelere bakmak zorundayız."

Bu yazının neresi Türkçe?

Bu yazıdan ne anladınız?

Topla tüfeğe gerek var mı?

"Bye Bye Türkçe" kitabının yazarı Oktay Sinaoğlu bizleri uyarıyor.

"Bir milleti mahvetmek istiyorsanız, onun eğitimi ni yabancılaştırın."

Bayrağına, coğrafyasına, dinine, diline, örf ve adetlerine yabancılaştıran toplumlar manevi yönden işgal edilmiştir. Manevi işgali gerçekleşen bir milletin maddi işgali hiç de zor değildir.

Tarih, bizlere nelere tanıklık ettirdi... Irak'ı işgal eden, Amerikan güçlerini ayakta alkışlayan Iraklıları gördü şu gözler. Bir diktatörün heykellerini yerde sürükleyip, terlikle döven; başka bir diktatörün tanklarını ayakta alkışlayan, sevgi gösterilerinde bulunan bir milleti...

Global konseptte marjinal kalmamak için sübjektif hazırlanmış spekülative ekono-mi tendlerine değil de realitelere bakmak lazım

Kimliğini kaybetmiş bir yığın insanı...

Geniş insan topluluğunu yığın olmaktan kurtaran, onları ortak hedeflere yönelten temel yapı taşı vardı.

İşte bunlar kaybolduğunda ortaya çıkan fotoğraf... Oysa Irak bizlere çok da Irak değil...

Atatürk'ün milli dil konusundaki hassasiyetine bir bakınız:

"Milli his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin milli ve zengin olması milli hissin kuvvetlenmesinde başlıca rol oynar. Türk dili dillerin en zenginlerindendir. Yeter ki bu dil şuurla işlensin. Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır."

Yıllar önce yakalanmış bir ufuk...

Vizyon sahibi bir insanın bakış açısı.

11 milyon metrekareli bir alanda 300 milyon insanın 21 ayrı biçimde konuştuğu bir dil

Şairin "ağızımda annemin sütü" dediği Türkçemiz.

Şu ana kadar hep sorunlardan, problemlerden bahsettik. Bundan sonrası için yapılacak bir şey yok mu? Çok mu geç kaldık?

Hayır?

Bu dil yozlaşmasına "dur" diyebilmek için yapacağımız çok şey var.

2002 yılında Ankara'da gerçekleştirilen "Türkçemizin Dünü, Bugünü, Yarını" adlı panelde dillimizin yabancı dillerin boyunduruğundan kurtulabilmesi için çok güzel, yerinde hedefler konulmuş. Bir göz atalım:

21.yy da Türkçenin Hedefleri Neler Olmalı?

- 1) Türkçemizin yozlaşmasına sebep olan yer, tabela, firma isimlerinde doğru Türkçeden başka kelimelerin kullanılmasının yasaklanması

(Fransız Millet Meclisi 1997 sonbaharında Fransız dilindeki İngilizce kelime istilasını durdurmak için bir kanun çıkardı.

"İş yerlerine Fransızcadan başka isim konulmayacak.")

- 2) İngilizce veya farklı dillerdeki kelimeleri katıyetle aynen almamalıyız, yetkili kuruluşlar ve işin erbabı bunları henüz halkın diline yerleştirmeden tercüme etmeli.

- 3) Aileler de Türkçemizi iyi konuşmalı ve çocuklarına iyi derecede öğretmeli

- 4) Öğretmenler çok iyi yetiştirilmeli imla ve telaffuz üzerinde durulmalı

- 5) Ciddi bir Türkçe birikimi olmayan kişilere program yaptırılmamalı

- 6) Yayınevleri önlerine gelen kitabı basmamalı! Kitapların dil, üslup ve imla kalitesi erbabınca denetlenmeli

- 7) Meclisimiz güzel Türkçemizi koruyup geliştirici kanuni önlemler almalı

Dünya üzerinde 3000 kadar dil var.

2100 yılına gelindiğinde dünyada sadece 200 kadar dil konuşuluyor olacak

Yok, olması beklenen diller:

Yeni Gine'de birbirinden tamamen farklı 1000 dil

Avustralya'da 250 kabile dili

Filipinlerde 160 dil...

21.yy da bizler yukarıda saydığımız hedefleri gerçekleştirme noktasında gayret sarf etmezsek, gelecek nesillerimizi bu milli davamızda şuurlandırmazsak her halde sonumuz Avustralya'daki 250 kabile dilinden farklı olmaz.

Yüzyıllar sonra "Aaa bir zamanlar Türkçe diye bir dil, Türkler diye de bir millet vardı. Hey gidi günler hey!" seslerini duyar gibiyim.

Bu şekilde acı bir sonla karşılaşmak istemiyorsak Kızılderili şefinin sözüne kulak verelim.

"Bizler bu dilimizi atalarımızdan miras aldık. Miras aldığımız kadar da gelecek kuşaklardan ödünç aldık."

Cansuyu ve Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliğiyle

Yılın Eğitim Seferberliği

Bir Engeli de
Sen Kaldır...

Bir Engelli'yi de
Sen Güldür...

Bağışlarınız İçin Hesap Numaralarımız

ZİRAAT BANKASI
BALGAT ŞB.
62 62 62 62-5008

VAKIFBANK
T.B.M.M BÜROSU
782-20 300 00

ALBARAKATÜRK
BALGAT ŞB.
555 55 55-8

TÜRKİYE FİNANS
BALGAT ŞB.
99 444 444 -8

GARANTİ BANK.
ÇETİN EMEÇ ŞB.
6298331

www.cansuyu.org.tr

tel:0312 285 20 03 (pbx)

tekerlekli sandalyesiz öğrenci kalmayacak...

(Kur'an aşığı bir sahâbi) Ümmü

Varakatü'l- ensâriyye

Dr. Nuh SAVAŞ

~ öğretim görevlisi ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Künyesi:

Ümmü Varaka, bintü Abdillâh b. el- hâris b. Uveymiyr b. El- Ensâriyye.

Ümmü Varaka, bu künyesi ile tanınmaktadır. Asıl ismi kaynak eserlerde yer almamaktadır. Ancak bazı kaynaklarda künyesinden bahsedilirken "Ümmü Ferve" diye de zikredilmektedir.

Geçmişe dönüp baktığımızda gerçekten tarihin, yıldızlar gibi etrafını aydınlatan büyük insanlarla dolu olduğunu görürüz. Bunlardan bazılarının kıymeti takdir edilip hak ettiği yere konulmuştur. İnsanlar günümüze kadar onları anmakta ve onlardan övgü ile söz etmektedir. Bazıları ise tarihin derinliklerine gömülmüş kimsenin veya en azından birçoğunun haberi bile yoktur. Belki de Allah böyle istemiş olacak ki! Onların anılmasını ve mükâfatlarını kendisine saklamış âhirette kendisi anacak ve mükâfatlarını da kendisi verecektir. İşte Ümmü Varaka da bunlardan birisidir.

Ümmü Varaka (ra) Rasulullh'a ilk biat eden Ensârlı kadınlardandır. O, tarihte takvası, ibadete, oruca ve Kur' an'a düşkünlüğü ile bilinir. O, Kur'ân-ı Kerim-i Rasulallah zamanında ezberlediği için "hâfiza" lakabı ile de tanınırdı. İslam tarihinde kendi siciline eşsiz güzelliklerle dolu notlar düşürttüren ve zamanın kadınları arasında en şerefli hanımlarından birisi idi. O Kur'ân aşkı ile büyüyüp yetişen bir Kur'an âşığı idi. O gece gündüz durmadan Kur'ân okur ve çok ibadet ederdi. Kur'ân-ı Kerim-i okurken de Kur'ân'ın her inceliğine dikkat ederdi; tecvidine, ayetlerin anlamına vs. Hulasa o, Kur'ân'ın tüm künhüne vakıf olmak için, her inceliğine dikkat ederek okurdu. Bu sayede de Ümmü Varaka, ibadet ehlinin büyüklerinden oldu. Hz. Rasul Efendimiz onu çok beğenir ve çok takdir ederdi. Onun kıratını çok beğenmiş olacak ki O'na namazları evde kılmasını ve kendi ailesine imamlık yapmasını tavsiye etmişti.

Ümmü Varaka'nın diğer bir özelliği de, Hadis bilginliğidir. O, hayatı boyunca Rasulallah'a yakın olduğu için hadislerin birçoğunu bizzat Rasulallah'ın ağzından duymuştur. Bu nedenle kendisinden birçok hadis rivayet edilmiştir.

Ümmü Varaka'nın en büyük özelliği, onun şahadete düşkünlüğüdür. O, bilhassa bu özelliği ile tanınırdı. Ümmü Varaka, Hz. Resul Efendimiz "**Bedir**" savaşını ilan ettiğinde On'a giderek: "Ya Rasulallah! Bana da savaşa katılmam için izin ver; hemşirelik yaparım, askerlerin yemeklerini yaparım, yaralarını sararım, kanlarını temizlerim belki bu hizmetlerimden dolayı Allah bana da şehitliği nasip eder de ben de şehitlik

mertebesine erebilirim." demiştir. Hz Muhammed Efendimiz de ona: "Allah sana şahadeti nasip edecektir. Evine dön ve orada otur" demişti. Ümmü Varaka da Resul'ün emrine uymanın vacip olduğunu bildiği için, evinde oturup Rasullah'ın kendisine vaat ettiği "şahadet"i beklemeye başlamıştı. Bu olaydan sonra da Ümmü Varaka "Şehide" lakabı ile anılıp meşhur olmaya başlamıştı.

Hz. Muhammed (S.A.V.) zaman zaman kendisini ziyaret ederdi. Onu ziyaret etmek istediğinde de yanına Sahâbîlerinden birkaç tanesini alarak: "Haydin Şehide'yi ziyarete gidelim." derdi. Ümmü Varaka da aynı tempo-da ibadetlerine devam ederek Rasulullah'ın kendisine vaat ettiği o günü bekleyip dururdu. Bu bekleyiş, Hz. Resul'ün Ümmü Varaka'dan razı olarak "Huzur-u İlâhiye" ye kavuşuncaya kadar devam etti. Ümmü Varakanın bekleyişi, Hz. Osman (ra) zamanına kadar da devam etti. Hatta onun zamanını da aştı Hz. Ömer (ra) dönemine kadar geldi.

Hz. Ömer de, Rasulullah ve Ebû Bekir Efendilerimizin yaptığı gibi; hep gidip gelip onu yoklar ve evinin yanından geçerken onun Kur'ân okuyuşunu dinlerdi. Çünkü Ümmü Varaka, gecelerini Kur'ân okuyarak ihya ederdi. Hz. Ömer(ra) 'ın ziyaretleri devam edip giderdi. Tâ ki bir gece Hz. Ömer Efendimiz onun Kur'ân okuduğunu duymayınca kadar.

Günlerden bir gün yine Hz. Ömer Efendimiz her zamanki gibi Ümmü Varaka'nın evinin yanından geçerlerken o gece Ümmü Varaka'nın Kur'ân okuduğunu duymıyor. Sabah olunca merak edip kendi kendine şöyle söylüyor: "Ümmü Varaka'nın sesini dün gece duymadım, gidip şunu bir yoklayayım bakalım nesi var." diyor. Eve girdiğinde ne Kur'ân sesi duyabiliyor ne de onu görebiliyor.

Tabi ki! O sesi de duymaz, onu da göremezdi. Çünkü Ümmü Varaka'nın bir kölesi bir de cariyesi vardı. Kendisinin ölümünden sonra onları özgürlüğüne kavuşturacağına dair vasiyette bulunmuştu. Bunlar Ümmü Varaka'nın bu uzun yaşayışından sıkılmış olacaktı ki ikisi bir olup onu öldürmek için bir plan hazırlarlar. Bir gün bu kötü planlarını uygularlar. Başını bir

şeylerle örterek öldürüp bir kadife parçasına sararlar ve evin bir köşesine koyup kaçarlar. Hz. Ömer eve girdiğinde sağına soluna bakıp dururken ne görsün! Öldürülmüş, bir kadife bez parçasına sarılmış, bir köşede duruyor. Bu manzarayı gören Hz. Ömer (ra): “Sadaka Rasulallah” diyor. Çünkü Hz. Muhammed ona “şahadet” vaat etmişti. Hz. Ömer de bunu biliyordu. İşte Rasulallah’ın vadi de böylece gerçekleşmişti.

Hız. Ömer hemen oradan çıkıp doğruca camiye gitti ve halkın camiye toplanmasını emretti. Derhal hutbeye çıkıp bir hutbe okudu ve olan bitenleri halka anlatarak şöyle seslendi: “ Hemen Ümmü Varaka’nın kölesini ve cariyesini bulup bana getirin”.

Hız. Ömer’in bu talimatı üzerine Her ikisi de bulunup kendisine getirildi. Hız. Ömer (ra) onları sorguladıktan ve bizzat kendi ağızlarından itiraf aldıktan sonra ikisini de astırdı. Böylece bunlar, Medine’de ilk asılanlar oluyor.

Böylelikle Ümmü Varaka da dört gözle beklediği ve Rasulallah’ın kendisine vaat ettiği “**şahadet**” mertebesine ulaşmış oldu. Allah ondan razı olsun.

Her ne kadar da suni bahanelerle Müslüman

Ümmü Varaka (ra) Rasulullh’a ilk biat eden ensârlı kadınlardandır. Onun diğer bir özelliği de, Hadis bilgisini olmasıdır. O, hayatı boyunca Rasulallah’a yakın olduğu için hadislerin birçoğunu bizzat Rasulallah’ın ağzından duymuştur. Bu nedenle kendisinden birçok hadis rivayet edilmiştir.

Ümmü Varaka’nın en büyük özelliği, onun şahadete düşkünlüğüdür. O, bilhassa bu özelliği ile tanınır.

bayan kardeşlerimiz görev yapmaktan uzaklaştırılıp soğutulmaya çalışılıyor sa da, yine de biz böylesi güzide sahabilerin hayatlarına bakarak kendimize istihdam mekanı ve fırsatı bulacağız.

Ümmü Varaka’nın hayatına baktığımızda; Onun Kur’an eğitimine ve öğrenimine çok önem verdiğini, gecesini gündüzünü buna harcadığını görüyoruz. Ama ardından bunun mükaafatını da aldığına şahit oluyoruz. O güzel Kur’an okuduğu için, Hız. Peygamber kadınlardan hiç kimseye taltif etmediği imamlık görevini kendisine tevdi ediyor. Bundan daha büyük görev ve daha büyük şeref olur mu? Bu da demek oluyor ki! Eğitimli bir kadının dışta görevi engellense dahi, içte onu daha mükemmel görevler beklemektedir. Eğitimli bir ev hanımının evinde çocuklarını Allah’ın rızasına uygun bir şekilde yetiştirmesi, komşu bayanlardan birçoğuna dininin emirlerini öğretmesi, kendisine verilen en kutsal görevdir. Çünkü bu Müslüman ve eğitimli bayan, böylelikle hem evini düzeltip iç huzuru sağlamış ve komşuları dini yönden eğiterek de dış huzuru sağlamış oluyor. Bu da kendisi için büyük ve kutsal bir görevdir...

“Yoksa siz, gece boyunca [namazda] secde ederek yahut ayakta durarak kendini [Allah’a] ibadete adayan, öteki dünyayı gözeten ve Rabbinin rahmetini dileyen kimse [ile kendinizi bir mi tutuyor]sunuz?” De ki: “Hiç bilenler ile bilmeyenler bir olur mu?” [Ancak] yalnızca akıl-iz’ân sahipleri bunun farkındadır!”

**(Zumer Suresi-
9. Ayet)**

Eğitim

Esmâ TUNÇ

~ sınıf öğretmeni ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Eğitim, insanın doğumundan ölümüne kadar sürdürdüğü bir gelişim. İnsan her yaşta öğrenmeye devam ediyor.

Peygamberimiz “küçükken öğrenilenler taş, büyükken öğrenilenler suya yazılmış gibidir.” buyuruyor. 2,5 yaşındaki kızına bakıyorum. Ne görürse onu yapıyor. Yanlış bir şey yapınca kızdığımda “Abim yapıyo”, “Babam yapıyo”, “Annem yapıyor” diyerek haklılığını savunuyor. Yani aslında “Yanlış olsa siz yapar mısınız?” diyor kızım bize. Bizler en iyi nasihatın örnek olmak olduğunu unutuyoruz. İyi-likler hep dilimizde, yaşadıklarımızla söylediklerimiz birbirini tutmuyor.

“Erdem”i kaybettik. Herkes günü kurtarmak derdinde. Çünkü en iyi öğretmenimiz TV ve bize öğrettiği bu. Anı kurtar gerisini sonra düşünürsün. İnsanlarımız yanı başında yapılan haksızlıklara, hukuksuzluklara kayıtsız. Yeter ki bana dokunmasın derdindeler. Hâlbuki bugün dokunmayan yılanın bir gün onu da sıraya koyacağını düşünemiyorlar. Sıra kendilerine gelince kalabalıklar içinde nasıl yalnız kaldıklarını fark ediveriyorlar.

Konuşurken TV kelimelerini, TV mimiklerini kullanıyoruz. Kelimelerin de modası var. Herkes gibi konuşmadınız mı demode oluyorsunuz. Nezaket sözcüklerini kullanmaz olduk. Büyüklerimizi aramaz, adetlerimizi uygulamaz, uygulamaları küçümser olduk. Biz, artık biz değiliz. Bizi biz yapan değerlerimizi kaybettik kaybediyoruz.

!DUR! dememiz gerekiyor. Bir yerden başlamamız gerekiyor. Bunun için biz öğretmenlere çok iş düşüyor. Sadece öğrencilerimizi değil sık sık veli toplantıları ve ev ziyaretleriyle başlamamız gerekiyor.

Hele biz birinci kademe öğretmenlerine daha çok iş düşüyor. Beş yıl okuttuğumuz öğrencilerimizin velilerinin de beş yıl önceki insanlar olmadıklarını, değiştiklerini, geliştiklerini görebiliyorsak başarılıyız demektir. O zaman öğrencilerimiz de komple bir eğitim almış oluyor.

Okullarımızın amacı sadece teoride başarılı insan yetiştirmek değil “Adam gibi adam” veya “İnsan gibi insan” yetiştirmek olduğunu unutmamalıyız. Yetiştirdiğimiz çocuklar ileride ne iş yapıyor olurlarsa olsunlar” en iyisi “ olmaya çalışmaları gerektiğini kavramış olurlar.

Bir değerleri, bir doğruları olmalı. Değerleri yoksa kendilerine ait işte yukarıda saydığımız nitelikte bir topluluk oluşturuluyor. İnsanların değerleri ellerinden alıp boşlukta bırakılırsa bu suçlar çok normal hale gelir.

Tatminsiz, mutsuz, tepkisiz, sevgisiz, saygısız bir insan topluluğu ortaya çıkıyor.

Bizim özümüzde, değerlerimize, geri dönmemiz gerekiyor. Bunu sadece okulda değil, ailede, basında, yayında topyekün yapmak zorundayız. Çünkü bu değerler bu yollarla yıkıldı.

Bir 10–15 yıl öncesine kadar değerleri olan bir aile vardı. Artık o da yok. Hatta aile bile yok ediliyor, boşananlar hızla artıyor, gereksiz tüketim özendiriliyor, aile artık içten çöküyor. Çünkü ailede anne, anne gibi değil, baba, baba gibi değil, çocuk, çocuk gibi değil. Roller karışmış durumda. Aileleri çocuklar yönetiyor. Aile büyükleri bu tabloda olabildiğince az görülüyor. Kişiliği oluşmamış dış etkilere alabildiğince açık çocuk anne, babayı parmağında oynatıyor.

Okumuyoruz. Sadece seyrediyoruz. Bize ne sunulursa onu. Mümkünse eğlenceli olsun. Çok çabuk yoruluyoruz. Hep bir tatil isteği, hep bir dinlenme isteği.

Öğrencilerimize gazete okumayı, bol resimli değil, bol yazılı olanından, en az bir dergiye abone olup takip etmeyi, mutlaka ama mutlaka kitap okumayı öğretmeli, özendirmeli, örnek olmalıyız. Hayatımızdan örneklerle, kısa hikâyelerle doğruları anlatmalı, onların da bularak bize anlatmalarını, canlandırma- larını sağlamalıyız.

“Resulullah (sav) “Her Müslümanın sadaka vermesi gerekir” buyurdu. Kendisine: “Ya bulamayan olursa?” diye soruldu. “Eliyle, çalışır, hem şahsı için harcar hem de tasadduk eder” cevabını verdi. “Ya çalışacak gücü yoksa?” diye soruldu “Bu durumda, sıkışmış bir ihtiyaç sahibine yardım eder” dedi. “Buna da gücü yetmezse?” dendi. “Ma`rufu veya hayrı emreder” dedi. “Bunu da yapmazsa?” diye tekrar sorulunca: “Kendini başkasına kötülük yapmaktan alakor. Zira bu da bir sadakadır” buyurdu.”

(Hadis-i Şerif / Kütübi Site Hadis No: 186)

KUŞAKLAR ARASI ÇATIŞMA

Evladının sadece dünyalık değerlere ulaşması için çaba gösterip özel okul, özel dershane, özel ders aldırma arayışına girerek iyi bir okul kazanması için gösterdiği gayreti iyi bir ahlak, terbiye ve uhrevi değerleri de alması için sermaye akıtmayan ailelerle daha sık karşılaştığımız yadsınmaz bir gerçektir.

S. Hümeysra YAVUZ

~ eğitimci ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Kuşaklar arası çatışma veya anlaşmazlık; ebeveyn ile evlatlar arasında bazı değer yargılarının farklılık göstermesi, arada yaş ve anlayış farkının olması nedeniyle ortaya çıkan bir olgudur. Bu sadece zamanımıza has değildir. Eski çağlardan bu yana, gençlerle anne – babaları arasında çatışmalar her zaman olmuştur. En büyük sebep aralarındaki yaş farkıdır. Bu fark yaklaşık 20-25 yıldır. Buna zamanımızda bilgi çağının hızlı gelişmesi de eklenirse, meselenin önemi daha iyi anlaşılır.

Gelişen çağımızda, çevre ve yeni şartlar karşısında gençler, önceki nesillere göre daha ataktırlar. Bu nedenle yetişkinlerle gençler, yaşadıkları ortak çevreye aynı anda uyum gösteremezler. Hele yetişkinleri anlama ve saygı kültürüyle yetiştirilmeyen gençlerimizin olumsuz tavırlarını da eklersek içinden çıkılmaz bir sonuca kadar gidebilir. Küçükleri anlamaktan aciz yetişkinler cephesinde de olursa, yine aynı sonuç ortaya çıkar.

Teknolojik gelişmelerin hızla ilerlediği bir gerçektir. Bu çatışma, değerlerini muhafaza eden toplumlar arasında daha az görülür. Değer yargılarının değişmesinde TV, yazılı basın, elektronik haberleşme gibi iletişim araçları, değerlerimizden uzaklaştıran şer

güçler ve kötü arkadaşlar çok etkili olduğu bir gerçektir. Kentleşme gibi faktörler buna yol açar. Köy hayatında kişiler arası ilişkinin yakın, samimi olması; ahlaki ve dini değerler bu çatışmayı aza indirger.

Babamın gençlik yıllarına ait anlattığı hatıralarını hatırladıkça bunu şimdi daha da iyi anlıyorum. Mesela sabah namazına gelmeyenleri, namaz sonrası giderek evinden hatta odasından alıp köy çeşmesinde bulunan yalağa (Çeşmeden akan suyun birikmesi ve hayvanların sulanması için kullanılan yere) atarlarmış.

Bugün aynı şakayı yapsak, acaba kim buna katlanır. Kim bilir nasıl kavgalar yaşanır. Oysa kent hayatında ilişkiler köydeki gibi samimi ve sıcak değildir. Dini, ahlaki ve toplumsal değerler köye oranla daha az etkilidir. Bu da gençlere olumsuz etkiler yapmaktadır.

Kuşaklar arası çatışmayı sadece köy kent faktörüne bağlamak da doğru olmaz. Aynı çatışmayı gençlerini ulvi değerlerle yetiştirmek için çaba sarf etmeyen toplumlarda da net olarak görebiliriz. Evladının sadece dünyalık değerlere ulaşması için çaba gösterip özel okul, özel dershane, özel ders aldırma

arayışına girerek iyi bir okul kazanması için gösterdiği gayreti iyi bir ahlak, terbiye ve uhrevi değerleri de alması için sermaye akıtmayan ailelerde daha sık karşılaştığımız bir gerçektir.

Gençlik dönemi, gencin kendini ispatlama, bağımsızlık kazanma ve kimlik arama evresidir. Bunu ortaya koyarken büyüklerinden yeterli desteği görmezse güveni azalır ve huzursuz olur. Ona nasıl davranması gerektiği konusunda yapılan rehberliği kabul etmez. Ebeveyn ise ona kendine göre rehberlikle dayatmaya gider. Ama kabul görmez. İşte karşılıklı dayatmalar çatışmaya neden olur.

Gençler bugün bilgiye eskiye göre daha rahat ulaşmaktadırlar. Ama büyükler bunu kabullenmemekte hatta evladının istikbalde ne olacağını bile kararlaştırmaktadır. "Bizim zamanımızda " diye başlayan birçok hatırlatmalar çocuğu çılgına çevirir. Gencin kendi ayakları üzerinde durabilmesi için ekonomik bağımsızlık elde etme isteği, eğitiminde düzgün gitmeyen yönler, istediği sevgiyi görememe gibi etkenler huzursuzluğa neden olmaktadır. Bu durum onu hırçınlaştırmakta bir de ebeveynin ona akıl verme ve yol gösterme tavrındaki davranışları onu iyice çileden çıkartmaktadır. Üretici olmaktan uzak, anne ve babasına ekonomik olarak bağlı gençler bunun ezikliğini yaşamakta belki eğitim bakımından yüksek olduğu ebeveyninden akıl almak zorunda kalması, onlarla istek ve arzularının paralellik arz etmemesi kuşak çatışmasını körüklemektedir.

Manevi yönden süslenen, Hak ile batılı birbirinden ayırabilme felsefesi ile yetiştirilen genç anne ve babasına nasıl davranacağını iyi bilir, onlara karşı gelmeden ve kalplerini kırmadan meseleleri çözer. Onlara "Öf" bile denmeyeceği öğretisini iyi alan bir genç nasıl hata yaparak ebeveyniyle çatışmaya girebilir. Dünyalık ilimlere sermaye harcadığı oranda ahirete hazırlanma ilmi için de sermaye harcanan biri nasıl bu konuda hata yapabilir. Kendini çocuğunun yerine koyarak seviyesine inebilen ailelerde ve toplumlarda kuşak çatışması aza iner. Eğer bir anlaşmazlık varsa, önceden karşılıklı nedenler ortaya konur ve aynı değerlere aynı bakış açısı ile yaklaşılsa sonuç tatlıya bağlanır. Onun için ailenin çocuk yetiştirme tutumunun iyi düşünülmesi ve bir ilim olduğu bilinerek ilmin gereklerini yerine getirilmesi çatışmayı önleyecek veya azaltacaktır.

Manevi yönden süslenen, Hak ile batılı birbirinden ayırabilme felsefesi ile yetiştirilen genç anne ve babasına nasıl davranacağını iyi bilir, onlara karşı gelmeden ve kalplerini kırmadan meseleleri çözer.

Öğrenilen her bilgi kişide yeni davranış değişikliğine neden olmaktadır. Gençler, bu tür bilgilere önceki kuşaktan daha çabuk ve kolay ulaşmaktadır. Ebeveyn de aynı bilgileri alma yerine kendi bilgilerinin yeterli olduğu kanısı taşıyorsa, kuşak çatışması doğal olarak ortaya çıkacaktır. Buna bir de önceki kuşakların gençlik dönemine özlem duymaları, yeni kuşağın kendilerinden üstün durumda olduklarını kabullenememesi eklenirse, farklılaşma net bir şekilde ortaya çıkar.

Gençler arasında yapılan araştırmaya göre; gençler anne ve babasıyla en çok şu konularda çatışmaktadır:

- 1 - Ailesinin kendini bir fert yerine koymaması
- 2 - Kendisini eleştirmeleri
- 3 - Başkalarıyla kıyaslamaları
- 4 - Baskı yapmaları
- 5 - Azarlamaları (Hele başkalarının yanında)
- 6 - Yeme, içmesi ve beslenmesi ile aşırı ilgilenilmesi
- 7 - Geç kalmalarına izin vermemeleri ("Nerede Kaldın?" sorusunun sıkça sorulması)
- 8 - Temizlik konusunda sıkça uyarılıp tenkit edilmesi
- 9 - Okul veya iş başarısının tenkit edilerek başkaları ile kıyaslanması
- 10 - Konuşulan ve tartışılan konunun uzatılması
- 11 - Anne ve babanın yanında tartışması
- 12 - Ailenin genci anlamaması veya anlamaya çalışmaması
- 13 - Gencin küçüklüğünde olduğu gibi her şeyini öğrenmek istenmesi
- 14 - Aşırı şekilde nasihat edilmesi
- 15 - "Bizim zamanımızda...." "Benim annem babam...." "Ben gençken..." ile başlayan kedisile gencin kıyaslanması
- 16 - Sağlığı ile aşırı ilgilenilmesi
- 17 - Yapılan fedakârlığın başa kakılması
- 18 - Ekonomik olarak eve katkılarının olmadığına sıkça gündeme getirilmesi
- 19 - Problemlerinin arkadaşları yerine eskiden olduğu gibi anne ve baba ile halledilme yoluna gidilmesi için baskının yapılması

Kendini çocuğunun yerine koyarak seviyesine inebilen ailelerde ve toplumlarda kuşak çatışması aza iner. Eğer bir anlaşmazlık varsa, önceden karşılıklı nedenler ortaya konur ve aynı değerlere aynı bakış açısı ile yaklaşırsa sonuç tatlıya bağlanır.

20 - Otoriter davranılması

21 - Söz hakkı tanınmaması

Bu sorunların çözümlenmesi veya çok aza indirilmesi için ebeveynin şu hususlara dikkat etmesi gereklidir:

- 1 - Çocuklarla empati (duygudaşlık) kurarak onu anlamaya çalışmak.
- 2 - Bazı davranışlarını hoş görmek.
- 3 - Ufak hatalarını görmezden gelmek.
- 4 - Onların davranışlarını takip etmek ama takip edildiklerini hissettirmemek.
- 5 - Başkaları ile kıyaslama yerine çocuğun kendisi ile kıyaslamak. Mesela "Sen böyle davrandığında daha güzel olmuştu." gibi yaklaşımlarla onurlandırarak karşılık vermek.
- 6 - Seçenekler sunmak ve seçebileceği bir seçeneğin olduğunu göstermek.
- 7 - Otoriter davranışlardan uzaklaşarak doğru olanı birlikte karara bağlamaya çalışmak.

- 8 - Gençlerin yeni dönemde kendileri ile ilgili kararları kendilerinin vermesine zemin hazırlamak.
- 9 - Özellikle "Dünyevî makamların" elde edilmesi için gösterilen fedakârlığın "Uhrevî makamların" elde edilmesi için de yapmak.
- 10 - Kendi zamanındaki olaylara yaklaşımla günümüzdeki yaklaşımların aynı olmayabileceğini de bilmek.
- 11 - Çağımızda bilgiye daha kolay ulaşıldığını unutmamak.
- 12 - Bizden önceki kuşakla anlaşmazlığa düştüğümüzde ne düşündüğümüzü ve kendimize nasıl davranılmasını istediğimizi hatırlayarak öyle davranmak.
- 13 - Yaratıcısına, anne ve babasına, büyüklerine nasıl davranacağını iyi bilen bir nesil yetiştirmek için gereken görevimizi yerine getirmek.
- 14 - Çocuklara güven duygusu vermek.
- 15 - Dünya ve ahiret saadetine ulaşacak eğitimle yetiştirmek.
- 16 - Onların her zaman yanında olacağımızın güvenini vermek.
- 17 - Aile bireylerinin birbirlerine davranışlarının Kur'anî olması.
- 18 - Peygamberî metodun iyi tatbik etmek.

Gençlerin de şunlara iyi dikkat etmesi gereklidir:

- 1 - Büyükler evlatlarının kötü olmasını asla istemez
- 2 - Tecrübe kolay kazanılmaz. Büyüklerin tecrübesinden yararlanın.
- 3 - Büyüklerinizi kırmadan orta yolu bulmaya dikkat ediniz.
- 4 - Kırıcı olmadan önceki kuşağın fikrini de alarak ulaştığınız bilgi birikimiyle doğru yaptığınızın kararını ebeveynlerinizle paylaşın.
- 5 - Allah'ın emirleri ve Peygamberin sünneti doğrultusunda davranışlarınıza yön verin.

İki kuşak da kendine düşen bu görevleri yerine getirirse, kuşaklar arasında çatışma kalmaz veya en aza iner. Toplumlarda kişi "yalnız ben yaşamıyorum, benim gibi yaşayanlar var; onların da en az benim kadar düşüncesi, kişiliği, hakkı var." diye düşünür ve ona göre davranırsa sorunlar ortadan kalkar veya en aza iner. Hoşgörü ve başkaların kendi yerine koyma ahlakî değerler yerleşirse o toplumda güven o derece artar.

Yeniden Dirilmek

Ey insanlar! Eğer yeniden dirilmekten şüphede iseniz, şunu bilin ki, biz sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra alakadan (aşılanmış yumurtadan), sonra uzuvları (önce) belirsiz, (sonra) belirlenmiş canlı et parçasından (uzuvları zamanla oluşan ceninden) yarattık ki size (kudretimizi) gösterelim. Ve dilediğimizi, belirlenmiş bir süreye kadar rahimlerde bekletiriz; sonra sizi bir bebek olarak dışarı çıkarırız. Sonra güçlü çağınıza ulaşmanız için (sizi büyütürüz). İçinizden kimi vefat eder; yine içinizden kimi de ömrün en verimsiz çağına kadar götürülür; ta ki bilen bir kimse olduktan sonra bir şey bilmez hale gelsin. Sen, yeryüzünü de kupkuru ve ölü bir halde görürsün; fakat biz, üzerine yağmur indirdiğimizde o, kıpırdanır, kabarır ve her çeşitten (veya çiftten) iç açıcı bitkiler verir.

(Hac Suresi 5. Ayet)

Dünyanın Bütün Çiçekleri

Ceyhun Atuf Kansu

“Bana çiçek getirin, dünyanın bütün çiçeklerini buraya getirin!”

Köy öğretmeni Şefik Sınık'ın son sözleri.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum
Bütün çiçeklerini getirin buraya,
Öğrencilerimi getirin, getirin buraya,
Kaya diplerinde açmış çiğdemlere benzer
Bütün köy çocuklarını getirin buraya,
Son bir ders vereceğim onlara,
Son şarkımı söyleyeceğim,
Getirin, getirin...ve sonra öleceğim.
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Kır ve dağ çiçeklerini istiyorum,
Kaderleri bana benzeyen,
Yalnızlıkta açarlar, kimse bilmez onları
Geniş ovalarda kaybolur kokuları...
Yurdumun sevgili ve adsız çiçekleri
Hepinizi, hepinizi istiyorum, gelin görün beni,
Toprağı nasıl örterseniz öylece örtün beni.
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Afyon ovasında açan haşhaş çiçeklerini
Bacımın suladığı fesleğenleri,
Köy çiçeklerinin hepsini, hepsini,
Avluların pembe entarili hatmisini,
Çoban yastığını, peygamber çiçeğini de unutmayın,
Aman Isparta güllerini de unutmayın
Hepsini, hepsini bir anda koklamak istiyorum.
Getirin, dünyanın bütün çiçeklerini istiyorum.
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Ben köy öğretmeniyim, bir bahçıvanım,
Ben bir bahçe suluyordum, gönülmden,
Kimse bilmez, kimse anlamaz dilimden,
Ne güller fışkırır çilelerimden,
Kandır, hayattır, emektir benim güllerim,
Korkmadım, korkmuyorum ölümünden,
Siz çiçek getirin yalnız, çiçek getirin.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Baharda Polatlı kırlarında açan,
Güz geldi mi Kop Dağı'na göçen,
Yörükler yaylasında Toroslarda eğleşen,
Muş ovasından, Ağrı eteğinden,
Gücenmesin bütün yurt bahçelerinden
Çiçek getirin, çiçek getirin, örtün beni,
Eğin türkülerinin içine gömün beni.
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
En güzellerini saymadım çiçeklerin,
Çocukları, öğrencileri istiyorum.
Yalnız ve çileli hayatimin çiçeklerini,
Köy okullarında açan, gizli ve sessiz,
O bakımsız, ama kokusu essiz çiçek.
Kimse bilmeyecek, seni beni kimse bilmeyecek,
Seni beni yalnızlık örtecek, yalnızlık örtecek.
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Ben mezarsız yaşamayı diliyorum,
Ölmek istiyorum, yaşamak istiyorum,
Yetiştirdiğim bahçe yarıda kalmasın,
Tarumar olmasın istiyorum, perişan olmasın,
Beni bilse bilse çiçekler bilir, dostlarım,
Niçin yaşadığımı ben onlara söyledim,
Çiçeklerde açar benim gizli arzularım.
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Okulun duvarı çöktü altında kaldım,
Ama ben dünya üstündeyim, toprakta,
Yaz kış bir şey söyleyen toprakta,
Çile çektim, yalnız kaldım, ama yaşadım,
Yurdumun çiçeklenmesi için daima yaşadım,
Bilir bunu bahçeler, kayalar, köyler bilir.
Simdi sustum, örtün beni, yatırın buraya,
Dünyanın bütün çiçeklerini getirin buraya.

KADIOĞLU

Dünyanın
Markası
Bizimle...

XEROX

EPSON

OKI

Canon

SAMSUNG

LEXMARK

www.kadioglu.gen.tr

Telefon : 0312 583 00 00

Faks : 0312 583 00 29

HZ. MEVLANA: EĞİTİMİ VE EĞİTİM ANLAYIŞI

Haydar KELEŞ

~ eğitimci ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Sultânü'l-Ulemâ'nın ilk durağı Nişâbur olmuştur. Nişâbur'un tanınmış mutasavvıf Ferîdüddin Attar ile de karşılaştılar. Mevlâna burada küçük yaşına rağmen Ferîdüddin Attar'ın ilgisini çekti ve takdirlerini kazandı.

Nişabur'dan Bağdat'a ve daha sonra Kûfe yolu ile Kâ'be'ye hareket etti. Hac farızasını yerine getirdikten sonra, dönüşte Şam'a uğradı. Şam'dan sonra Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) geldiler. Karaman'da Subaşı Emir Mûsâ'nın yaptırdıkları medreseye yerleştiler.

1222 yılında Karaman'a gelen Sultânü'l-Ulemâ ve ailesi burada 7 yıl kaldılar. Mevlâna 1225 yılında Şerefeddin Lala'nın kızı Gevher Hatun ile Karaman'da evlendi. Bu evlilikten Mevlâna'nın Sultan Veled ve Alâeddin Çelebi adlı iki oğlu oldu. Yıllar sonra Gevher Hatun'u kaybeden Mevlâna bir çocuklu dul olan Kerrâ Hatun ile ikinci evliliğini yaptı. Mevlâna'nın bu evlilikten de Muzaffereddin ve Emir Âlim Çelebi adlı iki oğlu ile Melike Hatun adlı bir kızı dünyaya geldi.

Bu yıllarda Anadolu'nun büyük bir kısmı Selçuklu Devleti'nin egemenliği altında idi. Konya'da bu devletin baş şehri idi. Konya sanat eserleri ile donatılmış, ilim adamları ve sanatkârlarla dolup taşmıştı. Selçuklu Devleti en parlak devrini yaşıyordu ve Devletin hükümdarı Alâeddin Keykubâd idi. Alâeddin Keykubâd Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled'i Karaman'dan Konya'ya davet etti ve Konya'ya yerleşmesini istedi.

UNESCO 2007 yılını **"Mevlana Yılı"** olarak ilan etti. Zaten evrensel bir özelliği olan Hz. Mevlana Dünyanın bir çok yerinde çeşitli fikir ve sanat ortamlarında anıldı ve konuşuldu.

Hayatı

Mevlâna 30 Eylül 1207 yılında bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan Ülkesi'nin Belh şehrinde doğdu..

Mevlâna'nın babası Belh'in ileri gelenlerinden, sağlığında "Bilginlerin Sultanı" ünvanını almış olan Hüseyin Hatibî oğlu Bahâeddin Veledir. Annesi ise Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun'dur.

Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled, bazı siyasi olaylar ve yaklaşmakta olan Moğol istilası nedeniyle Belh'den ayrılmak zorunda kaldı. 1212 veya 1213 yıllarında aile fertleri ve yakın dostları ile birlikte Belh'den ayrıldı.

Bahaeddin Veled, Sultanın davetini kabul etti ve Konya'ya 3 Mayıs 1228 yılında ailesi ve dostları ile geldiler. Sultan Alâeddin kendilerini muhteşem bir törenle karşıladı ve Altunapa (İplikçi) Medresesi ika-metlerine tahsis edildi.

Sultânü'l-Ulemâ, 12 Ocak 1231 yılında Konya'da vefat etti. Mezar yeri olarak, Selçuklu Sarayının Gül Bahçesi seçildi. Halen müze olarak kullanılan Mevlâna Dergâhı'ndaki bugünkü yerine defnolundu.

Sultânü'l-Ulemâ ölünce, talebeleri ve müritleri bu defa Mevlâna'nın çevresinde toplandılar. Mevlâna'yı babasının tek varisi olarak gördüler. Gerçekten de Mevlâna büyük bir ilim ve din bilgini olmuş, İplikçi Medresesi'nde vaazlar veriyordu. Vaazları kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşıyordu.

Mevlâna, 15 Kasım 1244 yılında Şems-i Tebrizî ile karşılaştı. Mevlâna Şems'de "mutlak kemalin varlığını" cemalinde de görmüştü. Ancak beraberlikleri uzun sürmedi. Şems aniden öldü.

Mevlâna Şems'in ölümünden sonra uzun yıllar inzivaya çekildi. Daha sonraki yıllarda Selâhaddin Zerkûbî ve Hüsameddin Çelebi, Şems-i Tebrizî'nin yerini doldurmaya çalıştılar.

Yaşamını "Hamdım, piştım, yandım" sözleri ile özetleyen Mevlâna 17 Aralık 1273 Pazar günü Hakk'ın rahmetine kavuştu. Mevlâna'nın cenaze namazını vasiyeti üzerine Sadreddin Konevî kıldıracaktı. Ancak Sadreddin Konevî çok sevdiği Mevlâna'yı kaybetmeye dayanamayıp cenazede bayıldı. Bunun üzerine cenaze namazını Kadı Sıraceddin kıldırdı.

Mevlâna ölüm gününü yeniden doğuş günü olarak kabul ediyordu. O öldüğü zaman sevdiğine yani Allah'ına kavuşacaktı. Onun için Mevlâna ölüm gününe düğün günü veya gelin gecesini manasına gelen "**Şeb-i Arûs**" diyordu ve dostlarına ölümünün ardından ah-ah, vah-vah edip ağlamamalarını vasiyet ediyordu. "**Ölümümüzden sonra mezarımızı yerde aramayınız! Bizim mezarımız âriflerin gönüllerindedir.**"(1)

Eğitimi

Mevlana'nın ilk mürşidi (hocası) babası Bahaeddin Veled'dir. O büyük insanın terbiyesi altında yetişen Mevlana henüz küçük bir çocukken olgunlaşmıştır. Diğer çocukların oyunlarına katılmıyor, yücelmiş bir insan gibi diğer insanların yanlış iş yapmalarına itiraz ediyordu.(2) Zamanını yalnızca dini eğitime ve pozitif eğitime harcıyor, günlerini nefis terbiyesi ile geçiriyordu. Öyle ki daha çocuk yaşlardayken bile üç dört günde bazan da yedi günde bir iftar ettiği rivayet ediliyor.(3)

Belh'ten Mevlana'nın lala veya Atabek denilen hocalarından birisi de onlarla beraber gelmiş ve O'nu yalnız bırakmayarak terbiyesi ile bizzat ilgilenmiştir.

Babasının ölümünden iki yıl sonra (1233) Mevlana, Seyyid Burhaneddin'le birlikte Halep'e gitti. Orada Kemaleddin bin Adim'den ders aldı. Daha sonra Şam'a giderek burada dört veya yedi yıl kaldı. Muhyiddin İbnü'l-Arabi, Sadedin El-Hamevi, Şeyh Osmane'r-Rumi, Evhadüddin-i Kirmani ve Sadreddin Konevi ile sohbetlerden bulunmuştur.(4)

Şam'dan Konya'ya dönünce Seyyid Burhaneddin'in yanında hücreden hiç çıkmadan kırkar günlük üç çile çıkarmış, bu süreyi yalnızca ibadet ve tefekkürle geçirmiştir.

Eğitim Anlayışı

Kendisi büyük bir âlim olduğu için ilmin değerine inanır. Ona göre ilim, Hz. Süleyman'ın mührü gibidir. İlimle bütün dünya insanın hükmü altına girer. Dünya bir suret, ilimse onun canıdır. İnsanlık ilimle itibar kazanmıştır.(5) Allah sevgisi ilimle elde edilir. İlimden nasibi olmayanlar ve akılsızlar bu sevgiden uzaktır.(6) İlim insana rehberdir. İnsan ilmiyle bütün varlıklardan üstün olmuştur.(7)

Ancak bütün bu vasıflara sahip olan ilim, zahir ilmi değil, batın ilmidir. Kıyaslara, mantıki delillere dayanan ilimler onun nazarında insanı kemale erdiremez. Değerli olan ilim, insanın yaratılış sırrını idrak etmesini sağlayan, aşkla kazanılan, gönül sayfalarına yazılan ilmi ledündür. Bütün ömrü şu üç sözden fazla değildir: "Hamdım, piştım, yandım"

İlim ilim bilmektir

İlim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsen

Ya nice okumaktır.

Okumakta mana ne

Kişi Hakk'ı bilmektir

Çün okudun bilmezsen

Ha bir kuru emektir.

Diyan Yunus Emre ve diğer mutasavvıflarla aynı düşüncüyü taşır. Onun için bilgi gaye değil, insanı Hakk'a götüren vasıta. Bu görevi üstlenmeyen ilim, insanın yakınıni artırmaz, aksine şüphe ile sürçmesine sebep olur. İnsanı yücelten batın ilimleridir.

"Dünyaya ait hikmet serapa zan ve şüphedir. Dini hikmet ise gökleri bile kıskandırır.(8)

Mevlana, insanı aslına ulaştırmayan yaratıcısına itaati öğretmeyen ilmi zahmet ve yorgunluk olarak niteler.(9)

“Nefsini bilen, Rabbini bilir, Rabbini bilen onun peygamberini de bilir. Peygamberi bilen ona gelen kitabı da bilir. Kitabı bilen onun emir ve yasaklarına göre hareket eder” hükmünce, asıl olan insanın nereden gelip, nereye gideceğini idrak etmesidir.

Uğurlu, uğursuz yıldızları biliyorsun ama kendi uğurluluğunu veya uğursuzluğunu biliyor musun? Bütün ilimlerin aslı, canı bu. Mahşerde ne olacağını, ne olduğunu düşün.

Gerçi dinin usullerini bildin ama güzel olanı, kendi aslını da araştırıp bilmendir. Onun aslına eriştin ama asıl usul, kendi aslını bilmektir.

Alim de nice binlerce ilim bilir ama, o zalim kendi nefsinin bilmez. Her cevherin hususiyetini bilir de kendi cevherini bilmeden eşek kesilir.

Seçkin ilmiyle caiz olanı, caiz olmayanı bilir ama kendisi cehlinde bunağın ta kendisidir, bunu bilemez.

Gerçi caizi, caiz olmayanı bilir ama nefsin acaba hangi vech üzere (nefsin caiz mi, değil mi?) olduğunu bilmez. Her malın kıymetini bilir de, kendi kıymetini bilmez, ahmak olur.(10)

İlim sahibine yar olandır. Bar (yük) değil düşüncesindedir. Gönüldeki ilmi, sahibine dost, zahirdeleri de yük telakki eder. Böyle zahiri ilim sahipleri kendilerine Tevrat yükletilen eşeklerdir.(11)

Hız.Peygamberin; “Allahım, faydasız bilgiden, alçalmayan gönülden, doymayan nefisten kabul edilmeyen duadan sana sığınırım.” hadisi gereğince bilginin faydalı olanına inanır.

Fikir odur ki, insanı bir yola ulaştırır. Yol odur ki yolcusu padişah olur.(12)

Mesnevi’de konu ile ilgili olarak şöyle bir hikâye anlatılır. Bir bedevi devesine iki çuval yüklemiş, çölde gidiyordu. Yolda bir filozofla karşılaşır. Filozof ona yükünü sorunca, bedevi; “Bir çuval buğdayla dolu, diğeri de yükü dengelemek için kumla dolu.” der. Filozof: “Eğer buğdayı ikiye bölseydin, kum taşımaya hacet kalmaz, yükün hafiflerdi.” Deyince; bedevi filozofun aklına, bilgisine hayran olur. Ona sormaya başlar: “Bu bilgiyle sen padişah mısın, vezir misin, malın mülkün, öküzün, deven kaç tanedir, ne iş yaparsın?” Filozof bedevinin sorduğu bütün bu sorulara cevap verir; “Bende padişahlık, vezirlik yok, malım, mülküm, öküzüm, devem, evim, dükkânım, param da yok. Bir gecelik yiyeceğe bile sahip olmayan çıplak biriyim.” Bedevi bu sözleri duyunca, hiddetle: “Yanımdan uzaklaş ki uğursuzluğun bana geçmesin. Bunca aklın, bilginin sana bir faydası olmamış. Ben yine çuvalın birine buğday birine kum yükleyeyim. Bu aptallık benim için daha iyidir.” der.(13)

“Ey oğul, burada yok olma bilgisi (mahv) gerek, nahvi bırak. Onu elde edersen sudan korku yoktur.

Ey Şah! Deniz, ölüyü başında taşır. Dirinin der-yada kurtulması ise zordur.

Sen de beşeri vasıflardan ölüysen, sırlar denizinin başı üstünde olursun.” (14)

Mevlana’nın ilimle ilgili bir diğer tavsiyesi de; ilmin amelle birlikte olduğu zaman sahibine değer kazandırmasıdır. Yalnızca ilim sahibi olmak yeterli değildir. (Fihi Mafih)

1-Mevlana Güldeste

2-Ahmed Eflaki, Ariflerin menkıbeleri, Çeviren; Tahsin Yazıcı, Cilt.1. Sh, 77 1953- Ankara, Feridun bin Ahmed-i Sipahsalar, Mevlana ve etrafındakiler Çeviren; Tahsin Yazıcı, Sh, 33 1977- İstanbul

3- Ahmed Eflaki, Cilt.1. Sh, 78

4- Ahmed Eflaki, Cilt.1. Sh, 78, Feridun bin Ahmed-i Sipahsalar a.g.e. Sh, 35

5-Mesnevi, 1/1071-1072

6-Mesnevi, 1/1545-1549

7-Mesnevi, 11/3361

8- Mesnevi, 11/3233

9-Ariflerin menkıbeleri, 2.cilt, Sh, 83

10- Mesnevi, 11/2660-2668

11-Cuma Suresi, Ayet; 62/5

12- Mesnevi, 11/3237

13- Mesnevi, 11/3206-3231

14-Mesnevi, 1/2937-2945

Anadolu Gençlik

*İşimize
Aşkımızı
Katıyoruz!*

www.anadolugenclik.com.tr

Peygamberimizi (s.a.v.) Dinlemek ve Yaşamak

- 1- (Allah Resulü) "Din nasihattir " buyurdu. "Kime Ya Rasûlullah?" diye sorduk. O da; "Allah'a, Kitabına, Peygamberine, Müslümanların yöneticilerine ve bütün Müslümanlara" diye cevap verdi. (Müslim)
- 2- İslâm, güzel ahlâktır. (Kenzü'l-Ummâl)
- 3- İnsanlara merhamet etmeyene Allah merhamet etmez. (Müslim ve Tirmizi)
- 4- Kolaylaştırınız, güçleştirmeyiniz, müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz. (Buhârî ve Müslim)
- 5- Birbirinize haset etmeyiniz. Alış verişte birbirinizi aldatmayınız. Birbirinize buğzetmeyiniz. Birbirinize dargın durmayınız. Birbirinizin pazarlığı bitmiş alış verişini bozmayınız. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona zulmetmez. (yardıma muhtaç olduğunda) onu kendi hâline bırakmaz. Ona yalan söyleyip aldatmaz. Ona hor bakmaz. (üç kere göğüsünü işaret ederek) Takva işte buradadır. Bir kimse Müslüman kardeşine hor baktı mı, işte şerrin bu kadarı ona yeter (artar bile). Müslüman'ın her şeyi; canı, malı, ırzı Müslüman'a haramdır. (Müslim)
- 6- Hayra vesile olan, hayrı yapan gibidir. (Tirmizi)
- 7- Mümin, bir delikten iki defa sokulmaz. (Mümin, iki defa aynı yanlışlığa düşmez) (Buhârî ve Müslim)
- 8- Nerede olursan ol Allah'a karşı gelmekten sakın; yaptığın kötülüğün arkasından bir iyilik yap ki, bu onu yok etsin. İnsanlara karşı güzel ahlakın gereğine göre davran. (Tirmizi)
- 9- Allah, sizden birinizin yaptığı işi, ameli ve görevi sağlam ve iyi yapmasından hoşnut olur. (Taberânî ve Beyhâkî)
- 10- İman, yetmiş kusur derecedir. En üstünü "Lâ ilâhe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur)" sözüdür, en düşük derecesi de rahatsız edici bir şeyi yoldan kaldırmaktır. Hayâ da imandandır. (Buhârî ve Müslim)
- 11- Kim kötü ve çirkin bir iş görürse onu eliyle düzeltsin; eğer buna gücü yetmiyorsa diliyle düzeltsin; buna da gücü yetmezse, kalben karşı koysun. Bu da imanın en zayıf derecesidir. (Müslim ve Ebû Dâvûd)
- 12- İki göz vardır ki, cehennem ateşi onlara dokunmaz: Allah korkusundan ağlayan göz, bir de gecesini Allah yolunda, nöbet tutarak geçiren göz. (Tirmizi)
- 13- Zarar vermek ve zarara zararlar karşılık vermek yoktur. (İbn Mâce)
- 14- Hiçbiriniz kendisi için istediğini (mümin) kardeşi için istemedikçe (gerçek) iman etmiş olamaz. (Buhârî ve Müslim)
- 15- Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu (düşmanına) teslim etmez. Kim, (mümin) kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Kim Müslüman'ı bir sıkıntıdan kurtarırsa, bu sebeple Allah da onu kıyamet günü sıkıntılarından birinden kurtarır. Kim bir Müslüman'ın (n kusurunu) örterse, Allah da Kıyamet günü onu (n kusurunu) örter. (Buhârî ve Müslim)
- 16- İman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de (gerçek anlamda) iman etmiş olamazsınız. (Müslim ve Tirmizi)
- 17- Müslüman, insanların elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir. (Tirmizi ve Nesâî)
- 18- Birbirinize buğz etmeyin, birbirinize haset etmeyin, birbirinize arka çevirmeyin; ey Allah'ın kulları, kardeş olun. Bir Müslüman'a, üç günden fazla (din) kardeşi ile dargın durması helal olmaz. (Buhârî)
- 19- Hiç şüphe yok ki doğruluk iyiliğe götürür. İyilik de cennete götürür. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında siddik (doğru sözlü) diye yazılır. Yalancılık kötüyeye götürür. Kötülük de cehenneme götürür. Kişi yalan söyleye söyleye Allah katında kezzab (çok yalancı) diye yazılır. (Buhârî ve Müslim)
- 20- (Mümin) kardeşinle münakaşa etme, onun hoşuna gitmeyecek şakalar yapma ve ona yerine getirmeyeceğin bir söz verme. (Tirmizi)
- 21- (Mümin) kardeşine tebessüm etmen sadakadır. İyiliği emredip kötülükten sakındıran sadakadır. Yolunu kaybeden kimseye yol göstermen sadakadır. Yoldan taş, diken, kemik gibi şeyleri kaldırıp atman da senin için sadakadır. (Tirmizi)
- 22- Allah sizin ne dış görünüşünüze ne de mallarınıza bakar. Ama o sizin kalplerinize ve işlerinize bakar. (Müslim ve İbn Mâce)
- 23- Allah'ın rızası, anne ve babanın rızasıdır. Allah'ın öfkesi de anne babanın öfkesindedir. (Tirmizi)
- 24- Üç dua vardır ki, bunlar şüphesiz kabul edilir: Mazlumun duası, misafirin duası ve babanın evladına duası. (İbn Mâce)
- 25- Hiçbir baba, çocuğuna, güzel terbiyeden daha üstün bir hediye veremez. (Tirmizi)
- 26- Sizin en hayırlılarınız, hanımlarına karşı en iyi davrananlarınızdır. (Tirmizi ve İbn Mâce)
- 27- Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir. (Tirmizi ve Ebû Dâvûd)
- 28- Peygamberimiz işaret parmağı ve orta parmağıyla işaret ederek: "Gerek kendisine ve gerekse başkasına ait herhangi bir yetimi görüp gözetmeyi üzerine alan kimse ile ben, cennette işte böyle yan yanayız" buyurmuştur. (Buhârî ve Müslim)
- 29- (İnsanı) helâk eden şu yedi şeyden kaçının. Onlar nelerdir ya Resulullah dediler. Bunun üzerine: Allah'a şirk koşmak, sihir, Allah'ın haram kıldığı cana kıymak, faiz yemek, yetim malı yemek, savaştan kaçmak, suçsuz ve namuslu mümin kadınlara iftirada bulunmak buyurdu. (Buhârî ve Müslim)
- 30- Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden misafirine ikramda bulunsun. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse, ya hayır söylesin veya sussun. (Buhârî ve Müslim)
- 31- Cebraîl bana komşu hakkında o kadar çok tavsiyede bulundu ki; ben (Allah Teâlâ) komşuyu komşuya mirasçı kılmak zannettim. (Buhârî ve Müslim)
- 32- Dul ve fakirlere yardım eden kimse, Allah yolunda cihad eden veya gündüzleri (nafile) oruç tutup, gecelerini (nafile) ibadetle geçiren kimse gibidir. (Buhârî ve Müslim)
- 33- Her insan hata eder. Hata işleyenlerin en hayırlıları tövbe edenlerdir. (Tirmizi ve İbn Mâce)
- 34- Mü'minin başka hiç kimsede bulunmayan ilginç bir hali vardır; O'nun her işi hayırdır. Eğer bir genişliğe (nimete) kavuşursa şükreder ve bu onun için bir hayır olur. Eğer bir darlığa (musibete) uğrarsa sabreder ve bu da onun için bir hayır olur. (Müslim)
- 35- Bizi aldatan bizden değildir. (Müslim)
- 36- Söz taşıyanlar (cezalarını çekmeden ya da affedilmedikçe) cennete giremezler. (Müslim ve Tirmizi)
- 37- İşçiye ücretini, (alınan) teri kurumadan veriniz. (İbn Mâce)
- 38- Bir Müslüman'ın diktiği ağaçtan veya ektiği ekinde insan, hayvan ve kuşların yedikleri şeyler, o Müslüman için birer sadakadır. (Buhârî ve Müslim)
- 39- İnsanda bir organ vardır. Eğer o sağlıklı ise bütün vücut sağlıklı olur; eğer o bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin! O, kalptir. (Buhârî ve Müslim)
- 40- Rabbinize karşı gelmekten sakının, beş vakit namazınızı kılın, Ramazan orucunuzu tutun, mallarınızın zekâtını verin, emirlerinize itaat edin. (Böylelikle) Rabbinizin cennetine girersiniz. (Tirmizi)

SÖZÜN GÜCÜ

Katkılarınızı bekliyoruz

Aydın FERİŞADOĞLU

abc@millisuurdergisi.com

Göz seni görmediyse de, görmüştür kalp seni

Delinin biri

(Ukâlaul - Mecânin)Ebul Kasım en Neysabûrî

*Söz ola kese savaşı
Söz ola kestire başı
Söz ola ağulu aşu
Yağ ile bal ede bir söz*

Yunus Emre

*Mısır'ı aldık ama
ne çareki Sinan'ı kaybettik*

Yavuz Sultan Selim'in 1517 yılındaki Mısır Seferi sonunda

Sinan Paşa'nın şahadeti için söylemiş olduğu ve bir insan değerinin önemini vurgulayan sözü

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM

Bir ülkenin gelişimini etkileyen en önemli faktörler insan gücü ve doğal kaynaklardır. Doğal kaynakların kullanılabilir hale getirilmesi kalifiye insan gücü ile kalifiye insan gücü de ancak eğitimle mümkündür. İyi yetiştirilmiş insan gücü ve doğal kaynaklardan gereği gibi yararlanarak yüksek düzeyde üretim sağlamak bir ülkenin gelişimi için temeldir. Mesleki eğitim kavramı bu noktada karşımıza çıkmaktadır. Genel anlamda sanayinin ve iş alanlarının ara eleman ihtiyacını karşılama amacına yönelik mesleki ve teknik eğitim, hızla değişen teknolojik bilgi üretim yöntemleri ve iş hayatındaki gelişmelerle dinamik bir yapı sergilemektedir.

Mesleki ve teknik eğitim; toplum ve bireylerin gerekli ihtiyaçlarını karşılamak üzere belirli bir meslek alanına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandıran bireyin yeteneklerini geliştirerek toplumda sosyal ve ekonomik yönden güçlü olmasını sağlayan bir süreçtir.

Ülkemizde meslek liselerinin temelleri 1860 yılında atıldı ve 1927'ye kadar sadece yetim çocuklar bu okullara gitti. Daha sonraki yıllarda teknik eleman yetiştiren bu okullara özel önem verilmeye başlandı. Günümüz sanayicilerinin çoğunluğu mesleki ve teknik eğitim veren okulların mezunlarıdır. Ancak son yıllarda bu okullar yine ciddi anlamda göz ardı edildi. Oysa teknik eleman kalkınmada en önemli unsurdur. Orta öğretim düzeyindeki meslek eğitimi, endüstriye ve hizmet sektöründeki çeşitli faaliyetlere orta kademe insan gücü yetiştirmeyi ve öğrencileri yüksek öğretime hazırlamayı amaçlamaktadır.

Ali YILMAZ

~ eğitimci ~

bilgi@millisuurdergisi.com

Lise Statüsü

Kaliteli bir eğitimin en başında öğrenci kalite ve kapasitesi gelmektedir. Mesleki okullardaki öğrenci kalitesi yüksek öğretime geçiş konusu ile doğru orantılı olarak değişiklik göstermektedir. Yüksek öğretime geçiş konusunda da zaman içinde farklı uygulamalar yapılmıştır. Orta öğretim düzeyinde meslek eğitimi veren okullara 1970'li yıllarda lise statüsü tanınmış ve meslek okulları bu suretle meslek liseleri haline gelmiştir. Bu değişiklik öncesinde, orta öğretim düzeyinde meslek eğitimi, bazı okullarda iki kademe halinde, bazı meslek dallarında ise sadece orta öğretimin birinci kademesinde yürütülüyordu. Orta öğretim ikinci kademe meslek eğitimi veren okullardan mezun olanların, lise mezunlarını kabul eden üniversitelere giriş hakkı bulunmuyordu. Bu durumda olup da üniversitede okumak isteyen öğrenciler, lise fark derslerini "dışarıdan" vererek, lise diploması aldıktan sonra üniversitelere başvurma hakkı kazanabiliyorlardı. 1970'li yıllardaki değişikliklerle, meslek eğitimi veren okulların müfredatında lise müfredatını esas alan düzenlemeler yapılmıştır. Bu suretle orta öğretimde meslek liselerinden mezun olan öğrenciler, yüksek öğretime geçişte lise mezunlarının sahip oldukları haklara kavuşmuşlardır.

1982’de YÖK’ün kurulmasıyla, Türkiye’de yüksek öğretim üniversiteler bünyesinde toplanmıştır. Bu tarihe kadar, enstitü, yüksek okul ya da akademi gibi adlarla faaliyet gösteren, başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere çeşitli bakanlık ve kamu kurumlarına bağlı yüksek öğretim kurumları bulunmaktaydı. Meslek okulları 1970’li yıllarda meslek lisesine dönüştürülmeye başlamadan önce, sözü edilen yüksek öğretim kurumlarından bazıları sadece meslek okulu çıkışı öğrencileri kabul etmekteydi.

Meslek liselerinde ders kitaplarının, gerekli teçhizat ve araçların yetersizliği yanında müfredat programında da alan dışı dersler olması gerekenin çok altındadır. Bütün bunların yanında bu kadar olumsuzluk içerisinde başarılı olan öğrencileri desteklemek ve teşvik etmek şöyle dursun bu öğrencilerin üniversiteye girişlerini engelleme girişimleri anlaşılmamaktadır.

Meslek Lisesi öğrencileri arasında yapılan araştırmalarda öğrencilerin en büyük sorunu olarak üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulmaları, mezuniyet sonrası iş bulamama kaygısı olarak, bu okullarda dil eğitimi yetersizliği, müfredat programlarına göre öğrencilere verilen bilgi ve eğitimin işyerlerinde gördükleri uygulamalarla uyumlu olmaması gelmektedir. Hızla gelişen günümüz teknolojisinin; müfredat programlarına ve okullarımızın atölye ve laboratuvarındaki araç ve gereçlerine yeterince yansıtılamamaktadır. Öğrenciler eğitimi aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendirilmemektedir. Liselerin 4 yıla çıkarılması ile yeni uygulamaya konulan MEGEP (Mesleki Eğitim Geliştirme Projesi) ile bu sorun umarım giderilir.

Meslek Seçimi

Rehberlik hizmetleri açısından da meslek liseleri son derece yetersizdir. Meslek seçimi, bireyin hayatında oldukça temel kararlardan biridir. Mesleğe hazırlık olarak verilecek eğitimin küçük yaşlardan itibaren başlatılması zorunluluğu nedeniyle, meslek seçimi konusundaki kararın birey henüz rüştüne erişmeden alınması gerekebilmektedir. Ülkemizde sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulaması ile meslek seçimi kararının ilköğretim biterken, öğrencinin hangi lisede okuyacağını belirlenmesi sırasında verildiğini söyleyebiliriz. Öğrencinin bir genel liseye mi, mesleki eğitim veren bir liseye mi kayıt yaptıracağı kararı, meslek seçiminde büyük ölçüde belirleyici ol-

maktadır. Bireyin meslek seçimi gibi hayati bir kararı verebilmesi için yetenek ve becerilerini tespit edebilmesine, ilgi ve eğilimler geliştirebilmesine hem de isabetli bir meslek seçimi için çeşitli meslekler konusunda gerekli bilgiye sahip olmasına ihtiyaç vardır.

İlköğretimi yeni bitirmiş bir öğrencinin böyle bir kararı bir anda ve kendi başına vermesi de beklenemez. Aileler çocuklarının meslek seçiminde belirleyici bir rol oynamaktadırlar. Ancak aileler öğrencinin yeteneklerini, ilgi ve eğilimlerini dikkate almaktan çok, çocuklarının geleceği konusundaki kaygı ve umutlarını esas aldıkları söylenebilir. Genel olarak meslek lisesi öğrencilerinin ailelerinin büyük bir kısmının eğitim seviyesinin düşük olduğunu da göz önüne alırsak ailelerin yönlendirilmesinin ne kadar yerinde olacağını düşünmemiz gerekecektir.

Katsayı Engeli

Bilindiği gibi birçok mesleki eğitim kurumlarında dersler ve kapsamı genel ortaöğretim kurumlarından farklıdır. Mesleki ortaöğretim kurumlarındaki dersler ağırlıklı olarak mesleğe yönelik derslerdir. ÖSS soruları ise genel ortaöğretim kapsamında ağırlıklı olarak verilen derslerden hazırlanmaktadır. Bu durum çerçevesinde mesleki ortaöğretim kurumları öğrencilerinin ağırlıklı dersleri göz önünde bulundurulduğunda sınavı kazanma oranları genel orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilere göre çok düşüktür. Bunun yanında mesleki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin üniversiteye girişte önünü bir de katsayı uygulamasıyla kesmek haksızlıktır.

Meslek liselerinden mezun olan öğrenciler lisede eğitimi aldıkları kendi alanlarındaki mühendisliklere gidememekte ve sadece iki yıllık meslek yüksek okullarına ya da kendi alanlarında yüksek öğretim veren öğretmenlik programlarına yerleştirilebilmektedir. Uygulamanın meslek liseleri açısından doğurduğu kimi sakıncaları gidermek üzere başlatılan “iki yıllık meslek yüksek okullarına sınavsız geçişin ise, yüksek okullarda öğrenci kalitesinin düşmesi” yönünde şikâyetler doğurduğu görülmektedir.

Meslek liseleri de Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin okullarıdır. Dolayısıyla genel liseler ile meslek liseleri arasında bir ayrımcılık yapmak, meslek liselerini dışlamak Anayasaya aykırıdır.

MİLLİ EĞİTİMDE OKS YERİNE SBS GELDİ

Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretimden liselere geçişte önceki yıllarda uygulanan OKS'yi (Ortaöğretim Kurumları Sınavı) kaldırarak yerine 6 - 7 ve 8. sınıflarda SBS (Seviye Belirleme Sınavı) uygulamasını getirdi. Öğrenciler bu sınavlardan alacakları not ortalamaları ve yıl içi başarı ortalamaları göz önüne alınarak puanla değerlendirilecekler. Puan durumlarına göre fen lisesi, Anadolu lisesi ve diğer liselere girecekler. OKS bu yıl 8. sınıflarda son defa uygulanacak. 6. ve 7. sınıflarda da SBS ilk defa uygulanacak.

İlk defa uygulanacak olan bu sınav sistemi ile ilgili merak ettikleriniz sorularla aşağıya çıkarılmıştır.

2007 OKS'de puan hesaplaması ve yerleştirme nasıl olacak?

2006 – 2007 Öğretim yılı sonunda OKS uygulanacaktır. 4.– 8. sınıfların ders notlarından oluşan ilköğretim diploma notu, ilköğretim başarı puanına dönüştürülerek elde edilen değer, OKS'de alınan puana etki ettirilerek yerleştirme puanı hesaplanacaktır. Bu etki % 7 ile % 15 arasında olacaktır. OKS yerleştirme işleminde 20 tercih bir defada yapılacaktır. Tek form üzerinde yapılacak tercihler, 2. yerleştirmede de aynen kullanılacaktır.

2008'de OKS uygulanacak mı?

2007 – 2008 Öğretim Yılı sonunda da OKS uygulanacaktır. Yani bu sene 7. sınıfta olan öğrenciler, sınav sistemindeki değişikliklerden etkilenmeyecekler ve 1. madde-deki koşullarda sınava gireceklerdir.

SBS uygulaması ne zaman başlayacak?

2007 – 2008 Öğretim Yılında sonunda 6. ve 7. sınıflar, yeni modelde öngörülen Seviye Belirleme Sınavına (SBS) gireceklerdir. Bu sınavlar yeni okul müfredatıyla bire bir uyumlu olacaktır. Bu yıl 6. sınıfta olan öğrenciler 7. ve 8. sınıfta sınava girerlerken; 5. sınıfta olan öğrenciler 6, 7 ve 8. sınıflarda sınava gireceklerdir.

Yeni sistemde yerleştirme puanı nasıl hesaplanacak?

G – OYP: 6 – 7 – 8. sınıf OYP toplamı

YENİ SINAV SİSTEMİNİN ANA ÇERÇEVESİ				
	SBS (Seviye Belirleme Sınavı)	YBP (Yıl Sonu Başarı Puanı)	YDP (Yıllık Ortalama ve Devirlik Puanı)	
6. Sınıf	%70 (Genel SBS içinde %25)	%25	%5	6. Sınıf OYP (Ortaöğretim Yerleştirme Puanı)
7. Sınıf	%70 (Genel SBS içinde %25)	%25	%5	7. Sınıf OYP (Ortaöğretim Yerleştirme Puanı)
8. Sınıf	%70 (Genel SBS içinde %25)	%25	%5	8. Sınıf OYP (Ortaöğretim Yerleştirme Puanı)

(Genel Ortaöğretim Yerleştirme Puanı)

Verilen tabloyu şu şekilde açıklayabiliriz: SBS % 70 oranında, yılsonu notları % 25 oranında ve öğretmenler kurulunun vereceği not ortalamaları ise % 5 oranında ortaöğretim yerleştirme puanını etkileyecektir. Yerleştirmede

Murat DOĞMUŞ

~ psikolog ~

bilgi@millisuurdergisi.com

yüzde 70 oranında etki edecek SBS'lerin 6. sınıfta yapılacak olanından alınan puanın yüzde 25'i, 7. sınıftaki sınav puanının yüzde 35'i, 8'nci sınıftaki sınav puanının ise yüzde 40'ı hesaplamaya katılacaktır. Velilerin 6. sınıftan itibaren çocuklarının "sınav çocuğu" olduğunun bilincinde olması çocuklarımızın başarısını artıracaktır.

SBS'ye göre yerleştirme nasıl yapılacaktır?

6, 7 ve 8. sınıfın ortaöğretime yerleştirme puanları toplanacak ve G-OYP (Genel Ortaöğretime Yerleştirme Puanı) elde edilecektir. Bütün ortaöğretim kurumlarına, G – OYP sonuçlarına göre yerleştirme yapılacaktır.

SBS'de yabancı dil sorusu olacak mı?

6, 7 ve 8. sınıfların sonunda öğrencilerin derslerde gösterdikleri başarı puanlarına göre yılsonu başarı puanları (YBP) belirlenirken, Türkçe ile yabancı dil derslerinin ve haftalık ders saati fazla olan derslerin ağırlıklı katsayı değerleri daha fazla olacaktır. Ayrıca SBS'de 5 ila 10 arasında yabancı dil sorusuna da yer verilecektir.

Not sisteminde ne değişti?

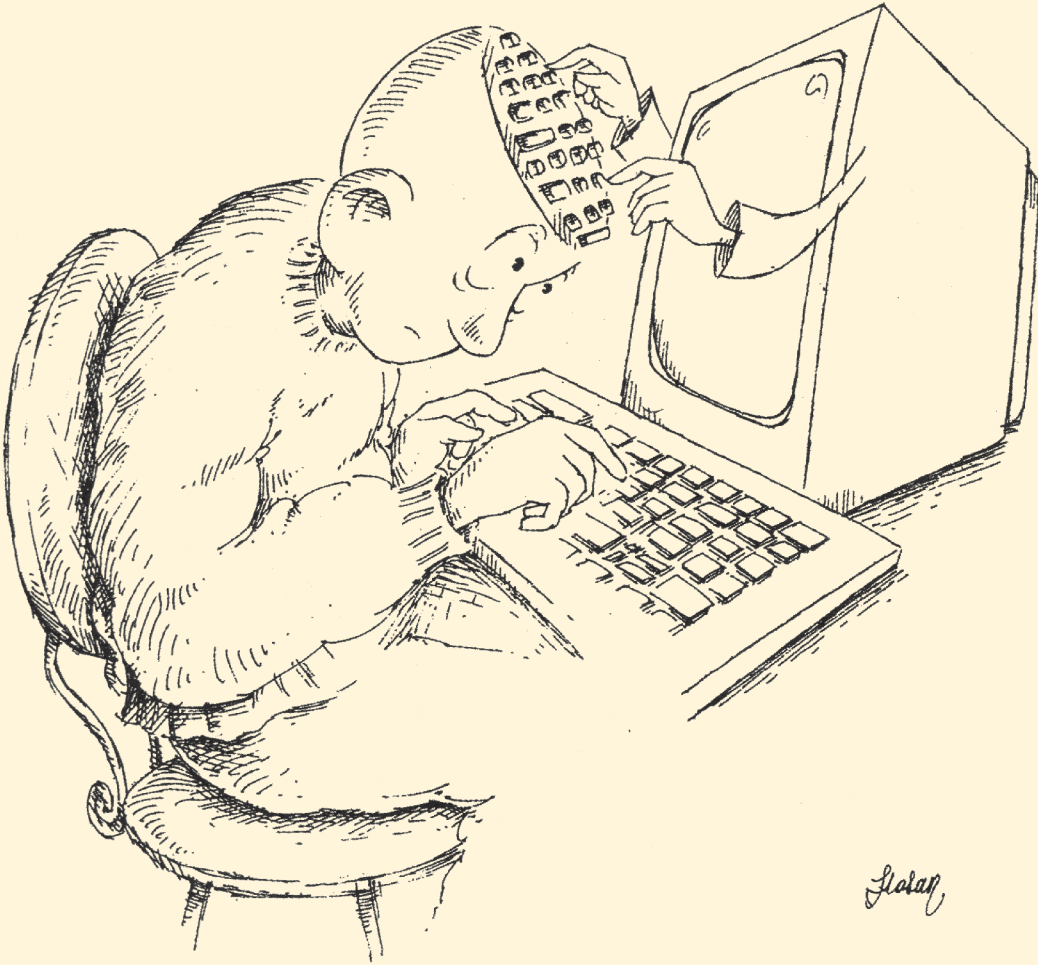
Önümüzdeki eğitim öğretim yılından itibaren ilköğretimde 100'lük puan sistemi uygulanacaktır.

Okul notları (YBP) toplam puanı ne kadar etkiliyecek?

Milli Eğitim Bakanlığının açıklamasına göre Yıl Sonu Başarı Puanı (YBP), Ortaöğretime Yerleştirme Puanı (OBP)'yi %25 oranında etkileyecektir. Fakat gerçekte bu oran toplam puanın içinde oldukça az bir etki payına sahiptir. Örneğin; 500 puanlık sistemde okul ortalaması 100 olan öğrenciye okuldan 125 puan gelirken, okul ortalaması 50 olan öğrenciye 62.5 puan gelecektir. En alt ve en üst puan arasındaki fark 62.5 puan olacağından, Yıl Sonu Başarı Puanı'nın Ortaöğretime Yerleştirme Puanı içindeki etki payı %25 değil, %13 civarında olacaktır. Velilerin ve öğrencilerin bu durumu göz önünde bulundurarak, sadece okul başarısını değil, OBP'de %70'lik bir payı olan SBS'leri önemsemeleri gerekmektedir.

Dershanelere ihtiyaç var mı?

Dershanelere olan ihtiyacı azaltmak iddiasında olan yeni sistem, aslında dershanelerin önemini bir kat daha artırmıştır. Birinci olarak tüm liselere yerleştirme işlemleri bu sınav sonuçlarına göre yapılacaktır. İkinci olarak sadece isteyenler değil, ilköğretimin ikinci kademesinde öğrenim gören bütün öğrenciler SBS'ye girecektir. Üçüncü olarak da düz lise, meslek liseleri ve diğer liseler bu puanlara göre öğrenci kaydı alacaklardır. Bu nedenlerle eskiden olduğu gibi sadece 8. sınıfta değil, 6. ve 7. sınıflarda da dershanelere gitmek gerekli hale gelmiştir; çünkü iyi bir üniversiteye gitmenin yolu iyi bir lisede eğitim görmekten geçer.

BULMACA

Hazırlayan: **Nazif ŞAHİN**

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1					Cins At	→	Yüce Yaratıcı	→	Halk Dilinde Nine	→	Bir Sayı	→	Sebebi, vesile	→
2					Allah'a İnanan		Basit Sandal		Halk Dilinde Kazanmak		Refik, Dost		Güzel Kokulu	
3					Bir Spor Dalı	▶						Bir Ünlü	▶	
4					Huzur, Esenlik	→				Bir renk	▶			
5					Kolay Kandırılan		Sarmal, Spiral	▶		Kesilip Tuzlanan Balık	▶			2
6	Mürekkkepbağı	→		Bir Ülke	▶			Derece	▶					
7	Asker Yemeği			Mübarek ay										Vefasızlık Sadakat-sizlik
8	Bir Sebze	▶						İçli Dışına çıkmış	▶	Toprak	▶			
9	Bir Dağ							İnleme						
10	Ankaranın Bir İlçesi	▶				Uzaklık İşareti	▶	İmalat			Son	Bir Ünlü	▶	
11	Bir İrk						Aziz Mahmut					Namaz Kıldırın		Bayağı
12	Bir Tanrı	▶			Dünyanın Uydusu	Bir İsim	▶	Allah'ın Bir İsmi	▶					
13	Bir Hayvan				Bir Ülke					Geri Verme	▶			
14		Bakma, Bakış	▶					Bir Hayvan	▶					
15		Mekke'de Bir Dağ						İcar						
16			Bir Ünlü	▶		Bir İsim	▶							
17	Bir Ölçek					Kesin Kanaat	▶							
18	Bir Tanrı	▶			Bir Sahabe Adı									
19								Arapçada Bir Harf		Ün, Şan				
20	Bobin				Ucuzluk, Bolluk	▶								
21	Bir Nota				İlave									
22														
23	Resim													
24	Masal Başlangıcındaki Sözler	▶			Bir Ajansımız	▶		Kısa Zaman	▶					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					